

311059

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 15-వ తేది బుధవారము
శ్రీరక్తక్షిణము సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 165
సంచిక ౧౬౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారీచే వేలకు వేలు యోగ్యతాసత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వర్షము తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మంచితరుణము!

గొప్ప రైస్ మిల్లు తాటరి

త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్న మెంటువారికి తెలియబడినమీదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను.

లాటరీవేయబడు ఆ స్థితివరము:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము
తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాతాలూకు య 2 సెం. 69 భూమిన్నీ, అందులో
సున్న 20 అ. + 6 అ. వైజుగల కార్మిక్స్ యిలరు, 11" + 19" + 30" గల
మార్బల్ డ్రాప్ వాల్సు కాంపాండు ఇంజను, 3 పెల్లర్లు, 2 కోనులు, 4 హెల్లర్లు,
ఎలివేటర్లు, జల్లెట్లు, స్ప్రింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడొడ్లు,
కలిగియుండి మంచివర్కింగు ఆర్డరులో సున్న రైస్ మిల్లున్నది.

సౌకర్యములు వగైరా:—సదరు మిల్లు రోజు 1 కి 12 గంటల చొ॥
పనిచేసియెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు.

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలనగట్టుకు చేరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధ
మైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండ, అనపర్తి రైల్వేస్టేషనుకు
8 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్రవోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి
యున్నది. పడవలమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా
పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకులు
తప్పించుకొనుటగాని అన్ని విధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది.

ఇతరవిషయములు:—లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు నాతర
పున చూచుటకు శ్రీకృష్ణా కృష్ణారెడ్డిగారి లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచేసియుం
డినది. వారివలన ఇందువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యుండును. గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి
వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియార్డ
రుద్వారా సామ్మ్యుపంపిగాని పొందగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు యావత్తు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ కలుపుతేది ఆంధ్ర
పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తగుపెద్దమునుఘ్యలయెడట లాటరీ
కలిపియెత్తబడును. వసూలైన సామ్మ్యులో ఖర్చులు పోను మిగిలినసామ్మ్యు రామచంద్ర
పురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును.

గెలుపుపొందినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలియబరుపబడును. పైని
ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును. ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి
స్వంతఖర్చులపైని క్రమమైన దస్తావేజు నావల్ల వ్రాయించుకొనవచ్చును. సదరు దస్తా
వేజు రిజిస్టరీ కాలకుండు సదరు మిల్లుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు క్రమప్రకారం
యివ్వబడును.

పైన నుదహరింపబడిన వివరములుగాక యితర తెలిసీళ్లు కోరువారు కొవ్వారి
కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. సరసమైన
కమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు మంచి లాభమును పొందుటకు
యిదే మంచితరుణము గాన లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివద్దకు వచ్చిగాని
వరతులు యేర్పరచుకొనవచ్చును.

కొవ్వారి కృష్ణారెడ్డిగారు }
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

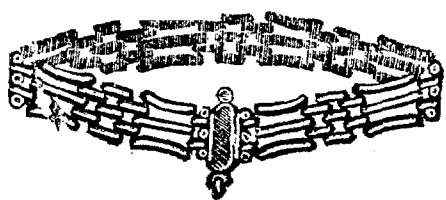
పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం.

నక్కు కము

కల్తీ లేదు

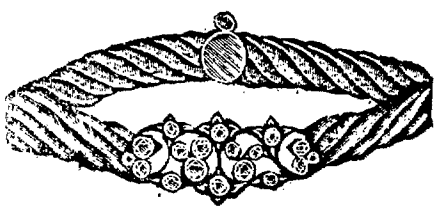
మోసము లేదు

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గా

లు సులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరిలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మజారి రు. 5 మొదలు రు. 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు ప్రత్యేకంగా కమలములు, పద్మ కంపులు, సీమకమలములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సాము చల్లించవలసి యుండును. సవరము బంగారము, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. 172 పురుషులకు చిత్రమైన క్యాటలాగు 1-కి ధర రు. 1

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్ర నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

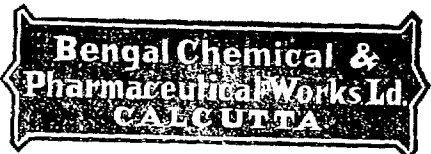
వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన బొంబములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0.18-0

వి. పి. చార్జీతోపాటు రు. 1-2-0.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును”-“ఇస్సూరన్సు అబ్జర్వర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహు కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇస్సూరన్సు అండు పై నాన్ పేయర్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రు. 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

5000 న మోనాలు ఉచితముగా పంచి పెట్టబడును

శాస్త్రయుక్తముగ పూర్వకాలపు బొంబములు. మా బొంబకాలయందు స్వచ్ఛముగా తయారు చేయబడును. మేము తయారు చేసినది మిక్కిలి ప్రశస్తమైనదని నమ్మించుటకు, ఉచితముగా కమోనాలు పంపుటకు సిరకరుచుకొంటము.

అతిశ్రేష్ఠతరమైన చ్చవనప్రాస

శుద్ధతకును, నోవరహితమునాటిలేనిది. ప్రతివారికి మంచి బలవత్ కావధము, పుష్టికరమైనది. శరీరప్రకృతిని బలపరుచును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి దేహమును పెంచును.

దుర్బలము గల ప్రతినరమును, దగ్ధ, చర్మ, ఉబ్బసపు దగ్ధ, తయ, నపుంసకత్వము, మూలశంక, వృద్ధాప్యము మొదలగు రోగములకు ఆమోఘమైన గుణము నిచ్చును. నీరసము, బతువులేని స్త్రీలకు, రక్తవృద్ధిగలిగించి గొడుగుతనము తొలగించును.

కాడ్లివర్ అయిల్ కన్న శ్రేష్ఠమైనది.

ధర—:10 తులాలు (20 డెనములకు సరిపోవునది) రూ. 1/- 40 తులాలు రూ. 3/-

66 బిక్ షేట్ ఆంధ్ర ఆయా ఛేద ఫర్మసి లిమిటెడ్ 185, మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనాథి బి. ఏ., ఎమ్. డి. అండు సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

అనుమతించెదిన మూలధనము రూ. 300,000.

వసూలైన మూలధనము రూ. 4,15,959-4-0.

క్యాటలాగులు కావలసినవారు ఉచితముగా పంపబడును.

మోటారుబండి యిద్దరు మనుష్యులమీదనుండి పోవుట

బండితోలునాని అతిగతి లేదు

పునహా, అక్టోబరు 1:3— ఆదివారమునాటిరాత్రి తూర్పువిధిలో యిద్దరుమనుష్యులు మోటారుబండిక్రింద బడిరి. హూజెను, డాబిని వీరిపేర్లు. హూజెనును గట్టిగా డెబ్బలు దగిలెను. ఈతనికు త్రిమెడముకు విరిగెను. రెండవవానికి స్వల్పముగా గాయములు దగిలెను. బండివాడు వేగముగా బండిని దోలుకొనిపోయెను. వాడు ఇంకన పట్టుబడలేదు. (అ. ప్రె.)

లాహోరునందు భూకంపపు జలజడి

లాహోరు, అక్టోబరు 13:—రాత్రి 9-50 గంటలకు మూడు స్వల్పభూకంపపు జలజడులు లాహోరులో. పుట్టెను. మొదటి జలజడి అతిస్వల్పముగ నుండెను. తర్వాతి రెండును కొంచెము గట్టియైనవిగనండెనుగాని అతిస్వల్పకాలము పట్టెను. అపాయమేమియు వాటిల్లలేదు. (అ. ప్రె.)

మలయదేశమునకు నలసపోవుట

పోవువారిని ఎక్కించుకొనుటకు ఓడ చాలుటలేదు. నాగపట్టణము, అక్టోబరు 12:—యస్. యస్. “తారా” అను ఓడ నేటి సాయంకాలము ఈరేవు విడిచి మలయ దేశమునకు ప్రయాణమై పోవును. 900 మంది కూలీలు మూడవ తరగతి ప్రయాణికులుగనీ స్త్రీ మరులో బోవుచున్నారు. చోటు చాలక చెక్కండ్రున్నారు. వీరిని దీసికొని బోవుటకు చెన్న పట్టణమునుండి యస్. యస్. “దాల్ గూమ్” ఓడనిచ్చుటకు ఎస్. 16 వ లేడిని పట్టణముమీదుగ ప్రయాణమైపోవుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

మోసము, స్పృహ నేరములు సైన్యములోని రోజియరు సిఫాయి చార్జి చేయబడెను.

పునహా, అక్టోబరు 13:—మోసము చేసినందులకును, స్పృహ నేరమునకును, వీటినిజేయుటకు ప్రోత్సాహము కలగజేసి నందులకును రాయలుచెట్టు కెంటుస్సులోని సిఫాయి రోజియరనువానిని డబ్లియం అండు ఎ సి. ఆర్. మేయిడ్ మెంటు అను యిద్దరు ఆంగ్లో బందవులను కంటోనుమెంటు మేజిస్ట్రేటు రావు బహదూరు దీక్షితోనేడు చార్జి చేసెను. రాజుగారి యొక్క ప్రాప్తమైన లైటుహౌస్ జంట్రిలో నశ్యోగియగు డి. జి. టుల్లీనని వేయిరూపాయలపన్నదీసి బాండువ్రాసి సంతకము బెట్టి ముల్ చెందు శ్రీచందునకు ముద్దాయి యిచ్చెను. విచారణకు ముద్దాయిలు వెనును పంపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

బ్రిటిషువాణిజ్య లెక్కలు

సెప్టెంబరులో వర్తకము తగిగెను

లండను, అక్టోబరు 11:—సెప్టెంబరు నెలలో పా 1 00895,280ల విలువగల దిగుమతులను పా63282876 విలువగల ఎగుమతులను చేయబడెను. ఆగష్టు నెలకంటె దిగుమతులవిలువ పా1801262 లు తగిగెను. ఎగుమతులు పా 3005418 విలువగల సరకు తగ్గెను.

పాతిపెట్టబడిన ఎక్సైజుయిన స్పెక్టరుని పెల్లగించుట

కుమారుని అనుమానము

బొంబాయి, అక్టోబరు 13:—అక్టోబరు మొదటి తేదిన కల్యాణ్ దగ్గర నున్న భీరండ్రి ఎక్సైజు యిన స్పెక్టరు పి. డా మినో జెరార్డు భీరండ్రిలో తమయింటివసారాలో చచ్చిపడి యుండెను స్థానికాధికారులు నచ్చివిచారింపి పాముకాటువలన చనిపోయెనని తీర్మానించిరి. చనిపోయినవానిభార్య సంతృప్తురాలై కేసునుబొంబాయికిపంపించిసివశ్యకానభూమిలోపాతి పెట్టించెను. తరువాత చనిపోయినవాని స్నేహితులును బంధువులును అతనిచావు విషయమై అనుమానపడి అతనిశవము పెల్లగించుటకు బొంబాయి కిరోనరు అనుజ్ఞ నడిగిరి.

11 రోజులు కుళ్లిపోయిన ఆశ్రమము పోలీసు ఫర్మను పోస్తుమార్చెనుచేసెను. కెమికల్ ఆనల్లెజరు వానిమీద పరిశీలనలిపెను. కిరోనరిప్పుడు విచారణ జరిపించుచున్నాడు. ఆవిచారణలో చనిపోయిన వానికుమారుడు తనతండ్రి నుంచుముమీద పరుండి యుండగా అతని ముఖముమీద రెండురంధ్రములను చూచితి నని చెప్పెను. ఏదో అక్రమము జరిగియుండునని సాక్షి మనించి మేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేసెను. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అస్మశ్శతానివారణసంఘసభ

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను

చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ అధ్యక్షకోసన్యాసము

(నిన్నటి తరువాయి)

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను. చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ అధ్యక్షకోసన్యాసము. (నిన్నటి తరువాయి)

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను. చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ అధ్యక్షకోసన్యాసము. (నిన్నటి తరువాయి)

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను. చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ అధ్యక్షకోసన్యాసము. (నిన్నటి తరువాయి)

తణుకులో 12 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను. చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారి ఆహ్వానసంఘసభ అధ్యక్షకోసన్యాసము. (నిన్నటి తరువాయి)

చందా లు

చందా లు. ఇక చందముని విషయములో నాలోచించి చూడము. ఈపంచముడు శూద్రునికి బ్రాహ్మణశ్రీమలన బట్టివాడని గదా చెప్పబడినది. కావున శూద్రుడగుచున్నాడు. "శూద్రాణామనిరవస్థితానాం" అను పాటినియూహితము ఈయర్థమునే పర్యవసాదులచేత నూచించుచున్నది. అనగా నివసితశూద్రుడే చందాలుడని తాత్పర్యము. నిరవస్థితులనగ "పాత్రాద్వహిష్కృతాః" అని వ్యాఖ్యానము. దీనిని బట్టి శూద్రులనుండి కంచముపాత్ర (ఇది ఒకరి కంచములో నొకరు భోజనము చేయుచుండునట్లు దెలుపుటకు శూద్రులు వాడుచున్న యొక జాతీయము.) తేకుండ బహిష్కరింపబడి రని స్పష్టపడుచున్నది. స్వర్ణాదులనుండి బహిష్కరములేదు. అట్లు కాని యెడల బాత్రహిష్కృతులను వ్యాఖ్యానము తప్పక తీరవలయును. పాత్రహిష్కారముకంటె నెన్నో రెట్లు పెచ్చు శిక్షయగుటచేత దానిచేతనే ఇది వైముతికన్యాయసిద్ధి మని చెప్పబడుచున్నది. స్వర్ణనిషేధముచేత నన్నియు సిద్ధింపబడుచున్నది. అటు చెప్పబడినది. ఇప్పుడు డిట్టిశిక్షయే పురుషునకు గాక పోయినను శ్రీకృష్ణాత్రము జరుగుచున్నది. అదిగాక యేకాంబికానో ప్రతిలోమవివాహములు జరుగుచున్న కాలమున బాత్రహిష్కారము కంటె శిక్ష విధింపబడె ననుట యెట్లు? ఈమాత్రము భయపెట్టుట మాడ నవసరమే. ఈశిక్ష యేకాంబికాపూజ వైచి మరల కలఁపుకొనుట కవకాశము నిచ్చుచున్నది. వారి దురదృష్టవశమున నట్లు జరిగియుండక పోవచ్చును. ఇది శూద్రులు నిరవస్థితులగుటకు గావించిన బహిష్కారపద్ధతి. ఇక నితరులు కావించిన బహిష్కారపద్ధతి యెట్టిదో చూడము. సాధారణముగా జారవోరాదులనుండి తొలగి ప్రవక్తింపుట స్వాభావికము. కావున నప్పటిలో నెక్కువ పేర్లది యందరిగోరమునను బాక్ష్మిమైన బ్రాహ్మణకుటుంబమునకు ద్రోహ మొనర్చుటను బట్టి ద్రోహి నవజ్జ చేతను పేక్ష చేసియుండును. అది వానకుటుంబమునకు మాడ బ్రాహ్మణుండును. ఇక బ్రాహ్మణులమీద దెలుపబడెను? ఆయుపేక్షయే క్రమక్రమముగా భయంకరరూపమును దాల్చి యుండవచ్చును. లోకము గతానుగతికము. ఇందెవ్వరికిని నేర మంటగట్టరని కాన్పింపదు. కాని యిప్పుడైన నట్టిలోపము నవరింపకుండుట తప్పక మనలోప మనిపించుకొనును. ఇప్పుడుమాడ నట్టిది జరిగిననుకొందము. మనమట్లు శిక్షించుటకు సాధ్యపడునా? శిక్షించునా? శిక్షించుచుంటిమా? నేరము లేనిని వాడుగాక వానకుటుంబములో బుట్టినందుకే ప్రాయశ్చిత్తము తగునా? ఈయనుభవించినది చాలదా? ఇంక నొక విషయమును జూడము. ఈత డొకత్రై ప్రభువుగా మాతనపుడు మనము దగ్గరకు రాకుండ బహిష్కరింపగలుగు చుంటిమా? లేక ఒకనుహస్త దీయుడుగా మాతనపుడు బహిష్కరింపగలగుడుమా? మన మతములో నిర్నియున్నందులకా యీ ప్రాయశ్చిత్త మనుభవించుట. ఇదియేదా యీతినియుండున్న పెద్దలోపము. ఎంత యన్యాయము కేయుచుంటిమా గనునింపుడు. ఇప్పుడు మాత్రము సంతలలోను, వైశ్యులను రహదారి పడవలలోను, బట్టాములలోను, ఉన్నత పాకశాలలలోను, వివిధ చేయుచుంటిమి! ఒకప్పుడు చేయునది మఱి యొప్పుడు చేయుజాలకుండుటలో నర్థ మేమి? రానున్న సాంఘికవిప్లవమునకు నటులము. మొత్తము హైందవులలో మాడవంతుగా నుండుటచేత స్వరాజ్యమును సంపాదించగలుగుటలో వారి సాహాయ్యము లేకుండ నపమర్థుల మగదుమును రాజకీయ

ప్రశ్న యటుంతయు. ఈమాత్రము మార్పున కొప్పుకొనక పోవుటచేత స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు మనయధికారమును దుర్వినియోగము చేయుదుమును మాటకూడ యటులుంటుము. అట్టి స్వరాజ్యాన్ని తెచ్చు స్వరాజ్యమును మనకు వద్దనుకొందము. మతరాజకీయములు భిన్నము లని యొప్పుకొందము.

మతసమస్య యనుకొనియే యుగలోచితము. సర్వమత సమానము. దేవు గాంచిన మన హైందవమతము మహమ్మదీయ మతమును శరీరమునకు నాత్మగా వివేకానందునిచేత బోల్చబడిన మతము. సర్వజ్ఞుడగురావతారమగు శంకరాచార్యునిచేత "చందాలోస్తు సతుద్విజ్ఞాను గురురీత్యేమామనీమమము" యనిపించిన మతము. భగవంతునిచేత "శునిచైవ శ్వపాతేచ పండితాస్సమదర్శినః" అని సర్వప్రాణిసౌభ్రాతృభావనయేనండితత్వమునుబోధించిన మతము. పామును సుబ్రహ్మణ్యుడుగను కుక్కను కాలభైరవస్వామిగను భావించిన మతము. రావి, తులసి, ఉసిరిక మొదలయిన స్థావరములుగూడ పూజ్యములన్న మతము. ఆధ్యాత్మికమతము ఒక మానవుని నస్పృహ్యుగానెంచి కళంక మాపాదించుకొనెననుట హాస్యాస్పదము కాదా? ఇంకను రామానుజుడు చైతన్యముమొదలగువారు శ్రీపురుషజాతులు రెండేయని చెప్పి విశ్వమానససోదరత్వమును బోధించియుండలేదా? ఇక శాస్త్రములుగూడ గాఢమునా? అయిన నవిమాడ విచారించుము.

శాస్త్రములు

శాస్త్రము లనగా ధర్మజ్ఞానము మనులేకదా, అవి మన కాలగెనులలోని తీర్మానముల వంటివి కావా? మన మొకప్పుడుచేసిన తీర్మానములను అవసరము లనుబట్టి మార్పుచుండుట లేదా? అట్లుకాదేని పరాశర్య సంతతివాడు ఆచరణరూపమున గావించిన బ్రాహ్మణ్యత్వనిర్ణయమును అతని కండ్లముండుట బుట్టినవాడు వ్యాసుడు దాశకన్యను విడిచి బ్రాహ్మణునికి ద్వివర్ణశ్రీలనుండి కలిగినవాడే బ్రాహ్మణుడని చెప్పి యేల మార్చివైచెను. దేవుడు అంతకు పెనుసంకోచము గావించి బ్రాహ్మణునకు బ్రాహ్మణ్యశ్రీయందు జన్మించినవాడే బ్రాహ్మణుడని యేల చెప్ప గలిగెను? అట్లే మనమును శాస్త్రములకు సంకోచవికాసముల నేల కానింప గూడదు. శాస్త్రవోదితమైన సహగమనమునెడల మీరును స్వాత్ర ముగ గావించియుండలేదా? ఒకవేళ సిగ్గువిడిచి పృథువులే శాసనము గావించిరిని వాచముకొఱుక జెప్పజూచినచో ఈ నడుమనే పంచములను స్కూల్లో చేర్చుకొనుండినచో గ్రాంతులను దీసివై తుమని స్కూల్కుసమర్థులర్హు వచ్చియుండలేదా? ఇంకను శాసన మవసరమని భావించురా? మనలో మనము మతసంస్కారముచేసి మాట దక్కించుకొని గర్వింపక మతాంతరులు మతవిధులను జేయవలయునట్టి దుర్గతిని బట్టింపజూచుట యుక్తమా?

విశ్వాసము

ఇంతకును స్మృతికారులు వ్రాసిన ప్రత్యక్షరము విశ్వ సింపవలసినదేనా? మానవుని ధర్మము మననముగదా. కావున మనముకూడ నిది యుక్తము ఇది ఆయుక్తమని ఆలోచించుకొనవలదా? కేవలధర్మములలో "కర్మాట దాగివిద్రోహిని రచితా న్యాంధ్రభాషయా వనాంసేయే ప్రశ్నాంతి తేనై నిరయగ మి నః" అని శాసింపబడెనగదా? దీనిబట్టి మన మాశ్మభాష యగు నాంధ్రభాష వినగూడదు. అట్లేని నరకము ప్రాప్తించును. ఇంక నుచ్చరించెడుమాట జెప్పనేల? ఇదిస్వభావాభిమాన ప్రేరితమని తోచుటలేదా? మనస్మృతిలో శూద్రునికి స్వకీయమనునదియుండగూడదనియు, బ్రాహ్మణుడు కూర్చున్నచోట గూర్చుండుటకు ఇచ్చగించుటకూడ దోషమనియు, అట్లేని వాని పృథ్వుమును గాల్పనలయు ననియు జెప్పబడినది. ఇది యేమందుకు? ద్విపదర్పనముగ జూపిరిని. ఇది యుక్తము లే యని తలంతురా? దక్షిణాఫ్రికాలో మనయెడల గావించు శాసనముల గొంతవరకు బోలియుండలేదా? వానిని మనమేల నిరసించుచున్నాము? ఇంకను మనము దారి తులు గా నే యుండవలెననెడు ప్రభుత్వమునేల ప్రతిఘటింపవలయును? కనుక అప్పటి పరిస్థితులు నేఱు. ఇప్పటి పరిస్థితులు నేఱునై యున్నవని యేల తలంపగూడదు? శిక్షకాలములోని నియములు చేసవికాలములో నెట్లుపనికొనవచ్చును? సముద్రము నకు బాటు పోట్లు సహజములై ట్లే శాస్త్రములకును సంకోచ వికాసములు నై సర్గికములు. కనుకనే దేని కి బట్టిన దానిక శాస్త్రముల జూపింప గలుగుదుము. మాతనపుడెల్ల నొక్కొక్క శాస్త్రము పుట్టియున్నది. హిందూమతము అన్నింటికిని దావునిచ్చుట యీ కారణముచేతనే. హిందూమతమునందే తీరము

సేర్పఱిచుకొన్నట్లు మనము మంచిదని సేరుకొనవలయును. అదికాక మనపు పంచములతో వైదిక సమయములందే భావనా స్ఫూర్తివాదికము నిషిద్ధము అని వ్రాసినాడు. —నల్లె స్వమయమిచ్చి తుమహా ధర్మమాచరకొ॥

ఆచారము

ప్రతిదేశమునందును ఆచారమునందీ మహాస్త్రముగా భావింపఁ బడుచున్నది. కావున దానిసంగతి విమర్శింపఁకము. ఏది ఆచరణమో, అదియే ఆచారముగదా. ఆచారము నిశ్చయించుట కొక్కటే ప్రధానము. “అహింసా పరమోధర్మ” యని సర్వమతసిద్ధాంతముగదా? కావున దేనిలో నహింస యున్నదో అదియే యాచారము. అంధవిశ్వాసమున వచ్చిన యాచారములలో సమాజస్థితికి భంగకరమయినవి ప్రతిదేశమందును గొన్ని కలవు. ఒకదేశమందు ధనికుఁ డొకఁడు చని పోయినప్పుడు పరలోకమున వానికి నేవకులుగా నుండుటకై ఒకరిద్దఱును ఆశ్రమముతోఁగూడఁ బొతిపెట్టుట యాచారము. ఏదేనియొక శిశువు పుట్టినప్పుడు డాక్టర్లచేఁ బరీక్ష చేయించి వాడు బలవంతుఁడు కానేరవచ్చుచోఁ బర్యవసానము మీనుండి క్రిందికి దొర్లించుట యొకదేశమున నాచారము. ఒకదేశమున యాననారంభమున సామర్థ్యమును పరీక్షించుటకై కత్తితోఁ గాట్లుచేయటము నగ్నిలో నుదురునిమిషములు దొర్లించుటయు నాచారము. ఒకదేశమున తనతోడి మనుష్యుఁడు దగ్గఱగా వచ్చునంతమాత్రమునఁ గండ్లు మాసికొని మీదఁబడికొట్టుట యాచారము. ఒకదేశమున నల్లమండఁదిని కూర్చుండి మనికి పాట్లుపడుట యాచారము. ఇదియేనా! యాచారములు? ఈ ఆచారములన్నియు అదిగో! పులియన్న నిదిగో! తోక యన్న యాచారములు కావా? ఆచారముయొక్క రహస్యము ఒక్క యహింసలోనే యుపిడియున్నది.

కర్మములు

పంచముల సుధరించుటకుఁ గర్మములమార్పు అవసరమందు లేని మనము ఏయొక జాతిలోను పంచములాని మిలితము గావించుటకు సంతోషించి యుండలేదే. దగ్గరకు రానిచ్చుటకే పంకల్పించితిమి. అదియును వైదిక ర్యానుసారకాలముల యందు గాదు. అదియునుగాక యొక ధర్మమునందీ మఱియొక ధర్మములోనికి మాటలయొనని తలంచుటయు, మార్పులేననుటయు నవివేకము కాదా? “స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః పరధర్మా త్యక్త్యుపైతాత్.” అని భగవద్గీత చెప్పుచున్నది. ఎవనిధర్మము వానికి ఉత్తము. కావున పంచములును చర్యకారవృత్తి నేడు నల్లె యుండును. ఉండవలయును. అట్లు ఎవరి ధర్మమును వారు ఆచరింపకొనుటయే సమాజస్థితికి ముఖ్యమైన పుణ్యాది. దానివలననే లోకము నిలుచుచున్నది. అందరు నొకేమార్గ రూపధర్మమును అవలంబించినచో మఱునాడే లోకము మడియ వలసినప్పును. ఈవిషయముననే హిందూదేశము ఔన్నత్యశిఖరము నధిష్ఠించి యున్నది. ధర్మవ్యాధుడు తన కులధర్మమును మాంసవిక్రయమునే కావించె ననుటలోఁ దాత్పర్య మిదియే. కావున వర్ణాంతరములో వారిజాతి లేననుటకు వారు మనము గూడ నిచ్చుగింపము. అదికాక ఎక్కువతక్కువలు వ్యక్తికి సంబంధించినవే కాని వర్ణము నకు సంబంధించినవి కావు. శూద్రులవంశజాతుఁడగు శ్రీరాముని స్మరించి బ్రాహ్మణులు ముక్తి నొందుటలేదా? నలుమహారాజును ధ్యానించి కల్పదూరు లగుట లేదా? బ్రాహ్మణుడు ధర్మవ్యాధుని యుపదేశమునకు వేచియుండలేదా? కావున వర్ణమునకు మహత్వమునకు సంబంధ మేమి? చర్యకారవృత్తి తప్ప మిగిలిన ధర్మములన్నియు ఆజాతితో నుండియే యాచరింపవచ్చును గదా? ఇక బ్రత్యేకవృత్తి త్వమును బోగొట్టుకొనుటకు బనియేమి? కావున కర్మముల యొక్క మారుపును బ్రతీక్షింపబనిలేదు.

జ్ఞానము—అహింస—శుచిత్వము

పంచములయందు జ్ఞానము, అహింస, శుచిత్వము, లేవు గనక బహిష్కరింపవలసినవారే యని కొందఱు వాదము. జ్ఞానమునకు నైతికమునకే బ్రాశస్త్యమియ్యఁబడినదిగదా. భగవద్గీతలో “పండితాస్సుమదభ్యునాయని సమద్వంద్యే జ్ఞానమని చెప్పఁబడినది. మహాత్మునిదీక్షింపకొనినదిమందియన్నది. అట్టిదిలేదన్నచో వారియందొక లోపమా మనయందును సున్నయే. ఇక బుద్ధకములఁ దిరుగవేయుట యందురా? అది లేకున్న నేమి? ప్రయోజనము కూర్చునేకదా? ఇంతియకాక యట్టిజాతులన్నియు బహిష్కరింప బడినచో ఇంక నహింసమాటయా? హింసఁదే యుమన్నకిరాతాశుభనుబహిష్కరించు చుంటిమా! అదికాక మహమ్మహింసకంటె నెక్కువహింస యేమన్నది. అది మనయందే కదా వర్తిలుచున్నది? హింసనుబట్టి బహిష్కరించినచో మన మాను బహిష్కారముల మే. ఇంక శుచిత్వము లేదన్నచో నెకు

కలు, ఏనాడులు ఇంకకంటె శుచులుగా నున్నారా? మరియును శుచిత్వమునగా వాల్మీకి రామాయణవ్యాఖ్యలో బరధాన క్రితక పోవుట యని వ్రాసిరి. పాఠశుద్ధ్యమునకంటె నట్టి శుచిత్వమున కెక్కువ బ్రాముఖ్యము నిచ్చుటకు వారుద్దేశించి యట్లు చేసిరి. అది పంచములలోఁదక్క విశేషించి యేజాతిలోఁ జూపఁగలదు. ఇంతకును మీరనుకొన్నట్లు లేవనుకొన్న సవికలుగునట్లుచేయు బాధ్యతయేవరిది. ఈతనేర్చుకొన్న తరువాతఁ గాలువలలోఁ దిగవచ్చు నన్నమాటయెట్టిదో యిది సిద్ధించిన పిమ్మట దగ్గఱకు రావచ్చు ననుమాటకూడ నట్టిదే. కాన యీహేత్యాభాసములకు సమాధానము చెప్పఁబనియేమి? ఈహేతువులు స్వృత్యుక్తములు కావే! శాస్త్రములనం దవిశ్వాసగఱతో నొప్పుకొనక హేతువాదము నొప్పుకొనువారికిని పనికిరావచ్చును. నీ నిదివఱకు చెప్పినవంతయు నిప్పటిపంచములు స్వృత్యుక్తచందాలు రని “తుష్యతు” న్యాయమున సంగీకరించి చెప్పితిని.

ఈపంచములు స్వృత్యుక్తులా?

ఇంక స్వృత్యుక్త చందాలురు పంచము లగుదురో, కాలో లక్షణసమస్తయముఁదేసి చూతము. మనుస్మృతిలో చందాలరకు గ్రామము వెలంపలనివాసము, గ్రామైకరాత్ర సంచారము భిక్షాలభము మక్కలు, గాడిదలు, కలిగియుండుట యివి మొదలగు లక్షణములు చెప్పఁబడినవి. చందాలరకు వృత్తిభిక్షాటన మని తేలుచున్నది. పంచములకో చర్యకారవృత్తి. వారి కశీర్థనివాసము. ఇంకఁ బంచములకు స్థిరనివాసము. వారికిని, వీరికిని, కేవలము విరుద్ధలక్షణములు కానించుచున్నవి. చందాలరకుఁ గుక్కలు, గాడిదలు, ధనము, వీరికివి కన్పింపవు. ఇంక నీపంచము లాచందాలు కెట్లు కారగలరు. ఈస్వృత్యుక్తలక్షణములించుమించుగా మండలవారియందుఁగనపట్టుచున్నవి. మఱికొన్ని లక్షణములు బ్రాహ్మణ శ్రేణ్యుల త్వమాచకములు నూత్నవర్ణిచేత నెఱుగఁదగును. ఇట్టిమందలవారిని మన మస్మృత్యులుగా నెంచుటలేదు. ఊరికినుగ వీరినెట్టిని కొట్టికొనిపోయినది. లేదాఅయస్పత్యజాతి యధర్మసంతానము కావున నశించి పోవుటయో యేకొండె తప్పి యిచ్చి కూద్ర జాతిలో మఱుఁగరిపోవుటయో, సంభవించి యుండవచ్చును. ఇంకొకవిశేష మున్నది. సావధానముగా వినవలయును.

తర్కము

ఈపంచముల సఖ్యము బట్టి చూడఁగ నేడుకొట్ట మంది యున్నారు. బ్రాహ్మణసంఖ్య రెండుకొట్టకుఁ గొంచె మెక్కువగా నున్నది. అనఁగా నించుమించుగా బ్రాహ్మణు లకంటెఁ బంచములు, మూడుకెట్లున్నారు. జ్ఞానమున నగ్ర గణ్యమైన బ్రాహ్మణజాతిలోని స్త్రీలు భర్తలను దేవతలుగా భావించెడి స్త్రీలు ఎంతమంది వ్యభిచరించి యుండురో ఏయొక తెయో దుష్కృత్యము గావించినంతమాత్రమున నింత బ్రహ్మం డ మంతజాతి హిందువులలో మూడవవంతు జాతి యుత్పన్న మగుట సంభవించునా? మన మెంత తలక్రిందువడినను ఇది సాధింప గలుగదుమా? ఇట్లుభావించిన నిది సంగత మగునా? రెండు మూళ్లారని యెఱిగిన ప్రాకృతశిశువు గూడ నిది సమ్యుతింప జాలునా? ఎంత విరుద్ధముగా నున్నదో యాలోచింపుడు. ఇంక మా సందేహమా? కావున నీ పంచముల జాతి స్వృత్యుక్తమగు చందాలజాతియొక్కటికే గాజాలదు. పంచములెల్లమును గొంత విమర్శించి చూడుడు. అయినవ దనిగదా దీనియర్థము. కావున నిది చతుర్థజాతివలెనే మఱియొక ప్రత్యేకజాతి యని స్పష్ట పడుట లేదా? దీనినిబట్టి యిక్కడ మూలనివాసులు రెండు తరగతులుగా నున్నారని స్పష్టపడుచున్నది. కాని భారతము లో “పంచమో నాభీగమ్యతే” యని యున్నది. అంతకు బూర్వము “వర్ణాశుచత్యురః” అని చెప్పబడుటచేతను వర్ణశబ్దము మొదట రంగు అను అర్థమున నుపయోగింప బడుటచేతను అయి దవరంగు లేదని తాత్పర్యమై యుండును. ఈరంగులు తెలుపు, ఎఱుపు, నలుపు, పసపు నయియున్నవి. ఇక్కడి మూలని వాసు లొకేరంగు కలవారయి యుండురు. నేడు రూఢపద మైన వర్ణశబ్దము కేవల జాతిపరమే యున్నచో భారతము లోనే చెప్పఁబడిన నూతజాతి ప్రత్యేకముగా లేదనవలసి వచ్చును. మనుస్మృతిలో గూడ “చతుర్థ ఏకజాతిస్సు శూద్రోవాస్తి తు పంచమః” అని యున్నది. కావున పంచములు లేరనుకొందము. సంకీర్ణ జాతులను బట్టి పంచమపదము వచ్చుటకు వీలు లేదు. సంకీర్ణజాతులు ప్రథమద్వితీయాదిపదములకే గూడ వాడఁబడియుండలేదు. ఇక వీరెట్లు పంచము లగుదురు. మన ము పంచముల నేగదా బహిష్కరింపవలసినది. ఇంక వీరెవరో, వీరికి గ్రామబహిష్కారమున నెట్లుండవలసి వచ్చెనో, చెప్పవలసి యున్నది. ఈపంచములకు జీవిత చర్యకారవృత్తియేగదా యు

న్నది. దానినిబట్టి “కారావరో నిషాదాత్తు చర్యకారః ప్ర మాయతే ఆహింసితో నిషాదేనవై దేహ్యమే వజాయతే” అను మనుస్మృతిచొప్పున విషాదానికి వైదేహియందు బుట్టిన కారా వరజాతి యిదియేయని తోచుచున్నది. ఈకారావరలు తోళ్ళ ను బాగుచేయువా రగుటచేత ఆరోగ్యశాస్త్రము చొప్పున నాగంతులగు వార్యజాతులు వీరికి దూరమున నివాస మేర్పఱుమకొని యుండవచ్చును. స్మృతులందు వీరస్మృత్యులుగా నెంచఁబడలేదు.

ఉపసంహారము

కనుక నోమహాశయులారా! ప్రమాదాచతుష్టయము బట్టియు నీపంచములు స్వృత్యుక్తచందాలు రనుటకు సాధ్యపడదు. కావున “శతాంధ” న్యాయముగా వచ్చిన యాయస్పత్య శ్రమండి యుద్ధరింతురని నమ్ముచు నాయాపన్యాసమును మీ ముందట నుంచితినీ. “హేమ్నస్సంలక్ష్యతే, హ్యగ్నో విశుద్ధి శ్చ్యామి కాపివా” యని కాళిదాసు చెప్పినట్లు ఇందలి సదసద్వివేకమునకు ఆర్యులే ప్రమాణము:— ఈయవకాశము నా కొన గినందులకు వందనములు. రెండుగీతములు చదివి నెలవుగైకొనుచున్నాను.

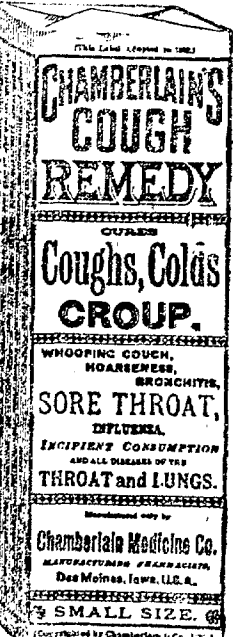
గీ॥ సంఘవిప్లవములడంగి—చనెడుఁగాక
మతములందలికొట్టలు—మదియుఁగాక
విశ్వమునుజసాభ్రాత్రము—వెలయుఁగాక
పారతంత్ర్యపితాచమ్యు—పఱుచుఁగాక॥

గీ॥ పుట్టువులనమ్మకలు తోఁ—ముడుచుఁగాక
కొఱవడక వృత్తులేపల్ల—గ్రుడ్డుగాక
నర్థమహానీతులెలు—లేపు—బంతిగాక
అల్లత్యాగమన్నింటను—ప్పనెడుగాక
సర్వమతములు త్రోసిరా—జగునుగాక
ఒకయహింస యభోజన—ముండుగాక
మూర్ఖవిశ్వాసములు మూల—ముడుగుగాక
విధియైనై మానవతీపీట—వేయఁగాక॥

ఇంపీరియల్ సినిమా
హైద్రాబాద్, తిరువల్లికేణి 953
11-10-24 లేదీ శనివారమునుండి 17-10-24 లేదీ శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 2-15 కూడగలదు.
కౌంటు ఆఫ్ మాంటిక్రిస్టో
2 వ భాగము.

వెలింగుటన్ సినిమా
మాంటురోడ్డు 1565
11-10-24 లేదీ శనివారమునుండి 17-10-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 గం.
శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 గం॥ కూడగలదు.
యూనివర్సల్స్ మైటియట్టు సీరియల్
ది స్టీల్ ప్రైయత్ 3 వ భాగము.
విల్లియం డన్కన్, ఎజిత్ జాన్సన్తో సహా

చేంబర్లెన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా వంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (33-3)

మదరాసు శాసనసభ

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

వ్యవసాయ మధ్యపాత శాలలు

శ్రీమత్ శ్రీభూపాల రథకాచార్యులు

ప్ర 1. విద్యాశాఖాధికారి నుంచి వ్యవసాయశాఖకు మార్చిన పాతశాలల నామములే?

2. ఈ పాతశాలలను భరించుటకు ప్రభుత్వమున కగు ఖర్చు?

3. అక్కడ బోధించు విషయములే?

జ 1. తాళివరంబు, అనకాపల్లి పాతశాలలు,

2. 1924-25 సంవత్సరములో యీ పాతశాలలకైన ఖర్చు రూ 282000.

3. ఇక్కడ బోధించు విషయములు 1. ఇంగ్లీషు, 2. తెలుగు, 3. భూగోళశాస్త్రము, 4. ప్రకృతిశాస్త్రము, 5. పంటపంపము, కొలత: 6. పల్లెటూరుజీవితము, 7. వ్యవసాయ సూత్రములు, 8. తేలిక కృషిభ్యాసము, 9. పశువులు—రోగములు. ఇవి దేశభాషలందు చెప్పబడును.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలోనికి ప్రవేశము

అబ్బాస్ అలీఖాన్ గారు

ప్ర 1. కమిటీవారి రిపోర్టునుబట్టి విద్యార్థులను చేర్చుకొను నిజమా?

2. ఆ కమిటీయందున్న వారెవరు 2 వారిని ప్రతియేడు ను నియమింతురా?

3. మహమ్మదీయ విద్యార్థులను కొందరిని నిరసించి బ్రాహ్మణవిద్యార్థులను చేర్చుకొనినమాట నిజమా? (4) బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, ఆదిద్రావిడులు, తక్కువజాతివారు ఎంతమంది అప్లికేషనులపెట్టిరి. అందరికీయం దెంతమందిని చేర్చుకొనినా? తెలుపురా?

జ (1) నిజమే. (2) కమిటీమెంబర్లు. 1. కాలేజీప్రిన్సిపాలు. 2. స. యి. రంగనాథన్ గారు 3. ఖాన్ బహదూర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు 4. రావుబహదూర్. సి. నటేశమెదలియార్ గారు. 5. డి. వాన్ బహదూర్ ఎఫ్. ఏ. గోవిందరావుయ్యర్ గారు.

ఈమెంబర్లు 1922 లో ప్రభుత్వమువారు 8 సంవత్సరములదాకా నియమించిరి.

	అప్లికేషన్ల సంఖ్య.	చేర్చుకొనబడిన వారిసంఖ్య.
బ్రాహ్మణులు	886	247
బ్రాహ్మణేతరులు	390	116
మహమ్మదీయులు	58	28
క్రైస్తవులు	56	19
ఆదిద్రావిడులు తక్కువజాతులు	32	8

వీరుగాక కొంతమంది స్త్రీలు వైసులు దరఖాస్తులుపెట్టి చేర్చుకొనబడిరి. దరఖాస్తులుపెట్టి ర నివారణానే మిగతా దరఖాస్తుదారులు చేర్చుకొనబడిరి.

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీయందు ఎల్లెస్టిమెంటుగారి పని

ఎస్. సత్యమూర్తి గారు

ప్ర (1) ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో కమిటీ ప్రాధాన్యమునున్న ఎల్లెస్టిమెంటుగారిపై ఎచ్చిన చార్జీలవిచారించుటకు కమిటీ ని నియమింతురని వాదనను చేసినారుగా అట్లు కమిటీని నియమించినారా?

(2) ఆ కమిటీ సభ్యులెవరు? వారు విచారించబడిన విషయములే? (3) ఒకవేళ ఆ కమిటీ నింకను ఏర్పరచక పోయినచో అందులకు కారణములే?

జ:—ప్రభుత్వ మిషనరీయమును కాగ్రెగేట్ గా విచారించిరి. పరిశీలించిరి. కమిటీ నియమించుట కవసరము లేదని తలచిరి.

అనంతపురమున పశ్చిమాంధ్రమునకు కళాశాల

రామేశ్వరరావుగారు

ప్ర (1) అనంతపురములో నీడెడ్ డిస్ట్రిక్టు కళాశాల నిర్మించుపథకు లెపుడు మంజూరైవ. ఆ కాలేజీ ఫస్టు గ్రేడుకాలేజీగా నుండునా? సెకండుగ్రేడుకాలేజీగానుండునా? (2) బి. ఏ. క్లాసు పెట్టినచోట హెచ్చించు నూపాకలదా? భవనము ఫస్టుగ్రేడు కాలేజీగా నుండుటకు సరిపోవునా (3) 1920 నుండి ప్రవేశమునకు దరఖాస్తు లెన్నివచ్చినవి. ఎన్ని తిరస్కరింపబడినవి.

జ (1) 1918 లో మంజూరైవ. మొదట నవి మోసూలుగారి కేర్వరకు బడినవి. (2) ఫస్టుగ్రేడు కాలేజీఅయినప్పటినుండియు భవనము పెంపబడినది. (3) 1920 నుంచి వచ్చినదరఖాస్తులు, తిరస్కరింపబడినవి జాబితా యాయబడినవి.)

అనంతపురం కాలేజీలోకిని ప్రవేశము

జి.రామేశ్వరరావుగారు

ప్ర (1) ఎంత మంది విద్యార్థుల నేయే గ్రూపులం దెంతమంది దరఖాస్తులు పెట్టిరి. ఎంతమంది చేర్చుకొనబడిరి.

(2) చోటుచాలదని ఎవరినైన తిరస్కరించిరా అనుచో వారి సంఖ్య ఎంత.

జ. (జాబితా యివ్వబడెను) ఫస్టుక్లాసులోనికి తరుక్లాసులోనికి చేర్చుకొనబడినవారు లేబటరీ ఎకామిడేషన్ లో పోవుటచే తిరస్కరింపబడిరి.

బాలికాబోధనాభ్యసన పాఠశాలలందు

సంగీతోపాధ్యాయులు

పి. వి. గోపాలన్ గారు

ప్ర. (1) గర్బు ట్రయినింగ్ స్కూలులందు సంగీతోపాధ్యాయులను తీసివేయుటకు విద్యాధికారి యుత్తర్వుల నిచ్చినమాట నిజమా? (2) ఇందులకు విద్యాశాఖమంత్రి యనుమతి యున్నదా (3) విద్యాధికారి రాష్ట్రములోనున్న యిస్సెవ్లర్లతోనైన ఆలోచించెనా? అనుచో ఆయధికారులయభిప్రాయముల బట్టి నుంతురా? (4) 124 ఏప్రిల్ 1922 లో యీ విషయము మంత్రిగారికి కానసభ్యు డీసభలో తెలుపలేదా? (5) అపు డాసభ్యునికి జవాబుచెప్పిన చొప్పున మంత్రి యీ విషయమున విచారణపలికెనా?

జ. (1) (2) సంగీతము నేర్చుకొను విద్యార్థి ప్రత్యేక రుసుము నిచ్చినచే సంగీతము గరుపబడును. ఆ విద్యార్థిగర్భురుసుము సంగీతోపాధ్యాయులకు చాలమిచ్చే వారిని తీసివేయవలసివచ్చెను. అందుచే విద్యాధికారి యాయుత్తర్వుల ప్రయోగించెను. సంగీత మింకొకదానికి బదులు నేర్చు విషయ ములో చింపబడుచున్నది. (3) యిస్సెవ్లర్లందరితోను డైరెక్టరాలలో చించెను. (4-5) అనును.

పెన్నార్లనదిపై జలాశయనిర్మాణము

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు, కడప జిల్లాలో పెన్నార్లనదిపైగాని యితరనదులపై గాని ఇరిగేషను అభివృద్ధికొరకు నీరు నిలువయుండు కట్టడములు ఏర్పాటుచేయవలచిరా యని ప్రశ్నించిరి.

జ:—తుంగభద్ర ప్రాజెక్టునుగూర్చి శోధన జరుగుచున్నది. ఇది పీలయినచో కడపజిల్లాయందు 117,000 ఎకరములకు లాభించును.

గోదావరి, కృష్ణానదులలో యిసుకదినైలు

గోదావరి కృష్ణానదులలో ఆనికట్టలపద్ధతి యిసుక మేట వేయుచున్నదనియు వాటిని తీసివేయుచుటకు ప్రభుత్వమువారేమిచర్య దీసికొనుచున్నారనియు మాగంటి సీతయ్యగారును కె. సర్వారాయుడుగారును ప్రశ్నించిరి జ:—ఈ లంకలకు తొలగించుటకు తగుశ్రద్ధ కైకొనబడెను. తగినపరిశరములు కొని యుండిరి. అందుకు న్నాయములచే నెక్కువ యుపయోగకరముగ పనిచేయుచుటకు చర్యదీసికొనబడెను.

బందరు, రవిసు, ఎల్లూరు కాల్యము

ఎం. సీతయ్యగారు—ప్ర:—బందరు, రవిసు, ఎల్లూరు కాల్యలక్రింద నెంత విస్తీర్ణము సాగుచున్నది. 1924 జూలై 15 వ తేదీ సరికి ఎంత భూమిఊడుపులు జరిగినవి. జ:—బందరు కాల్యలక్రింద 79,182, యకరములు, రవిసు కాల్య- 58,753, ఎల్లూరు కాల్య—72,868 ఎకరములు పీటిక్రింద ఊడుపులు జరిగిన కైకాల్యము జూలై 20 వ తేదీవరకు 23,768; 33,284; 16,445 ఎకరములు.

(2) ప్ర:—కైకలూరు తాలూకాలో సాగుబడియగు భూమి విస్తీర్ణమెంత? అందు ఆగస్టు 1 వ తేదీసరి ఊడుపులు జరిగిన దెంత? జ:—సాగుబడియగుటకు పొక్కుగల భూమి 50,570 ఎకరములు, ఆగస్టుసరికి 21,142 ఎకరములు.

బకింగ్హము కెనాలు ఆదాయవ్యయములు

సి. మత్తయ్యమొదల్యారు:—

(1) ప్ర:—గత మూడేండ్లలో యీ కెనాలుపై యెంత రాబడివచ్చినది? (2) అకాల్యపై జరుగు రాకపోకలరాబడి అందరి మట్టి తొలగించు వ్యయమునకు తెలియన్నదా? (3) అందలి మట్టిని, సామానులేగాక మనుష్యుల ప్రయాణమునకుగూడ

పీలగనట్లు పూర్తిగా తీసివేయుటకు పీలగు యంత్రములు పయోగింపరాదా; (4) ఈ కాల్యులకర్మత్తునకు బడ్జెటునందెంత ఖాయపడుచుండెను. ఎంతఖర్చయినది?

జ:—(1) కాల్యునుగూర్చిన లెక్కలన్నియు 1923 సం॥ వరకు ప్రకటనయందు తెలియజేయబడును.

1921 రూ 77,871; 1922 రూ 78,869; 1923—రూ 78,814 ఇది మొత్తమురాబడి.

(2) కేవలము ఆర్థికవిషయమునుబట్టి చూచిన ఖర్చుకు తగినరాబడి లేదు. కాని రాకపోకలకును ఇతర సౌకర్యములకు సుఖపుగానున్నది. (3) ఒక యంత్రము 1920 సం॥ ఉపయోగించిరి. కాని అది యీ కాల్యయందు పనికిరాకుండుటచే న్నూతనదొడ్డును బంపిరి. కాల్య యిప్పుడు నావలకు తగినంతలోతుగలిగియున్నదిగాన యంత్రమునుపయోగించుట వృథావ్యయము గును. (4) ఒరిజినలు వర్షునకు బడ్జెటు నిర్ణయమునకు ఆయన ఖర్చు ఈరీతిగానుండెను. 1921 సం॥ రూ 4988 యెక్కువఖర్చు 1922 బడ్జెటు నిర్ణయము నూటికి ఖర్చు 149 చొ॥ 1923 సం॥ 115 చొ॥ పన్ను నుండెను. మరమ్మత్తులకు మూడేండ్లలో నూటికి 181 చొ॥ 102 చొ॥ 88 చొ॥ ఖర్చుండెను.

ప్రొదత్తూరు హిందుమహమ్మదీయ తగవులు

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు:— ప్ర:—ప్రొదత్తూరులో ప్రతియేడును మోహరంపండుగ సమయమున హిందుమహమ్మదీయ తగవులు నిలుపుతేయుటకు ప్రభుత్వము వారు ఏమిశ్రద్ధ వహించుచున్నారు?

జ:— 1917 నుండి అచ్చట ఇరుపక్షముల వారికిని మనీదునెడుట వాయిద్యములగూర్చి తగవులు వచ్చుచున్న వని ప్రభుత్వమువారెరుంగదురు. ఇదివరకెరు పక్షములవారును సివిలు కోర్టులలో తగవులను పరిష్కరించుకొనుచుండిరి. లేదా ఉద్యోగులు పద్ధతవర్తులుగా నోసంగు తీర్పుల కొడంబడుచుండిరి. కాని యీసారి అటుగాక యేదోసమాధానము కుదుర్చుకొన నుండి, కానసభలో చర్చింపనున్నారని తెలిసి నిలుపుకొని రని తెలియుచున్నది.

సంస్కరణలు

సుస్మరణల గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తమ అభిప్రాయమును ఉద్యోగులతో గూడిన విచారణసంఘమునకుగాని యిప్పుడు గూడియున్న మజ్జిమను సంఘమునకుగాని గుండుగా తెలిపియున్నారాయని సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారుప్రశ్నింప, ఈ ప్రశ్నకిదివరకే 398 ప్రశ్నకు తరమొసంగి యుండినదియు అంతకుమించి ప్రభుత్వమువారి కేమియు దెలియదని జవాబువచ్చెను.

వినోదముల పన్ను

వినోదప్రదర్శనములపై పన్ను విధించు చట్టమునందు గజ్జపుపండులను జేర్చిరా యని మాసానేటుగా రడిగిన ప్రశ్నకు చేర్చినట్లు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

కడప ఆస్పత్రియందు స్త్రీలచికిత్స

కడప ఆస్పత్రియందు హైమస్త్రీలచికిత్సకు ప్రత్యేక యేర్పాటులవిషయమున యేమిప్రయత్నముల గావించునన్నారని అబ్దులు హైసాహేబుగారడిగిరి. జ:—కడపలో ప్రత్యేకముగ స్త్రీల ఆస్పత్రి యనవసరమని ప్రభుత్వమువారికి సలహావచ్చెను. పెద్దాసుపత్రియందే స్త్రీనైదుర్గా లున్నది. ఆమె చాల బాగుగ పనిచేయుచున్నది.

వ్యవసాయము

కడపజిల్లాలో యీ సంవత్సరముగాని, యికముందు త్వరలోగాని ఎగ్రికల్చరుఫారము స్థాపింప నిశ్చయించలేదని టి. ఎం. నరసింహాచార్యుగారి ప్రశ్నకు త్వరపునందు తెలిపవచ్చెను.

వ్యవసాయ పాఠశాల

దత్తమండలములలో వ్యవసాయ పాఠశాల స్థాపింతురాయని నరసింహాచార్యుగారుడుగ, తెలుగుజిల్లాలలో యిదివరకప్పుడే అనకాపల్లిలో నొక పాఠశాల గలదు గాన యికముందు తెమిళజిల్లాలలో స్థాపింపబడునని దెలియవచ్చెను.

‘కాకినాడ’ ప్రత్తి 1921 లో 21,597 మూలములు 1922 71,716 ము॥ 1923- 79027 ము॥ సంచాలకు పంపివేయబడినట్లు నరసింహారాజుగారిప్రశ్నకు త్వరపునందు తెలుపబడెను.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనము 1925 లో గూడ జరుపుటగూర్చి మదరాసు ప్రభుత్వమువారు సంప్రదింపబడిరాయని సత్యమూర్తిగారడిగిన ప్రశ్నకు లేదని ప్రత్యుత్తరమువచ్చెను.

పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయము

పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయము నెట్లముప్రకారము నిశ్చయించినచోట్లనుభ్యులేవని ఈరాష్ట్రమునందీపట్టణములన ఏమిలాభము జూపిరి? అని టి. ఎం. నరసింహాచార్యుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఇరిగేషనుబిల్లుచర్య

మదరాసు శాసనసభ

నిన్న ఫలహారానంతరము శాసనసభవారు తిరిగి సమావేశమైనవిషయము. వెంకటరత్నముగారు ఇరిగేషనుబిల్లు చర్యనాపుటకై తెచ్చిన ఉపపాదన పోలుకుపెట్టుబడి 20 ఆమోదములు, 47, ప్రతిపక్షము, 16 తటస్థులు తేలిరి. వారి నామముల వివరములు.

ఆమోదములు:— శ్రీయుతులు 1 కె. ప్రభాకరతంపన్ 2 సి. ఆర్. రెడ్డి 3 సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు 4 ఎస్. సత్యమూర్తి, 5 విశ్వనాథరావు, 6 యమ్. గంగరాజు, 7 కె. కోటిరెడ్డి, 8 సి. మురుగనంశెట్టి, 9 యస్. ముత్తయ్యమొదలియార్, 10. సి. పెద్దిరాజు, 11 జి. రామేశ్వరరావు, 12 శశిభూషణరెడ్డి, 13 యమ్. శీతయ్య, 14 యమ్. ఆర్. శేతురత్నం అయ్యరు. 15 సి. సుబ్రహ్మణ్యం పిల్లే 16 అబ్బాస్ఆలీ 17 గౌనుమియాన్ సాహెబు, 18 మహమ్మద్ సాహెబు 19 సి. సి. వెంకటకవిరాజు, 20 బి. వెంకటరత్నంగారలు.

ఉపపాదన వ్యతిరేకులలో నీక్రిందివారలు గలరు. ఖా|| బ|| పొబిబిల్లా సాహెబుగారు, వాపుగారు, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు, పి. రామారాయణంగారు, శివజ్ఞానంపిల్లే, గ్రహమ్, డేవిస్, పొడ్డికొ, మూరు, ఎడ్వోకేటు జనరలు, వరదాచారి, పాడిసన్, మత్తయి, డేవిస్, ఆర్. యి. గౌండరు, బి. రామచంద్రారెడ్డి, టి. రామన్, ఎ. రామస్వామి మదలయారు, మునుస్వామి పిల్లే, మునుస్వామినాయుడు, మల్లెశెట్టి, ముత్తుచెట్టియార్, గోపాలన్, త్యాగరాజుచెట్టి, ఆరుముఖంనాదార్, యల్లప్పచెట్టి, యెతిరాజులునాయుడు, టి. ఎ. రామలింగ ముదలియారు, రంగనాథ ముదలియారు, శివరావు, సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడు, కె. సీతారామరావు, యమ్. క్రెష్టన్ నాయరు, వెంకటాచలపదాచ్చి, విజయరాఘవ ముదలియారు, టి. యమ్. నరసింహాచారు, హజీఅబ్దుల్లా సాహెబుగారలు మరొకొందరుగలరు. తటస్థులలో నీక్రిందివారుండెరి:—

శ్రీయుతులు చల్లప్పనాదార్, సర్వారాయుడు, సామ్యూల్, ఎస్. క్రెష్టనారావు, నరేశముదలియారు, డా|| సల్లాన, చినతెలివాడారలు మరొకొందరుగలరు.

ఇరిగేషనుబిల్లు

పిదప ఇరిగేషను బిల్లుపై తిరిగి చర్య ప్రారంభింపబడెను.

4 వక్లాసు “యి” సబ్ క్లాసు పై సవరణ లేబడెను.

4 వ వక్లాసు నందలి సబ్ క్లాసు (యి) ప్రభుత్వమువారు 7 శెక్షనుక్రింద నోటిసు ఇచ్చినట్టిగాని లేక 7 శెక్షను ప్రకారము అధికారము పొందియున్నట్టిగాని సంపూర్ణమైనట్టియులేక భిన్నమైనట్టివిసదిగాని లేక చిన్నవిగాని లేక త్రవ్వబడినకాలువగాని లేక సరస్సుగాని ఎట్టి జలాశయముగాని “ప్రభుత్వము

ఉ:— సభ్యుల కేర్లు:— పరిశ్రమశాఖ డైరెక్టరుగారు (అధ్యక్షుడు), (2) ఆర్థికశాఖ కార్యదర్శి, (3) ఫారెస్టు ఫిఫు కన్వెయ్టరు (4) డబ్బు. బ. రైలుగారు (5) ఎస్. జె. గ్రీన్ (6) నారాయణ దాసు గిరిధరదాసుగారు (7) బి. బి. కె. నూర్జీ నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు, (8) సామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు, (9) బి. బి. టి. నందరామలు చెట్టిగారు, (10) రా. సా., కె. వి. రామచారిగారు, (11) సి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు, (12) ఎం. ఎస్. అబ్దురు రహిమాను సాహెబుగారు ఆగష్టు 21 వ తేదీన ఒకసారి యీ విషయమున ప్రశ్నోత్తరములందు చదివెయ్యంతిమి. అటు పిమ్మట పెద్దాపురంలో పట్టు పరిశ్రమాధికారులుగానున్న ముప్పాసోమ రాజుగారికిని, వీరాజుగారికిని రూ 50,000 ప్రభుత్వమువారు ఋణ మొసంగిరి.

పశువైద్యశాలలు

ఈ రాష్ట్రమునందు నూతన పశువైద్యశాల లెచ్చుపెచ్చుల స్థాపింపనున్నారని నరసింహాచారుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—ధనము గల్గినచో 1925-26 సం|| యీ దిగుభ స్థలములలో స్థాపింపనున్నారు:—క్రెష్టగిరి - నెలంజిల్లా. హర్షన కొల్లి—బల్లారి. కావలి—నెల్లూరు. కంజీవరము, కరూరు, గోవిందెట్టి పాల్యం.

వారి వశమందున్నంతవరకు” ఇరిగేషనుబిల్లు పరిగణింపబడును.

ఇందుపై టి. ఆర్. వెంకట్రామ శాస్త్రిగారి సవరణలను ఉపసంహరించుకొనిరి.

డాక్టరు సుబ్బరాయన్ గారు “7 శెక్షను ప్రకారము నోటిసు ఇచ్చియుండిలేక” అను పదములను తీసివేయవలసినదిగ సవరణ నుపపాదించిరి.

అంకిషీడు ప్రసాద్ బహదూర్ గారు బలపరచిరి.

గా|| లామెంబరుగారు ఉపపాదన నాక్షేపించుచు ప్రభుత్వప్రభుత్వమువారి కున్నట్టి అధికారములను నిల్వకొనుటకు ఆక్లాసు చేర్చబడినదనియు ఈసవరణను మరియొక అనుకూల ఫలమునందు చేర్చవచ్చుననియు పలికిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు సవరణ ఆమోదింపబడిన చాలచిక్కులు తటస్థించుననియు ప్రభుత్వమువారికి ఏయధికారమును లేకుండుననియు తెల్పిరి.

అడ్వోకేటు జనరలుగారు సవరణ నాక్షేపించుచు ప్రభుత్వమువారు తాము పొందవగిన హక్కుల కంటే అధికముగ గోరుట లేదనియు క్లాసునందలి పదములను తీసివేయకుండుటయే న్యాయశాస్త్ర మార్గానుసరణీయమని నుడివిరి.

గా|| లామెంబరుగారు ప్రభుత్వమువారి సంగునీటిపై విషయమై ఆక్లాసు తెలుపుచున్నదనియు, 7 వ క్లాసు నందలి హక్కు ప్రభుత్వమువారి కుండవలెననియు పలికిరి. పిదప సవరణ వోటుకు పెట్టుబడి వీగిపోయెను.

4 వ క్లాసు సవరింప బడిన విధముగ బిల్లునందు చేర్చబడెను. 6, 7, 8, 9, 10, క్లాసులు ఆమోదింపబడెను.

11 వ క్లాసునందు ఆదినారాయణ శెట్టిగారి సవరణలకు ఆమోదములు లేనందున సవరణ వీగిపోయెను.

వాటరుకోర్సు

12 వ క్లాసు వాటరుకోర్సు అనగ ఇరిగేషన్ వర్క్సు నుండి నీటిసరఫరా పొందునట్టియు, లేక పాలములనుండి మురుగునీటిని తీసివేయునట్టియు, కాని ప్రభుత్వమువారిచే వ్యయము భరింపబడనట్టియు, కాలంలో సంబంధించిన తూములన్నిటిని గలిగినట్టిదియునగు కాలముకు నీరు సరఫరా చేయునట్టిదిగాదు” యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు “పాలములనుంచి” అను పదములకు పిదప “మరియు అది ఏభూస్వామియొక్క భూములకు నీటిని ప్రవహింప జేయునట్టిగాని, తడుపునట్టిగాని ఆభూస్వామియొక్క భూములందు జేర్చబడని” అను సవరణ నుపపాదించిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు సవరణ నాక్షేపించుచు సవరణ ఆమోదింపబడిన బిల్లుయొక్క ముఖ్యనూత్రములకు భంగము వాటిల్లుననియు, అధికముగ భూములు గల్గినబలవంతుడగు పట్టాదారు తనభూములనుండి నీటిని చిన్నపట్టాదారుల భూములకు పారుదల జేయనియ డనియు, తనకు తెలిసినంత మట్టుకు గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలయందు ఈచిక్కులు ప్రబలుముగ గలవనియు, నడియందు వలసినంత నీరున్నను బలవంతుడగు భూస్వామికి పుష్కలముగ నీరుండునేగాని సామాన్యకైతులకు అననుకూలమని పలికిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సవరణ బలపరచిరి. ఇ. డబ్లియు. కేగారు సవరణ నాక్షేపించి అది శేపలము నిరుపయోగమని వాక్రచ్చిరి. సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు భౌగోళ్యవంతుడగు పట్టాదారు ఎక్కువవనము వ్యయపరచి తనభూములకు నీటి పారుదల పొందునప్పుడు ఇతరులకు నీటివసతిని కలుగజేయవలసిన అవసరమేమి యనియు, సవరణవలన పల్లెటూళ్లయందు చాలప్రమాదములు సంబంించుననియు, తెల్పిరి.

పెద్దిరాజుగారు, అడ్వోకేటు జనరలు ఖా|| బ|| సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారులు సవరణ నాక్షేపించిరి. రాజుగారు మాట్లాడుచు బిల్లునంతటిలో ఈ “నీటిపారుదల” యను పదియే ముఖ్యమైనదనియు, దానిని మార్పుచేసిన బిల్లుయొక్క ప్రాధాన్యము నశించుననియు పలికిరి.

పిమ్మట సవరణవోటుకు పెట్టుబడి వీగిపోయెను.

పోలు కోరబడగా 12గురు ఆమోదములు 57 మంది ప్రతిపక్షములు లెక్కించబడిరి.

పిదప సమావేశము ఆడినమునకు చాలించిరి.

అనధికారికార్యక్రమము ఈ దినమున ప్రారంభింపబడును.

మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య గారి కేసు

వాయిదావేయబడిన శివరామకృష్ణయ్యగారి కేసు ఈ నెల 1 వ తారీఖున మూడు గంటలకు తిరిగి రాజమండ్రి డివిజనులో మేజిస్ట్రేటు గారిచే విచారణ చేయబడినది. ప్రతివాది తరపున శ్రీయుత వోరంగంటి సుబ్బారావుగారు వాదించిరి; పోలీసు డిప్యూటీ సూపరండెంటు, సర్కిలు ఇన్స్ పెక్టరుగార్లు పోలీసు తరపున హాజరైరి.

మొదట మేజిస్ట్రేటుగారు శివరామ కృష్ణయ్యగారి, ఆయనపై ఇండియన్ పీసల్ కోడ్ 176 శెక్షన్ క్రిందను పోలీసు వారు పెట్టినకేసు సంగతి తెలియచేసి, దానికి మీరేమైన చెప్పకొనెదరా అని అడిగిరి.

శివరామకృష్ణయ్యగారు కేసు నిర్దోషిని చెప్పి ఈ క్రిందిస్తేటుమెంటును దాఖలుచేసిరి.

“176 శెక్షను వి. పి. సి. క్రింద నేనెమియు నేరముచేయలేదు. ఎప్పుడుగాని యెవరిచేతగాని నేరముచేయబడినట్లు నాకు తెలిసియున్నదనుమాట నిజముకాదు. తలలేని శవము గోదావరి ఇసుకలో ఇన్ని సుపేట స్నానస్థట్టుమువద్ద అందరకు కన్పించునట్లు పడియున్నది. అక్కడ పోలీసువారు కాపలాయుండుటే గాక మ్యునిసిపల్ వాచర్ కూడ వుండను 4.6.24 తేదీని 9.1ంటలకు శవము చూచుటకై పోయివచ్చుచున్న కొంతమంది నాకు దానినిగూర్చి చెప్పిరి. అటులేరువాత నే నక్కడకు దానిని చూచుటకు పోయియుంటిని. నే నక్కడకు వెళ్ళునంతే అక్కడ కొంతమంది మనుష్యులును కొంతమంది పోలీసు ఆఫీసరుకూడ కలరు. నేనక్కడకు వెళ్ళునకు పోలీసు వారి కాశము సంగతి తెలియదని తలంచుట కక్కడకు అవకాశములేదు. మరియు లోకలో పోలీసువారు కొంతమంది అచ్చట నుండగా నేను పోలీసువారి కీసంగతి తెలియచెప్పవలసి వచ్చునని నాకు లోచలేదు. ఇట్లు చెప్పకపోవుట వలన కష్టము వచ్చునను లాసంగతి నాకు తెలియదు. ఈకేసులో అసలే అట్టి అవకాశమునకు తావులేదు. నాకు తెలిసిన సంగతి నేను పోలీసు వారి వద్దనుండి మరుగుపర్చుట నాకు ద్వేషముకాదు. ఇట్లు తెలియ పర్చవలయు ననియు నాకు తెలియునెడల నేనట్లు చేసియుందు ననిచాల ప్రచారమున్న ‘స్వరాజ్య’ వంటి పత్రికకు నేను వ్రాయుట వలననే గమనించ వచ్చును. ఆశీర్వాద ఎవరినో, అక్కడ కది ఎట్లు వచ్చినదో నాకు, తెలియదు. నావిదా పెట్టబడిన ఈ ప్రాసిక్యూషన్ అనూయచే ప్రేరేపింపబడినది గాన నేను విడుదలచేయబడవలెను.”

పైస్తేటు మెంటు తీసికొనిన తరువాత కేసు విచారణకు ఈనెల 21 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. శివరామకృష్ణయ్యగారు తమ తరపున సాక్షులుగ చాలమంది కేర్లరచ్చిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మతకలహములు

నాగపూరు ఒక మహమ్మదీయుని కొట్టిరని 10 మంది హిందువులపైని తేబడినకేసులో 14 వ తేదీని ముద్దాయిల నందరిని మేజిస్ట్రేటు విడుదలచేసెను. సాక్ష్యము నమ్మదగినదిగాదు అని తీరులో వ్రాసెను.

ధిల్లీ పానుమండీ కేసు రామప్రసాదు అనునతని చంపిరని ఒక ముస్లిములగురు పురుషులపైనను కేసుచేయబడెను. చనిపోయినవాని శవ పరీక్షచేసిన డాక్టరు రాఫెలుగారు 14 వ తేదీని సాక్ష్యముచెప్పెను. “చనిపోయిన రామప్రసాదు కుటుంబము వారికి మరి నలుగురికిగూడ గాయములు తగిలెను. వారికందరికిని నేనే చికిత్స చేసితిని. శవము కొమ్ముపై పోటు గాయములు చాలగలవు” అని డాక్టరు తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

భూకంపము

సిమాకు మూడువందల మైళ్ళలో బుల్లెను సీహ్వా, ఆక్టోబరు 14:—సిహ్వాకు మూడువందల మైళ్ళ దూరమున బుట్టిన భూకంపముయొక్క సాధారణమైన తీవ్రతయంత్రముమీది కొలతవలనరుజావయ్యెను. నిన్న రాత్రి 12 గంట 49 నిమిషములకు యంత్రముమీద నిద్రునము గన్పడెను. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి శాసనసభ

అధ్యక్షులు

ఇంజనీరులు బ్యాంకు మోసము కేసును చర్చించుటకు ప్రతిపాదన

గవర్నరు అనుమతిని నిరాకరించుట

అధికారేతర సభ్యులు తీర్మానము గా అభిప్రాయించుట

ఈ దినమున శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము సభ్యులూ గారు అత్యవసరమును ప్రజల లాభమునకు సంబంధించినదియను నీ విషయమును చర్చించుటగాను సభాకార్యక్రమము నాపవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఇంజనీరులు బ్యాంకు మోసము కేసు సందర్భమున అందు ముఖ్యముగా పోలీసువారి ప్రాసిక్యూషన్ ను చెప్పుటకు నిశ్చయించుకొనిన కారణములగురించియును పరిశీలనలగురించియును, ఈ ప్రాసిక్యూషన్ నడపు బాధ్యతను ప్రభుత్వ న్యాయవాదులకు గాక ఇంజనీరులు బ్యాంకు ప్రైవేటు న్యాయవాది కొనగిన పరిశీలనలగురించియును కారణముల గురించియును ప్రాసిక్యూటరు కు బ్యాంకునుండిగూడ ఫీజు పుచ్చుకొనుట కనుమతించిన కారణముల గురించియు, కోర్టునందు కేసును నిడదెంచుట యందు పోలీసువారి చర్యనుగురించియును చర్చించుటగాను సభాకార్యక్రమము నాపవలెను.

సభ్యులూ గారు ప్రతిపాదనను గావించుచు, ఇట్టి ప్రతిపాదనను చెప్పెదనని లామెంబరుకును, అధ్యక్షునకును ఇది ఘర్షణ జేరవలెననియు, కాని ఈ దినమున జరిగిన ప్రశ్నోత్తరములందు చెలియబట్టిన వివరములవలన, గవర్నరు మెంటు వారి ప్రాసిక్యూషన్ ను ప్రారంభింపలేదనియును, పోలీసు వారు చెప్పినదియు చెలియబడెను ప్రతిపాదనయందు ప్రభుత్వమువారును పదమును తొలగించి పోలీసువారి పదమును మాత్రమే మనియును నిశ్చయించెను.

లామెంబరు:— ఈ ప్రతిపాదననుగురించి గవర్నరు గారివద్దనుండి నాకొక సందేశము వచ్చినది.

అధ్యక్షుడు:— ఈ ప్రతిపాదనను నుపపాదించ వచ్చునా, రాదాయని నేను నిర్ణయింపవలసి యున్నదని నుడిచి, ప్రతిపాదనలోని విషయములను వివరించి, ప్రతిపాదన సక్రమముగానే యున్నదని ప్రకటించెను.

లామెంబరు:— ప్రతిపాదనను నేనా తేపించుచున్నాను.

అంతటనాధ్యక్షుడు, ప్రతిపాదనకు సభావారంగీకార మొసగు నదియు లేనిది చెలిపి:— నాకు సభాభిప్రాయమును చెలిపిన గోంగా 20 మందికంటె నెక్కువ మంది సభ్యులు లేచిరి. అంతట ప్రతిపాదనకు అధ్యక్షుడు డనుమతినిచ్చెను.

గవర్నరు ప్రకటన

లామెంబరు:— గవర్నరుగారినుండి వచ్చిన సందేశము నిప్పుడు చెలువవలసియున్నది. ప్రతిపాదన కధ్యక్షునియనుమతి యొసగబడిననుగూడ ఈ ప్రతిపాదన కనుమతించి నిరాకరించుటకు గవర్నరుగారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ ప్రతిపాదనను చర్చించుట ప్రజలలాభమునకు భంగకరమున కారణమునై వారట్లొనర్చిరి. అవిషయమును గవర్నరుగారు తిరిగిపూర్వముగా మాకు చెలిపిరి. అవిషయమును చెలువుచున్నాను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— ప్రస్తుతము సభ్యులూ గారు గావించిన ప్రతిపాదనకును, రెండవదియును పూర్వము సభ్యులూ గారు చెలియజేసిన ప్రతిపాదనకును చాల భేదము గలదు.

న్యాయసభ్యుడు:— ప్రభుత్వ మనుపదమునకు పోలీసు అనుపదమును మార్చుట తప్ప రెండు ప్రతిపాదనలకును ఎట్టి భేదమును లేదు.

శాసనసభ హక్కులకు భంగము

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— ఈ రెండింటిని చాల భేదముగలదని అంగీకరింపవలెను. ఈ సభ వారియెదుట ప్రతిపాదనము గావించ బడువరకును, ఈవిధము గవర్నరునకు చెలియదు. గవర్నరు గారి సందేశము, ప్రతిపాదనపట్టిని తీర్మానమునకు వర్తించునో గాని దీనికిగాను. ఆ సందేశము ఒక ప్రతిపాదనకు గాక, ఒక విషయమున జరుగు చర్చకంతకును వర్తించునని లామెంబరు వాదించుచున్నాడు. అందెట్టి యాభారమును లేదు. లామెంబరు గారి వ్యాఖ్యానము నంగీకరించుటకు, ప్రభుత్వసభ్యుల చేతులందు అతలులేని అధికారము నుంచుటయగును. అట్టి అధికారము ఈ సభవారి హక్కులను చాలవరకు తొలగించివేయును. నిబంధనలం దెచ్చటను అంగీకరించబడని ఇట్టి చర్యలకు నేను తీవ్రముగా వ్యతిరేకము చెలువుచున్నాను.

లామెంబరు:— ఇట్టి ప్రతిపాదన వచ్చునని ముందుగా గౌరవనీయ సభ్యుడు నాకును అధ్యక్షునకును చెలిపెను. అధ్యక్షుడుగూడ అవిషయమును నాకు చెలిపెను. అందుచేత నేనా విషయమును గవర్నరుగారికి తిరిగియును చెలిపగా, సభ్యులూ

ప్రతిపాదన కనుమతించి నిరాకరించినట్లు చెలువవలసినదని తం తిపూర్వముగా చెలిపెను. అవార్త నాచేతులందున్నది. ప్రస్తుత ప్రతిపాదన పోలీసుచర్యను చర్చించుచున్నదనియు అందుచే వెనుకటి ప్రతిపాదనకును ఈ ప్రతిపాదనకును భేదముగలదను నా తేపట బలమయినదిగాదు. ప్రతిపాదనల కీ విషయము చెలియకపోయినను ప్రభుత్వమువారి కీ విషయము ముందుగానే చెలిపి యుండుటచే నా సందర్భమును గూడ విచారించియే ఇట్టి యుత్తరవ్రాసవలెను.

సామెంబరు:— ఇప్పుడు చర్చించు నది గవర్నరుగారి యుత్తరవా?

అధ్యక్షుడు

ఇట్టి ప్రతిపాదనల సందర్భమున, గవర్నరుగారికి చెలిపే యెదుట నావిధి. గవర్నరుగారి అభిప్రాయమును చెలిపినా దాని త్రాకరము నేను నడుచుకొనవలెను. ఈ సందర్భమున గవర్నరుగారు, ప్రతిపాదనకు అనుమతించి నిరాకరించెనని నాకు గౌరవనీయ సభ్యునిచే చెలువబడెను నేను దానిని యథాధముగానే యంగీకరింపవలెను.

గౌరవమును దుర్వినియోగ మొనర్చుట

సభ్యులూ గారు:— ఈ ప్రతిపాదనను అధ్యక్షునకును లామెంబరునకును మర్యాదకొరకు ముందుగా చెలియజేయగా వారావిశ్వాసమును దుర్వినియోగ మొనర్చిరి. నేనొక విషయమును అధ్యక్షునకు చెలిపినపుడతడు దాని ప్రభుత్వసభ్యులకు చెలియజేయునని నేనెంచలేదు. అధ్యక్షుడు డనుమతించినను గూడ, గవర్నరుగారు ప్రతిపాదన కనుమతించి నిరాకరించెనని లామెంబరు చెలిపెను. దీనియందేమి, అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదన కనుమతించినా సంగినవెంటనే, అది సక్రమమైనదని యర్థము. అట్టిది చర్చింప బడరాదనటంకెవరికిని అధికారములేదు. దానినట్లుంచినను ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు పలకబెడిన చర్య పూర్తిగా నశాస్త్రీయమైనది. ఈ గవర్నరు గారి పప్పుడు వందలకొలది మైళ్ల దూరమున నున్నారు. సభవారియెదుటనున్న ప్రతిపాదన మేమియో అతనికి చెలియదు. అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనకనుమతించినదియు గూడ నాతనికి చెలియదు.

ప్రతిపాదన యేమి? పోలీసుచర్య చర్చించుట కది కొరకున్నది. ప్రభుత్వమునుపదమును తొలగించి పోలీసుచర్యయని చెప్పినను రెండింటిని చాల భేదము లేదని న్యాయ సభ్యుడు నుడిచెను. అవిషయమును నిర్ణయింపవలసినదే. వీరు పథివారుగాని, లామెంబరు గారు.

గౌ. లామెంబరుగారు, అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనమునకింకను అనుమతించినా సభావార్యమే సభవారికను అనుమతించక పూర్వమే, గవర్నరుగారు సందేశమునందే తమ సందేశమునచ్చెననియు నుడిచెను. ఈ సభవారియెదుట ప్రతిపాదన వచ్చితరువాత మాత్రమే దానికనుమతించుటగాని తిరిగి పూర్వముగాని గవర్నరుగారియగుట. ప్రస్తుత తం తిపూర్వముగా చెలిపి గాక పోవుటచేతను సందేశమును సక్రమమైనదిగాని, సరియైనదిగాదనిగాని నిర్ణయించునధికారము అధ్యక్షునకేయధికారమున గలదు ఈ సందర్భమున గవర్నరుగా వలంబెడించినచర్య ఈ సభయొక్క హక్కులను పూర్తిగా భగ్నపరుచుచున్నది.

అందుచే నీ విషయమున దృఢముగా నిలిచి సభాహక్కులను గౌరవమును నిలువజేయువలెనని అధ్యక్షుని గోరుచున్నాను.

ప్రాథమిక రత్న సామిగారు:— ఇదిగరకేట్టి ప్రతిపాదనల సందర్భమున గవర్నరుగారు సందేశమునం ప్రతిపాదనకును ప్రస్తుతవిధము వ్యతిరేకము గనున్నది. ప్రభుత్వ సభ్యుల ద్వారా సభవారికి సందేశముం పుట గవర్నరుగారి కధికారములేదు. అతడు అధ్యక్షుని ద్వారా మాత్రమే పంపవచ్చునని నిబంధనలలో విధింపబడెను. అందుచే నీ సందేశము సక్రమమైనది గాదు.

అధ్యక్షుడు:— ఈ విషయమున చెబుడిన ప్రశ్నలు చాల ముఖ్యమైనవి. కాని ప్రస్తుతవిషయము సంబంధించువరకు గవర్నరుగారి సందేశమును సరియైనదిగా నంగీకరించుమంటిని.

సి. వెంటటరమణయ్యగారు:— ప్రస్తుతము గవర్నరు పంపిన ప్రతిపాదనలకును సందేశము. గవర్నరు ప్రభుత్వసభ్యుల ద్వారా వ్రాతములకును సందేశములను పంపవచ్చునో గాని, ఇట్టి సందేశముల నంపటములేదని, స్టాండింగ్ ఆర్డరులందు విధింప

బడెను. అందుచే నీ సందేశమును సక్రమమైనదానిగా పరిగణించ వలెను.

సి. రామలింగాశాస్త్రిగారు:— ఈ సందేశము సక్రమమైనదా లేదాయను విషయమును రూపొందిన నీయవలెనని అధ్యక్షుని గోరు చున్నాను. హిందూ ధర్మాదాయచట్టముచర్య సందర్భమున గూడ నేనిట్టి సక్రమభంగముననే చెప్పితిని. అప్పుడు గవర్నరుగారు తిరిగి తన సందేశమును మార్చుకొనెను. అనగా నా ప్రశ్న సరియైనదని వారంగీకరించిరినియునుకొనవలెను. ప్రస్తుత నిర్ణయము ముందుముందు ఆచారముగ మారును. ప్రభుత్వ సభ్యుల కిట్టి పరిమితిలేని హక్కుల నొసగుటచే శాసనసభవారి హక్కులు చాలవరకు భగ్నమై పోవును. గవర్నరుగా రొకా నొక ప్రతిపాదనను చర్చించుట కనుమతించి నిరాకరింపగలదు కాని, సంతృప్తముగా నొక విషయమును గురించియే చర్చింపరాదని నిర్ణయించుట కధికారములేదు.

గవర్నరు నిబంధనల కతీతుడు

లామెంబరు:— స్టాండింగ్ ఆర్డరులు శాసన సభవారి కార్యక్రమమునకు సంబంధించినవి. గవర్నరు నా నిబంధనలు బంధింపజాలవు అతడు తన యిష్టమువచ్చినరీతిని తన యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరింపవచ్చును. శాసనసభా నిబంధనలు పార్లమెంటు వారు చేసినవగుటచే వానిననుసరింపవలెను. 22 శాసనసభా నిబంధన యందు ఇట్టి ప్రతిపాదనలను నిరాకరించుట కధికారము సగబడెను. అట్టి నిరాకరణమును గవర్నరు తన ఇష్టమువచ్చినరీతిని జరియజేయవచ్చును.

శివరావుగారు:— ఒకానొక ప్రతిపాదన శాసనసభయందు పాపాపంపబడి అధ్యక్షుని ఆనుమతినందిన తరువాతనే గవర్నరు అట్టి ప్రతిపాదనను చర్చించుట కనుమతించుటయో అనుమతించక పోవుటయో జరగగలదు అట్టి విషయము చర్యకు రాక పూర్వమే నిశ్చయించుట ప్రభుత్వ సభ్యులకు బ్లాంకు చెక్కులనొసగుట వంటిది. ఇట్లుగాను ఇక నీ సభయందెట్టి విషయములను చర్చింపజాలదను.

అధ్యక్షుడు:— గవర్నరుగారి యభిప్రాయము గౌరవనీయ సభ్యుని ద్వారా నాకు చెలియజేయుట డెను. ఆ సందేశము యధారమైనదేనని నేను నంగీకరించుచున్నాను. ఇంతటితో నీ చర్యము గివీనది.

సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు:— ఇట్టి సమయములందు గవర్నరు గారి తీర ప్రాంతములందెచ్చట నో పర్యటన మొనర్చుచు నుండక, ఈ పట్టణమున నుండునో ప్రభుత్వము వారికిని, సభాకార్యక్రమమునకును గూడ అనుకూలముగ నుండును. ఇకమింక శాసనసభ సమావేశమవేత మైయుండు దినములలో ఈ పురమున నుండినో బాగుండునని ప్రభుత్వసభ్యులు గవర్నరుగారి కెరిగింపగోరుచున్నాను.

సర్ హబీబుల్లా సాహెబుగారు ప్రభుత్వము తరపున ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, నీ సమావేశము నెట్లెంబరు 22 తేదీని జరుగవలసియుండెననియు, అజేప్రకార ముడినములం దీనగరమున నుండుటకు గవర్నరుగారు కార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనిరినియు, కాని కొన్ని కారణములచే నీ సభ ఈ నెల 10 తేదీవరకు నిలియించబడవలసి వచ్చెననియు గవర్నరుగారు తన పర్యటన కార్యక్రమమును వదలివేసినయెడల ములబాయి జిల్లాలోని ప్రజలకు ఆశాభంగకరముగ నుండునను కారణముచే నట్లు జేయజాలక పోయెననియు, తానిచ్చట నుండజాలమికి విచారము చెలువుచు గవర్నరుగారి సందేశము నంగీకరించుచు, నుడిచెను.

తరువాత చిదంబర నాదారుగారిచే నుపపాదించబడిన తూత్తుకుడి హార్బరు ఆశాసనమునకు సవరణల్ని నుపపాదించిరి. అంతట 1 1/2 గంటలకు సభవారు ఫలహారములకు లేచిరి.

ఇండియా దొరతనమువారి

లాసారాయ బారులు— ముట్టడింపు

ఈవార్త నిరాధారమని చెల్లు దొరతనమువారి ప్రకటనము

సిమ్లా, అక్టోబరు 14:— మాక్ డోనల్డ్, సర్ వార్ బహదూర్ లాడెన్ లాగారు యిండియా ప్రభుత్వరాయబారులగు బోవుయండ్ టిబెట్టునకు లాసారాయ ను వారు ముట్టడింపబడి రని వెలువడినవార్తల సత్యములని చెల్లుచున్నాని. టిబెట్టు దేశమునకు యిప్పుడే రాయబార మంపబడెదరు. 15 సం॥లకు యిండియా లాంసులో బ్రిటిషు సర్కారు జంతు గానున్న మాక్ డోనల్డ్ గారు దీర్ఘ కాలము సెలవుదీసికొనిరి. వారు సెలవును యి పాటికి ఉపయోగించుకొనుచుందురు. సిక్కిము జాతినారును వ్యగరాప్త్రు ఉద్యోగియునగు సర్ డార్ బహదూర్ లాడెన్ గారు గాయబారిగా టిబెట్టున కిటీసవలయు 9 వ తేదీన లాసారాయ విడిచిరి.

(ఆ. ప్రే)

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు

సత్యమూర్తిగారి ప్రశ్నోత్తరంపరలు

నేను కానరానట్లుగా ఉన్నాను. సత్యమూర్తిగారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసును గూర్చి యీ క్రింది విధముగా ప్రశ్నలడిగిరి.

(ప్ర:- 1) (అ) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు విషయమున యేవో కొన్ని నేరములు జేసినది అహమ్మదుబాచాగారిని యితరులను ప్రాసిక్యూటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుచున్నారా?

(ఆ) ఈవిషయమున ప్రారంభించిన దెవరు?

(ఇ) పోలీసు, బ్యాంకు ఉద్యోగులు లామెంబరుగారి కడకు వచ్చిరా, అట్లయిన వారికి వారికిని యేమి జరిగెను?

(ఈ) బ్యాంకును మోసపుచ్చిరని ప్రభుత్వమువారు కొందరు ప్రాసిక్యూటుజేయు తీర్మానించుటకు కారణమేమి?

(ఉ) ప్రభుత్వమువారు గీషయమున నిశ్చయించుటకు ముందు న్యాయవాది యభిప్రాయమును గమనించిరా, వారు విచారించిన ఆఫీసుల దెవరు?

(ఊ) న్యాయాధ్యక్షుల అభిప్రాయములను ప్రకటించెదరా, లేకున్న యెందుకు ప్రకటించరు?

ఉ:- (అ-ఈ) ప్రభుత్వమువారు రెండు ప్రారంభించిన దేమియులేదు. వారు ప్రాసిక్యూటు జేయ తీర్మానించుకొనలేదు. ఇందు పోలీసువారే ముందుచెయి జేసికొని కేసు దెచ్చిరి. కావున పోలీసు, బ్యాంకు ఉద్యోగులు లామెంబరు కడకు వెళ్లరా లేదు.

(ఉ) ప్రభుత్వమువారికి దోషముందే ప్రాసిక్యూషను జెట్టుటచేత ప్రభుత్వమువారు గీషయమున న్యాయవాది యభిప్రాయమును గమనించలేదు.

(ఊ) ఈ ప్రశ్న యందుంపడు.

దీనిపై సత్యమూర్తిగారిట్లు సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలడిగిరి.

సత్యమూర్తిగారు:- ఏదైన ప్రాసిక్యూషను జరిపినపుడు లాఆఫీసుల అభిప్రాయములను దెలుసుకొన నక్కరలేదని యేమైన నిబంధనగాని యేర్పాటుగాని కలదా?

లామెంబరు:- అట్టినిబంధనగాని యేర్పాటుగాని, యేమియులేదు. కాని యేదైన నేరము జరిగినట్లు పోలీసువారికి దెలిసినపుడు వారు చర్యదిశ్చిననియెడల న్యాయవిధమును.

సత్యమూర్తిగారు:- పల్లెటూ ప్రాసిక్యూటుచేసిన ఆద్యక్షులు జేసినట్లునుగల యధికారములనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు తప్పజేసినగాని ఫీల్డప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణపుడు గాని, సెషన్స్కోర్టులో విచారణపుడుగాని, కేసుయొక్క అలాబలములగూర్చి సంప్రతించిరా?

లామెంబరు:- పోలీసువారు ప్రాసిక్యూషను జేసిన విషయప్రభుత్వమువారు కేసుబలబలములగూర్చి తలపెట్టలేదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:- అట్లు తలపెట్టకపోవుట ప్రభుత్వమువారు ప్లేటుప్రాసిక్యూటుచేయు నియమించుకొనెనని అహమ్మదు బాచాగారి వలెనైన కేసున్నదని అంతా అనుకొనిరి. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషను జరుపుటకుముందు బ్యాంకువలన యితరులవలెనైన యీవిధము ఓనరుడ్రాఫ్టులను బోరడీరేమా కేసుగానిరా?

లామెంబరు:- ఈవిషయము దెలుసుకొనుటకు తగినపనుసామగ్రి లేకపోయెను.

2 సత్యమూర్తిగారికొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి.

ప్ర:- (అ) ఆప్రవరును ప్రతివాదిపక్షము కానుపరీక్ష జేయునపుడు అతనిసాక్ష్యము విషయమున పోలీసువారు అనుసరించినమార్గములు బైబుడివచానిని గమనించిరా?

(ఆ) ప్రభుత్వమువారి కిట్టిమార్గము లిష్టములేదని దెల్పుటకు యేమైన ప్రయత్నములు జేసిరా, అసమర్థునిదెచ్చిరా, ఎట్లుదెచ్చిరి.

(ఇ) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు మానేజ్మెంటులో నిట్టి ఆక్షయములు జరుగుచుండుట యీ కేసు విచారణలో బయల్పడుటవలన రిస్క్ వారణోపాయముల నారయుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వపుష్టికి దెచ్చిరా, దెలుప నుద్దేశించిరా?

ఉ:- (అ) ప్రభుత్వమువారు వార్తాపత్రికల నివేదికల జూచిరి. దానినిబట్టిజూడ ఆప్రవరుమంటలలో పోలీసువారే మోషాశము జేప్పినట్లు గానించెను. ఈమాటలు ఆప్రవరును సమర్థులపోవుటకు తోడ్పడును గాని అందరినత్యమునకు నిదర్శనముగ తోడ్పడవు.

(ఆ) వార్తాపత్రికల నివేదికలలో కొన్ని యంశములపై ప్రభుత్వమువారు రింకను విచారించవలసియున్నది. కాని పోలీసు మార్గములు గర్హింప దగినవని మాత్రము ప్రభుత్వమువారు తీర్పుడు బి విషయాలయి.

(ఇ) ఇంపీరియల్ బ్యాంకువ్యవహారము యీ కార్యక్రమ ప్రభుత్వములకు సంబంధించినది గాదు.

దీనిపై సత్యమూర్తిగారి క్రిందివిధముగా సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలడిగిరి:-

సత్యమూర్తిగారు:- ఆప్రవరు సాక్ష్యమును పోలీసువారు తయారుజేసినపుడు వారిపై చర్య దీసికొన నవసరము లేదని లామెంబరు గారింకను తలచెదరా?

లామెంబరు:- నే నీనిందాకోషణుల నంగీకరించను. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు రింకను విచారణ జేయుచున్నారు. తత్సవితముగా నేమైన చర్య దీసికొనుట అవసరమని తోచినయెడల అజ్ఞాపించెదను.

సత్యమూర్తిగారు:- ఆ విచారణఫలితములు సభలో తెల్పదరా?

లామెంబరు:- అయ్యది విచారణఫలితముల బట్టి యుండును.

సత్యమూర్తిగారు:- దానిని తీర్మానించుట దేనినిబట్టి యుండును?

లామెంబరు:- అయ్యది ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయముపై నాధారపడియుండును.

సత్యమూర్తిగారు:- పన్ను చెల్లించువాడిబట్టి చాలవరకు బ్యాంకులో నుండును గాన, భారత ప్రభుత్వమువారు పెంట్లు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుపై చలాయించునధికారమును ఇచ్చి టి ఇంపీరియల్ బ్యాంకుకొనిపై ప్రభుత్వమువారు చూపెదరా?

లామెంబరు:- అట్టి అధికారమును జేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి ఇంపీరియల్ బ్యాంకుతో నెట్టికాంట్రాక్టు లేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఆప్రవరుపై ప్రభుత్వమువారు తీసిన చర్య జరిపెదరా?

లామెంబరు:- నేనుమాత్రము జెప్పెదను. ఇప్పుడు మావద్ద ఆప్రవరుసాక్ష్యముకావీ లేదు. అసాక్ష్యమును పరిశీలించి యేమైన చర్య జరుపుట అవసర మని తలచునెడల అజ్ఞాపించెదను.

సత్యమూర్తిగారు:- దానిని ప్లేటు ప్రాసిక్యూషను జేసి స్పెషలు ప్రాసిక్యూటుచేయు నియమించుటకు కారణమేమి?

లామెంబరు:- ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుగారిని పల్లెటూ ప్రాసిక్యూటుతో జేర్చ ప్రయత్నించిరిగాని కొన్నికష్టములు వచ్చెను. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు రాయనను అడ్వోకేటు జేసిన రలుతో జేర్చ ప్రయత్నించిరిగాని ఆయన కేసును తయారు జేయుటకు రెండుమాసములు వ్యవధి గావలెననెను. క్లియర్ ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు ఈ కేసు నడుపుటకు గ్రాంటు గారిని నియమించువలసి యుండెను.

సి. సత్యమూర్తిగారు మరియొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి:-

ప్ర:- ఆప్రవరు ముద్దాయాలను గూర్చి గావించినయెడల తరములు అబద్ధములని జూరియో, జడ్జియో కనుగొనుటచేత, అతనిని విచారించుటకు ఏమైన ప్రయత్నములజేయ ప్రభుత్వమువారు తమ లా ఆఫీసులలో నేమైన సంప్రతించిరా? లేకున్న యేల అట్లు చేయలేదు?

ఉ:- ముద్దాయాలు నిర్దోషులని జూరీ తీర్పుజేయుట యు జడ్జి అంగీకరించుటయు ప్రభుత్వమువారికి దెలియును. కాని యిందువలన ఆప్రవరుమంటలు అబద్ధములని స్థాపనగాలేదు. ఎవరైన సాక్షులు మోసముజేసిన చర్య దీసికొనుటకు న్యాయమునం జేర్పాటుగలదు. ఈ విషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కేమియును కారణము గానించుటలేదు.

4 సత్యమూర్తిగారు మరియొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి.

ప్ర:- (అ) గ్రాంటుగారు బ్యాంకునుండి పత్రికలను బుచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వాంగీకారమును మూజువాటిగ గాని, వార్తాపత్రికముగ గాని కొరియుండిరా?

(ఆ) ప్రభుత్వమువారు రెండు కంగీకరించిరా? ఏ తేదీని? ఏ కారణములమీద?

(ఇ) ఇందుకు సంబంధించిన కాగితములను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరా?

ఉ:- (అ) లేదు.

(ఆ) స్పెషలు కేసుటచే ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు గారు బ్యాంకునుండి ఫీజుతీసికొనుట కంగీకరించిరి.

(ఇ) లేదు.

5 సత్యమూర్తిగారు మరియొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి:

ప్ర:- (అ) సెప్టెంబరు 20 వ తేదీ దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు 5 వ పేజీ చివరపార్సెలలో రిపోర్టుజేసిన ప్రకారము న్యూజెంటు గ్రాంటుగారు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు మోసము కేసు విచారణ సందర్భమున తన పత్రికలనుగూర్చి చెప్పిన విషయముల గమనించిరా?

ఆ న్యూజెంటు గ్రాంటుగారికి ఇంపీరియల్ బ్యాంకును ప్రభుత్వముగూడ పత్రికలను నిచ్చిరా?

(ఇ) అట్లయిన బ్యాంకు గ్రాంటుగారి కేసున్నా?

(ఈ) గ్రాంటుగారికి బ్యాంకు దబ్బిచ్చుచున్న సంగతి ఆయనను స్పెషలు పల్లెటూ ప్రాసిక్యూటుచేయు నియమించునపుడు ప్రభుత్వమువారికి దెలియునా?

(ఉ) లేకున్న ప్రభుత్వమువారి కెత్తుడు దెలిసెను

(ఊ) ప్రభుత్వమువారి విషయమున వెనుకటి ప్రభుత్వపు టుల్లరువులను గొట్టివేసి పల్లెటూ ప్రాసిక్యూటుచున్న పైవేటు పార్టీలవద్దనుండి ప్రతిఫలము బొందుటకు పిలువజేసిరా, లేకున్న ప్రభుత్వమువారి కేసులో వేరుదారి త్రొక్కుటకు వచ్చిన ప్రత్యేక పరిస్థితు లేవి?

ఉ:- (అ) అవును.

(ఆ-ఉ) ఇందులకు జబాబు యిదివరకు ప్రశ్నలలో నీయబడెను.

(ఊ) ఈ కేసు ప్రత్యేక పరిస్థితులు 1924 ఆగస్టు 16 వ తేదీ ప్రకటనములో దెలుపబడెను.

6 సత్యమూర్తిగారు మరియొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి:-

ప్ర:- (అ) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు ప్రాసిక్యూషనుకు ప్రభుత్వమున కెంత ఖర్చయ్యెను.

(ఆ) ఈ కేసునడుపుటలో హాజరుజేయుటకును విచారించుటకును నియమించబడిన పోలీసు ఆఫీసుల పేర్లు సంఖ్య తెల్పదరా.

(ఇ) ఈ కేసుఫలిత మిట్లుండుటచేత ప్రభుత్వమువారు బ్యాంకునుండి ఖర్చుచేసి దీసికొనగోరెదరా.

ఉ:- (అ) ఫీల్డప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో పని జేసినందుకు గ్రాంటుగారికి రూ. 425 రూపాయలీయబడెను. మోక్షకోర్టులో పనిజేసినందుకు రూ. 4035 రూపాయ లీయబడెను. మొత్తము 9450 యీయబడెను.

(ఆ) విచారణ సిటీపోలీసుచేతులలో నుండెను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు కేయిందోషులను గాని నియమించలేదు.

(ఇ) లేదు. ప్రభుత్వమువారు బ్యాంకుపై పప్పుడును గోరరు. దీనిపై సత్యమూర్తి గారిట్లు సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలడిగిరి:- సత్యమూర్తిగారు:-

ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుగారిని ప్రాసిక్యూటుచేయు నియమించుటకు ముందు ఆయనను ఇంపీరియల్ బ్యాంకునియోగించుకొని ఫీజునిచ్చుమండీరని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? ప్రభుత్వమువారికిది నియోజనమునకు ముందు దెలిసెనా తరువాత దెలిసెనా?

లామెంబరు:- ఏలేదీని వాకు దెలిసెనో జ్ఞాకములేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు గారికిచ్చిన డబ్బునియవలసినదిగ బ్యాంకు నెలకొరలేదు.

లామెంబరు:- కేసుఫలితముతో ప్రభుత్వమువారికి సంబంధములేదు.

7 సత్యమూర్తిగారు మరియొక ప్రశ్న నిట్లుడిగిరి:-

ప్ర:- (అ) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసులో కంప్లెయింటు యొప్పుడు దాఖలు చేయబడెను.

(ఆ) ఆప్రవరును అరెస్టుజేసిన దెప్పుడు.

(ఇ) పోలీసువారు రాయనను ఆప్రవరుగజేయ తీర్మానించుకొనిన దెప్పుడు.

(ఈ) ఆయనను మేజిస్ట్రేటు యెదుట హాజరుపెట్టిన దెప్పుడు?

ఉ:- (అ) 1928 ఆగస్టు 31.

(ఆ) ఆతేదీని 1928 సెప్టెంబరు 4 వ తేదీని అరెస్టుజేసి స్వంతహామియ విడుదలజేసిరి

(ఇ) ఫీల్డప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు అంగీకరించునని 1928 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీజేయబడెను.

(ఈ) 2, 3, సెప్టెంబరు తేదీలుకెలవు. ఆతరువాత 1928 సెప్టెంబరు 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఫీల్డప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుయెదుట హాజరయ్యెను.

బడలరాకపోకలు.

బొంబాయి, అక్టోబరు 14:- ఈనెల 11 తేదీని యస్. యస్. సి. కేసీయా లెవరుపూను చేరెను. ఇంగ్లాండునకు ప్రయాణమైనదలిన యస్. యస్. బి. రివియా 13 వ తేదీని మార్సెల్ను చేరెను.

మి. జి. స్టీమరు "మంగోలియా" 13 వ తేదీని లండను చేరెను. 4 వ తేదీ పోలనానుదీసికొని బొంబాయినుండి బయలుదేరి 13 వ తేదీని పోర్టు నెడ్డు "జెరిహిండు జెరి" అనాడే బయలుదేరి యింగ్లాండునకు బోయెను. (ఆ, ప్రె.)

మై సూరుదొరతనము వారిసాహాయ్యము మైసూరు, అక్టోబరు 14:- వరదలచే సర్వమును నాశనమై నిలువనీడయైన నేని వారికి యిండ్లకట్టకొనుటకు ఫలమును గొనియిచ్చుటకు రూ. 80,000 లు దొరతనమువారు శాంక్షనుజేసిరి. (ఆ, ప్రె.)

సింగుభూమి, అక్టోబరు 18:— సింగుభూమి జిల్లాలోని కొల్లహన్ యెచ్చేటూరిహితులు సుంకములనిచ్చుట నిరాకరించుచున్నారు. భూమిపను, వారిచ్చుచుండుటచే పంటమీద రెండవసారి అదనముగా బన్నువారియ్యకొనుటలేదు. సుంకములనీయదుగదని ఉద్యోగించినందున పదహార్లుకొలులు అరెట్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ ఆక్టోబరునెల 15-వ తేది

బుధవారము

ఆంధ్ర సభలు

ఇక మూడుదినములలో ఆంధ్రసభలు చెన్ననగరమున ప్రారంభమగును. వీరిని జయప్రదముగ నిర్వహింపవలసిన బాధ్యత ఆంధ్రులెల్లదే. చెన్ననగరమునందు ఆంధ్రుల పలుకుబడి యంతగలేదు. ఇట్టి ప్రదేశమునందు ఆంధ్రసభలను జరుపుట కిదియే ప్రథమవర్యయము. ఎట్టి యసాధర్యములనుగాని లాపములనుగాని పాటింపక, ఆంధ్రుల కీర్తిప్రతిష్ఠలను కాపాడుటకు బూనికొనవలయును. ఆంధ్రసభలతోపాటు కద్దరు ప్రదర్శనమును నూలు బొటీపరితీలును జరుగును. ఆంధ్రదేశము కద్దరు నిర్మాణమునకు ప్రసిద్ధిజెందుటచే, ఆంధ్రకద్దరును చెన్నపురిలో ప్రదర్శించుట లాభకరము. చెన్నపురియందును కద్దరునిర్మాణముపట్ల ఎక్కువ ప్రోత్సాహము గలుగుటకు పితరృదును. రెండు మండల కాంగ్రెసుసంఘములు చెన్ననగరమునందున్నను, కద్దరువిషయమై విశేషప్రోత్సాహము గలుగలేదు. ప్రజాప్రభోధమునకుతిగినంతకృషి జరుగలేదని యంగీకరింపవలయును. కద్దరును ప్రజలకందుబాటులోనుంచి, కద్దరువిక్రయమునకు ప్రముఖులు పూనుకొనుచో, కద్దరుధారణము చెన్నపురియందు పరిపాటి యగును. కద్దరుప్రదర్శన మిందులకు ప్రోత్సాహ మొనగూడని తలచెదము. నూలు బొటీపరితీలు, వడుకుటకు ప్రోద్బల మొనగగలదు. సర్వరానుమిత ఫలితము గలుగుగాక యస కోరెదము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభచర్చించిన నిర్ణయింపవలసిన సమస్యలంతిగనుపింపవు. ఇంతివరకుసీద్ధాంతరాధారముతో కాలముగడిచితిమి. ఏపక్షమువారయినను కార్యాచరణపట్లమాత్రము పముఖత జూపుచుండిరి. దేశములో ప్రబలినకార్యపముఖత గాంచి గాంధీ మహాత్ముడు కారాగృహమున నుండిరాజనీతిని ప్రకటించెను. తుదకుకాంగ్రెసుప్రతినిధిసంఘసభ్యులయినను విధిగ నూలువడుకువలయు నని బోధించెను. అహమ్మదాబాదు తీర్మానము ననుసరించుటకు గుజరాతు మండలము ఉత్సాహము గనుబడియై యున్నది. ఆంధ్రదేశము మిందుకు పచ్చుచున్నది. బెంగాలు దేశమును తనబాధ్యతలను స్వీకరించుచున్నది. కాని సభ్యులలో ననెకులు ఇంకను తగిన కార్యదీక్ష జూపుటలేదు. సహజమాంద్యమునుపిడుపలేదు. నూలువడుకుల కెల్ల రంగీకరించుచో ఇతరపహ్లావములను తాను పదలుకొందు నని గాంధీ మహాత్ముడు చెలిపియున్నాడు. నూలువడుకులకు బసెంటుగా రంగీకరించిరి. న్యాయతి సుబ్బారావు పాతలు, వేంకటపతారాజుగార్లును అంగీకరించిరి. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు ఏలకొలభ్యంతరము జూపు

చున్నారు. కద్దరొక్కటయే స్వరాజ్యమునకు సాధనము గాదని స్వరాజ్యపక్షమువారు నమ్మవచ్చును. కాని ప్రతిరోజును అరగంటసేపు నూలును విధిగ వడికి ప్రజలకు మార్గదర్శు లగుటకు వీరేల యంగీకరింపగూడదో తెలియదు. కద్దరునిర్మాణమునకు వీరేల స్వయముగ ప్రోత్సాహ మొనగగూడదో తెలియదు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభవారు నూలు వడుకు ధర్మము నంగీకరించి బెల్గాం కాంగ్రెసు సభకు మార్గముజూపుట లాభకరము.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు నిర్మాణ కార్యక్రమ మొక్కటియే నిలిచియున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము వలన గాని స్వరాజ్య నిర్మాణము జరుగదను భావము నానాటికి ప్రబల మగుచున్నది. బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవారి యనుగ్రహమును నమ్ముకొనుటవలన ప్రయోజన మినుముతయు గలుగదు. ఇతరులపై నాధారపడి యుండువారిని, బ్రిటీషువారు గౌరవింపరని నిశ్చయ మయినది. బిసెంటు, శ్రీనివాసశాస్త్రి మున్నగు వారల రాయ బారమువలన, లాభములేకబోయెను. మరొకని రాయ బారములు వెడలినను నటులనే జరుగును. ఇంగ్లండులో నేపక్షమువారును తమ తమ కార్యక్రమములందు హిందూదేశ విషయమును ఉదాహరణకావలె బట్టి అస్పృశ్యములవారినైఖరియు నెక్కడో నున్నదని గ్రహింపవచ్చును. ఈ కారణముచే హిందూదేశము స్వతంత్రమై నాథారపడియుండుట శ్రేయస్కరము. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు, కద్దరు నిర్మాణము ప్రతినిధులకొనసాగించు విషయమునుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాప్రతినిధులు దూర మాలోచించుట యుక్తము. అనుకూలమాక్రములను సూచించుట యవసరము. హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము విషయమై, డిల్లీతీర్మానముల నామోదించి వాని నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభవారు ప్రోత్సాహ పరుపవలెను.

అస్పృశ్యతాదోషము ఆంధ్రదేశమునకు కళంకముగ నున్నది. దీనిని తొలగించుటకు ఆంధ్రులు కంకణము గట్టుకొనుట యవసరము. నిర్మాణకార్యక్రమాంశము లన్నిటిని శీఘ్రకాలములో సఫల పరుచు విషయము నాలోచింపవలయును. అంతియ గాని, వివాదములతో ప్రొద్దుబుచ్చి లాభములేదు. ప్రస్తుత స్థితిలో సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట దుస్తరము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దర్శమును ప్రకటింప వలయునని కోరెడివారు గలరు కాని, కాంగ్రెసు క్రీడును మార్చవలసిన యవసరము గనుపించదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరువారికిని, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము గోరువారికిని, కాంగ్రెసుసభలో చోటుగలదు. ఒక్కపక్షము వారికే చోటిచ్చి ఇతరులను బహిష్కరించుట ఎంత మాత్రముపాడిగాదు. మితవాదులనుసయితము కాంగ్రెసునకు జేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న సీసమయమున, క్రీషనుమార్పులచేలాభము కన్ననష్టమధికముగ గలుగును. అందుచేవివాదములకు తావియ్యక కార్యాచరణకు ప్రోద్బలము గలిగించుటయే ముఖ్యమని ఎంచవలయును. తగిన ప్రయత్నములు జరుగుచో, ఆంధ్రదేశము నిర్మాణ కార్యక్రమమును ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహింప గలు

గును. గుజరాతుకన్న సర్వరాజ్యవృద్ధి జూపుట కవకాశము గలదు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు పిమ్మట, ఆంధ్రులెక్కుడు దీక్షతో బసచేసి, మహాత్ముని సంప్రీతచితుని గావింపగోరెదము.

ఆంధ్ర మహాసభ ఆంధ్రులవ్యక్తిత్వమును వెల్లడిజేయుటకు తోడ్పడివలెను. ఆంధ్రసాహిత్యము కళలు, శిల్పము, మున్నగుశాఖలకు ప్రోత్సాహముగలుగజేసి మాతృ సంపర్క భాగ్యమును లభింపజేయుటకు ఆంధ్రసభ అప్రతివలయును. ఆంధ్ర మహాసభయందు పాల్గొనుటకు జాతి, మత, పక్ష విపక్షిత లేక ఎల్లరును పాల్గొనుట కర్తవ్యగలదు. స్వదేశిసంస్థాన ప్రజలును దీనియందు పాల్గొనవలగును. బ్రహ్మణులును బ్రహ్మణేతరులును హిందువులును మహమ్మదీయులును క్రైస్తవులును మితవాదులును జాతియవాదులును అసహాయ వాదులును స్వరాజ్యపక్షమువారును ఆంధ్ర మహాసభలో జేరి భ్రాతృభావముతో మెలగవచ్చును. ఎల్లరకును యువయుక్తిగు పిషయముల జర్పించుటకును ఆంధ్ర మహాసభల నేపదేశమునకు రప్పించుటకును ఆంధ్రుల ధనైరేద్యమును వెల్లడిజేయుటకును ఆంధ్రమహాసభ యక్కరకు వచ్చును. ఆంధ్రమహాసభసభను ప్రయోజనకరము గాపింపవలయు ననిన సభ జరుపుటలో తృప్తిజెందక సంవత్సరమంతయు పని జరుగునటుల ఏర్పాటు జేయవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభతో ఆంధ్ర సభాప్రయోజన మడుగంటెనని తలంపగూడదు. ఆంధ్రరాష్ట్రీ నిర్మాణమునకు కాంగ్రెసుసభవారు ఇదివరకే యంగీకరించిరి. వ్యవహారమునందు ఆంధ్ర రాష్ట్ర మెర్పడినది. భారతవర్షమునకు ఆంధ్రుల నెవ్వరో ఆంధ్ర రాష్ట్రమనిన నెదియో పరిస్థులుమయినది. కాని, ప్రభుత్వమువారింకను అట్టి ఏర్పాటు గావింపలేదు. ఇకముం దేమిజేయవలయునో యోచించుట ఆంధ్ర మహాసభ పరికరవ్యము. ఆంధ్రసభ ఆంధ్రులు స్వయముగ నిర్వహింపవలసిన కార్యములను నిర్ణయింపవలయును. ఆంధ్రసభలు నిర్విఘ్నముగ పరి నమాపి జెందుగాక !

అస్పృశ్యతానివారణ సభ

తణుకుగ్రామమునందు అస్పృశ్యతానివారణ సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడినందులకు సంతసించెదము. సభాధ్యక్షుతి వహించిన బొమ్మకంటి లక్ష్మీనృసింహ శాస్త్రిగారును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లగు చర్ల నారాయణ శాస్త్రి గారు ను అస్పృశ్య తి కు శాస్త్రీ ధారము లేదని తేటపరిచి, విశాల భావము జూపిరి. పండితులు పలువురి సమావేశమునందు పాల్గొని నానుభూతి జూపినందులకు వారు దేశవృత్తతకు పాత్రులగుచున్నారు. తణుకుసభవారీకింది తీర్మానము నంగీకరించిరి. “మాతృలందును చెరువులందును పాతశాలలందును మున్నగుస్థలములందు పంచములను కూడ తిదతరులతోబాటే చూడవలయుననియు వారిని అస్పృశ్యులుగా నెంచగూడదనియు ఈ సభవారి తీర్మానించుచున్నారు.” ఇట్టి తీర్మానముల నన్నిచోటులను గావించి అస్పృశ్యతానివారణక

ఆంధ్రదేశము నడుముగట్టుకొనుట భావ్యము. పండితులు తమ పాండిత్యమును పలుకుబడిని, దీనరక్షణకు పయోగించి, "సమదర్శను" అనుకీర్తిని సార్థక పరుచుకొందురు గాక! అస్పృశ్యతను నిలిపియుంచవలెనని యీ కను జెప్పట ఎవరికయినను భావ్యము గానేరదు. శాస్త్రము తెన్నును యిట్టి యస్థాయమును గుర్తింపవని, శాస్త్రమర్యాదలను, హిందూమతౌత్కృష్ట్యమును గ్రహించినవా రంగీకరింపక తీరదు. గాంధీమహాత్ముని మహోద్దేశ్యములన్నియు సఫలమయినను గాకున్నను, దీనులనురక్షించి, వారికి హిందూసంఘమునం దర్హస్థాన మిప్పించిన కీర్తి శాశ్వతముగ నుండును. మహాత్ముని సత్ప్రయత్నముల కీసమయమున తోడ్పడువా రెల్లరును ధన్యులు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందు ఉన్నతజాతులకు జెందిన వారు ప్రాంతం నుండి కాలినడకను బయలుదేరి, తిరువనంతపురం చేరి నిమజ్జితులకు మానవస్వత్వముల సప్పింపుదని సంస్థానాధిపతి వేడెదరని తెలియుచున్నది. జపాను దేశమునందు ఉన్నతజాతులవారు దేశభ్యుదయముకొరకు తమ యధికారములను బుద్ధిపూర్వకముగ విడిచినాడిరి. ఇటులనే, భారతవర్షమునందలి ఉన్నతజాతులవారు తమ దురభిమానమును విడిచినాడి దీనిని దరణగావించి, హిందూసంఘమును బలపరుచుచో, భావ్యభివృద్ధికిని సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధికిని ఆటంక ముండనేరదు.

కారణ మేమి?

కడప జిల్లాబోర్డుకు అధ్యక్షు నెన్నుకొనుట పూసల నిరాకరింప వలయునని నెంత కనుగొనదనను లాభములేకున్నది. ప్రభుత్వప్రకటనమునందు గనుపించిన విషయమును తెలిసికొనుటకు శాసనసభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కడపజిల్లా వెనుకబడియున్నదనియు అధ్యక్షు నెన్నుకొనుట కర్హుల గాంచలేదనియు సూచించబడెను. కడప జిల్లా ఏవిషయమున వెనుకబడియున్నదో ప్రభుత్వమువారు చెలిపినచో ఆలోచనను జిల్లాప్రజలు భర్తీజిసికొందురు. దానిని చెలువకుండ ఊరక ఆపనిందల మోపిన ప్రజలు విశ్వసించజాలరు. జిల్లా బోర్డును పరిపాలించుటకు సరిసింహాచార్యులుగారు యోగ్యులని ప్రభుత్వమువాంగీకరించిరి. వారినేజిల్లా బోర్డువారిని నెన్నుకొనినచో ప్రభుత్వమువారికి సమ్మతముగ నుండవలయుగద. ప్రభుత్వనియమితులయినంతమాత్రమున ఎక్కుడు సామర్థ్యముండుననియు ప్రజలేన్నుకొనినంత మాత్రమున నది దొరికిపోవుననియు తలంప వీలులేదు. కడపజిల్లాలో బాటు అధ్యక్షుని ఎన్నికొనలేని జిల్లాలింకిని గలవాయని ప్రభుత్వమువారిని కోటిరెడ్డిగారడుగగ ప్రభుత్వమువారు సమాధానము జెప్పకబోయిరి. ఏవి వెనుకబడియున్న జిల్లాలో నిర్ణయించిన అక్కడివారు ఎన్నిక హక్కుల నీయుండిని యడుగుట మానుకొందురు. తామడిగిన ప్రశ్నలకు సరియగు ప్రత్యుత్తరము రానందులకు, కోటిరెడ్డిగారు అసంతృప్తి గనుపరచిరి. ప్రభుత్వమువారింతవరకును చెలిపిన కారణములు సస్పాతములని మరింత యధికముగ విదిత మగుచున్నది.

ఆంధ్ర ల గంధీ మహాత్మని వుజాసే లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తౌ డ్దు డు డు

15.10.24

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
చండాలు 49682-12.5
ఇదివఱకు 24195-2.11
ఇదివఱకు
పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
24195-2.11

పూజానికికి సొమ్మునుబంపు దీరునామా:— కా నాగేశ్వరరావు నెం. 7, లింబుకెట్టిపిద్ది, మద్రాసు

బర్తా: తలపన్ను

బర్తాలోతలపన్నును చెల్లించవలదని బోధించినందులకు, ఉత్తమాగారు కారాగృహమున కంపబడిరి. పత్రికలపై అధికారవర్ణము చాడిపెడలుచున్నది. తలపన్ను విషయమై సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులగు డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు వ్రాసిన లేఖను మొన్నటిదినము ప్రచురించినట్టిమి. ఈపన్ను ఎంత యక్రమమో పంతులువారు తేటపరచిరి. ఇట్టి పన్నును బ్రటిషు ఇండియాలో నెక్కడను విధింపలేదు. అసాధారణ పరిస్థితులలో నెన్నడో విధించిన పన్నును నింకను నిలిపియుంచుట నాగరిక లక్షణముగానేరదు. ఈపన్ను నీయనక్కరలేకుండ కొందరిని ఈయించుటకు నూడ వీలుగలదు. ఇట్టి యవకాశమువలన, ప్రజలలో విభేదముల బుట్టించుటకు వీలుగను. బర్తా స్వదేశ స్వపులక్రింద నున్న పుడు ఇట్టిపన్ను లేకుండెను. బర్తాలో జాతీయ ప్రభోధ ముంకరించిన నాటినుండియు, ఈపన్నును చెల్లించుట ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమని ప్రజలు తలంచిరి. ప్రజ్ఞాను నెరవేర్చి బోవుటచే పన్ను సరాకరిణము ప్రారంభ మయ్యెను. ఇట్టి పన్నును ఎంతత్వరలో దీసివై చినంతలాభకరమని, పంతులువారు గొరుచున్నారు. రామచంద్ర రావుగారు శీఘ్రసూచనల గావించుట కలవాటుపడిన వారుగారు. వీరిహితమును బర్తా ప్రభుత్వము వారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఆలకించి, న్యాయము సల్పుట యత్యవసరము.

మక్కా

హుస్సేనురాజుగారు రాజ్యాధికారమును విడిచినాడిన పిమ్మట, అతని కుమారులగు అమీరు ఆలీగారిని రాజుగనేర్పరచిరి. మీదికివచ్చుచున్న వహాబీ సైన్యములను సమాధానపరచుట కిందువలన లాభముండునని దలచిరి. కాని అమీరు ఆలీగారి నియామకము భారత మహాస్మృతియుల కిచ్చము లేకుండెను. ఇతరులకును ఇచ్చిముండ జాలదు. అమీరు ఆలీగారు మక్కాను దండెత్తుచున్న ఇబ్రహీంపదుగారితో రాక్షసేకోసవలయునని ప్రయత్నించిరి గాని లాభము లేకబోయెను. అమీరు ఆలీగారి సైన్యములు మక్కాను విడిచినాడెను. ఈసరికి మక్కా ఇబ్రహీంపదుగారి స్వాధీనమైయుండును. ఇబ్రహీంపదుగారు కడపనేర్పు గలవారు. మహమ్మదీయ ప్రపంచాభిప్రాయమునకు వీరు కట్టవశి యుందురిని నమ్మవచ్చును. కేవల దండయాత్రయు ప్రదేశాక్రమణ వాంఛయు వీరి ముఖ్య ద్దేశ్యములు గావని

ఎంచవచ్చును. ఈసమయమున మహమ్మదీయ మత సులందరునుగూడి పవిత్రసల సమస్యను నిర్ణయింపవలయును. ఇతరమతను లిక్షయమున జోక్యము గలుగజేసికొనక నిర్ణయబాధ్యత నంతను వారికే వదలివెయ్యటయు క్రము. తుర్కీ అధ్యక్షుడే కలిసాగ నుండుట భావ్యమును నభిప్రాయము భారతమహమ్మదీయులలోనింకను ప్రబలియున్నది. మతరక్షణబాధ్యతను తుదకెవరు వహించినను అనుకూల నిర్ణయము జరుగుటకును కలాఫాత సమస్య ఇంతటితో పరిష్కార మగుటకును వీలెర్పడుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ కోరెదము.

గంగానది వరదలు

కాపేరివరదలు దక్షిణమునను, గంగానది వరదలు ఉత్తరమునను గలిగించిన భీభత్స మింతంతగాదు. గంగానది వరదలవలన, హృషీకేశమునందు 150 మంది సాధువులు కొట్టుకొని పోయిరిని వినుట కెంతయు జాల కలుగుచున్నది. ఇతర ప్రదేశములలో నధికనష్టము గలిగెనని వార్త లేతెంచుచున్నవి. హరద్వారము జలమయ మయ్యెను. ఆర్య సమాజమువారిచే స్థాపించబడిన గురుకుల భవనము చాలవరకు నీట గలసినది. ధనప్రాణ నష్టపువార్తలు భయంకరములుగ నున్నవి. హిందువులును మహమ్మదీయులును దైవసంఘటనమును గుర్తించి, వైషమ్యములను బూర్తిగ విడనాడి, ఆపత్ప్రయమున ఏకముగ బనిచేసెనెరు గాక. ఇతరప్రాంతముల వారు శివంచన లేకసహాయము జేసి, వరదలచేబాధ నొందుచున్న వారికి ఉపశమనము గలుగజేసెదరు గాక. ఈసమయముననే డిల్లీ సెన్ట్రా మొదలగు ప్రదేశములందు భూకంపములు గలుగుచున్నటుల వార్త లేతెంచుచున్నవి. రక్తాక్షిసంవత్సర మింక ఎట్టి యాపదలకు కారణమగునో తెలియకున్నది.

బొంబాయి కార్పొరేషను

మ్యునిసిపలు వాతశాలల యుపాధ్యాయులు రాజకీయ విషయములను బోధింపగూడదనియు, ఏ రాజకీయోద్యమమునందును పాల్గొనగూడదనియు బొంబాయి కార్పొరేషను వారిదివరికొక యన్యక్త తీర్మానమును గావించిరి. జాతీయనాయకుని అధ్యక్షునిగ గల బొంబాయి కార్పొరేషనుసభవా రిట్టి తీర్మానము గావించుట విచిత్రముగ దోచెను. మొన్నటిసభలో నీతీర్మానము రద్దుజేయబడెనని వినుట కంతయు సంతసిం చెదము. స్వాతంత్ర్యవాసన తగులకుండు పాతశాలలకుచుట్టు అడ్డగోడల గట్టుట వలన, విద్యాలాభ మంతరించు చున్నది. దేశభిమానపూరితులుగాని పౌరుల నెంచెని తయారు జేసిన, నేమిలాభము?

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికల

సంరంభము

దూరశ్రవణ యంత్రములద్వారా
యువన్యాసములను ప్రకటించుట

మగ్నోనాల్డుగారి యువన్యాసము

ప్రతిపక్షులకు తంత్రములను ఖండించుట

లండన్, అక్టోబరు 18:— మగ్నోనాల్డుగారి యువన్యాసములను అత్యధిక దూరశ్రవణయంత్రములద్వారా ప్రకటించబడెను. ఇతర లండనును వినిపించెను. క్యాంబ్రేలు అభియోగమునుగూర్చి ప్రతిపక్షులు మోపిన నిందలన్నియు మోసములని తప్పు చేయబడినవి. కార్మిక ప్రభుత్వము విఫలముగా లేదని మమ్ములనుజూచి భయపడి ఇట్టినిందలను మోపించిరి. రషియాకిచ్చు అప్పులలో 2/3 వంతు బ్రిటిషు పారిశ్రామికముల నిమిత్తము వినియోగింపబడుననిరి. తాము అధికారములో ప్రవేశించునదికి జాతిసమితి మరణాపదాయండుననిరి. ప్రాణము పోతూ పోతూ ఉన్నదారి. “మేము జనీవాకే జాతిసమితిని ఎంతయు బలపరిచితిమి. మాకు పార్లమెంటులో న్యాయము కలుగలేదు. సదుద్దేశ్యముతో మేము చేయవలసిన పనులన్నిటిని ప్రతిపక్షులు తంత్రములతో అడ్డుబెడి అసంతోషములను కల్గించిరి.” కాన ప్రజలు ఈనిచి ప్రతిపక్షకు యంత్రులను అంతముం దించి ప్రభుత్వపక్షమునే అధిక సంఖ్యాకులుగ నెన్నుకొనవలె ననిరి.

మగ్నోనాల్డుగారికి 50 కార్మిక హితము కీర్తించునొస గిరి. స్కాట్లండు వేల్పుదేశములందు పన్నుసంఘటన కాలచక్రమువలె క్రమవలె సంచారముచేయుచున్నారని యీస్టనులో మగ్నోనాల్డుగారికి జెప్పిరి. ఇంతవరకు ఎన్నడును ఎటుగని గొప్ప పోరాటమునకు కార్మికపక్షమువారు సన్నద్ధులైరి. ఇంతఉత్సాహముతో ఎన్నడును ప్రారంభించలేదనిరి. మేము పాటుకొనెదము. తప్పక మేము అధిక సంఖ్యాకులతో నెగ్గెదమని గట్టిసమ్మకము వారికి గలదనిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు

రూపరేఖగిగాంధీగారికి ఈర్ష్యబరక కన్నర్యేటివులు ఎంచుకొనిరి. యువన్యాసాలతమున మగ్నోనాల్డుగారు సరదాల మంచునువిడిచి అందరును ఎట్టకేలం దాపదమునుసాడిరి.

పుష్కగుచ్ఛమును బహుమతినిొసగిరి

లండనులోనున్న కార్మికపక్షహితము “గట్టిగ పోరాడుదు. మీ ఉన్నతాశయములను నిలుపుకొనుదు. ప్రతిపక్షులు దొంగతనములను గొప్పెదరు. వీరమాత్రము అట్లుచేయరాదని” మగ్నోనాల్డుగారు సందేశమునుపిరి.

కన్నర్యేటివు లిబరలు ఒడంబడిక

లండన్, అక్టో 14:—కన్నర్యేటివు లిబరలు ఒడంబడిక చేసికొనుటచే ఎన్నికలలో కార్మికులకు ఎక్కువ ఓటులు రావే మోయని భయమునుచున్నది. ప్రభుత్వపక్షములతరపున ఎవరైన యభ్యర్థి నిలవడినచో శత్రులో ఎవరైన ప్రత్యర్థిగ నిలచిన తమలోతామే పోయిన ఎవరును నిలవగూడదను ఒడంబడికను చేసికొనుచున్నారు. వెయిట్లీలోజేసికొన్న ఒడంబడికను గ్లాస్గోలో పూర్తిగ ఆచరించిరి. కార్మికులకు ప్రతిపక్షులుగ 18 కన్నర్యేటివులు 2 లిబరలును నిలచెదరు. లాయిడ్ జార్జిగారికి ప్రత్యర్థిగ జిమ్మరనుగారు, కార్మికయభ్యర్థిగ నిలబడెదరు.

పూర్వము కొయిలిపనుమంత్రిగనున్న డాక్టరు అడిసన్ గారు కార్మికులతరపున ప్రస్తుతముందున్న కన్నర్యేటివు పార్లమెంటుఅభ్యర్థికి ప్రత్యర్థిగ నిలచెదరు.

మగ్నోనాల్డుగారి ప్రత్యర్థి

ఆటరము కన్నర్యేటివులు ఎవరును ప్రత్యర్థులుగ నిలవరు. మగ్నోనాల్డుగారికి ప్రత్యర్థిగ నిలవనున్న లిబరలుయభ్యర్థికి తోడ్పడెదరు.

భారతదేశ సర్వసేవాధిపతిగారే సర్ విలియంబర్డు ఉడ్ గారు రావచ్చునని తెలియుచున్నది. రాలిక్ ఫో ప్రభువు ఒక సంవత్సరములో పనిలోనుండి విరమము జెందునట.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

కార్మిక ప్రభుత్వము నెగ్గునా?

సోవియటు జోన్యము

లండన్, అక్టో 18:—రాత్రి 11-10 స్పెయిసుపత్రికలు విస్తారము బ్రిటిషుఎన్నికలనుగూర్చి వ్రాయుచున్నవి.

మగ్నోనాల్డుగారి రెండులక్షల ఓడిపోయిరి తెలియజేయుచున్నదని కన్నర్యేటివుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. పార్లమెంటు నెత్తివేయుటకు మగ్నోనాల్డుగారి పతనమునకు ఉత్తరవాదులగువారితో జాగ్రత్తచక్రవర్తి ఆలోచించలేదనుచున్నది.

ప్రపంచముంతటను బ్రిటిషురాజు చేసినపని కష్టములను తెచ్చిపెట్టును. రాజపక్షావలంబములు రెండు పక్షములవారు ఏకమై ప్రభుత్వప్రవర్తన ఆచరణముగనున్నదని తలంచి ఓడించుటకు ఏకమైరి. అయినప్పటికి సార్వభౌముడు వారితో ఆలోచింపకుండ, మగ్నోనాల్డుగారి మాటమీద పార్లమెంటు నెత్తివేసి రనుచున్నది.

పతితులగు కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సార్వభౌముడు తన చర్యనే మరింత చేయూతకొనగినవా రైరనుచున్నది.

సోవియటు జోన్యము

లండన్, అక్టోబరు 18:—రాత్రి 11/50—కార్మిక పక్షమువారు గెలుచు నూచన లేవియు కనిపించవు. కన్నర్యేటివులు ఎక్కువబలముతో ఎన్నికలందు నెగ్గునచ్చు ననుచున్నారు.

ఎన్నికలు ఎటుపోయినను, కమ్యూనిజం క్రిందకు దిగునని రేడియోగా రనుచున్నారు. కార్మికపక్షమువారు నెగ్గుకేని తక్షణము మంచిసంస్కరణములు ప్రారంభమగును. కన్నర్యేటివులు నెగ్గుకేని ఆహుతెగల ద్వైషము మోచుచున్నది. కమ్యూనిజము మోచుననిరి.

పత్రికలు, ప్రజలు గ్రేటుబ్రిటనులో అన్ని తెగలవారును కొట్టుకొనుటలో బడిరిని సంతసించుచున్నది.

భారతీయుల కోర్కెలు

స్వరాజ్యవాదుల ఆందోళనము

ముసల్మానుల అభిప్రాయము

లండన్, అక్టో 14:—ఉదయం 12/25—జయయద్దీగ్ అహ్మదుగారు లండనుకువచ్చిరి. ముసల్మానులు స్వపరిపాలనమును క్రమేణా కాస్త్రసమ్యక్తముగ గోరుచున్నారనియు విప్లవముచే నుపేక్షించుట లేకనియు తెలియజేసిరి.

స్వరాజ్యవాదుల ఆందోళనము ముసల్మానులకు ఇండియాలో గిట్టదనిరి. సరియగు కట్టుదిట్టమున్నగాని స్వపరిపాలనమును మరింత విస్తరింపజేయరా దనుచున్నారనిరి. ప్రస్తుతమందు చాలమంది ముసల్మానులు 1917 సంవత్సరములో ఆగష్టుమాసమున ప్రకటించిన విధముననే ఆమోదించెద మనుచున్నారు. ముసల్మానుల ఆశయములను ప్రతి ఆంతర్యపుండును కావాడవలెననిరి. ప్రస్తుతముందున్న ఆభయములు గొన్ని ముసల్మానులకు చాలవనిరి.

సవుతాంప్టన్ నాకాశయములు

సవుతాంప్టన్ నాకాశయములను విస్తరింప జేయుటకును, ఇప్పుడున్న నాకలకంటె పెద్ద నాకులు నిలుచుటకు వీలుగనుండునటులను జేసెదరట. ఈ సంవత్సరాంతములోపుగ పని ప్రారంభించెదరు. 18000000 పానులు ఖర్చుచునని మదింపుజేసిరి.

చనిపోయిన ఎకరసు

పర్వతావరోహణులు

గౌరవార్థము పెంటుపాలు దేవాలయమున ప్రార్థనలు జరుపుదును.

జతనుబుజుము

చాల విస్తారముగ నిచ్చెద రనుకొనుచున్నారు. ప్రాంసు బెర్లియనుగూడ ఇచ్చెదరట.

కార్మికపక్ష సమావేశము

లండన్, అక్టో 9:—పైసభకు ఆహ్వానిత జనరలు వెల్లెను. ఆతనిని ఎంతయు సత్కరించిరి. ప్రజలు నమ్మి ప్రేమించిన వారిని అన్యతవాదులనియు అయోగ్యులనియు ఇష్టమువచ్చినటుల వాడుమిరి ప్రతిపక్షులు మారరాదని పేష్టింగుగారు మోచుచుంచిరి.

జర్మన్ మంత్రివర్గము

రానున్న విషయావస్థ

లండన్, అక్టో 18:—రాత్రి 8/30. జర్మనీలో మరలా ఎన్నికలు తప్పవని తోచుచున్నది. రిచిస్ట్రాగ నేత్తివేసి మరలా ఎన్నికలను జరిపిన బాగుండుననుచున్నారు.

బెర్లియం-విర్లండు

వ ప్రత్యక్షముగ సముద్రముమీద రాకపోకలకు నాకలమీద ఏర్పాటు జేయుచున్నారు.

ఓడలో సారాయి దొరకుట

సిబ్బంది త్రాగి అల్లరిజేయుట

న్యూయార్క్, అక్టోబరు 18:—43000 పీపాల సారాయిలో నార్వే సాగయోడయు బ్రిటిషుయోడయు రేవులలో ప్రవేశించగనే పట్టుకొబడెను. ఓడలో సిబ్బందులు త్రాగి పడియుండిరి. ఇందులో ముగ్గిరికి దవడలు బద్దలైనవి. ఒకనక్కి కాలువిరిగెను. మూడురోజులవరకు దిక్కులేక యున్నారు. కప్తాను వీరందరును త్రాగి పోరాడిరి తెలియజేసెను. 26వేల ఆమెరికనుదోలరులు కనిపించెను.

హెడ్ హాజి పరిస్థితులు

మెక్కాను ఖాళీజేయుట

వాహబీలు ముందుకేగుట

రీఫ్, అక్టోబరు 18:—వాహబీలతో రాజభారములు చేసినవి. వాహబీలు మెక్కాను సాధ్యమైనంతవరకు పోనున్నారు. అవినాశీ ఆతనిప్రభుత్వము బ్రాహ్మ పోవుచున్నారు. మెక్కాను ఖాళీజేయుచున్నారు. మెక్కాను ఆతిథ్యగౌరవ వాహబీలున్నారు. జెడ్డాండి బ్రిటిషుయాత్రికులను బంపిజేయుచున్నారు.

మెక్కాను రాకపోకలకు వీలులేకుండ వాహబీలు అడ్డుజేయుచున్నారు. రక్తపాతములేకుండ లేయవలెనని ఇండియను భిలాపతుసంఘమువారు ముస్లిం సుప్రీముకవున్నిలుకు. ప్రత్యుత్తరము సచ్చిరి.

అంతర్జాతీయ

మోటారు ప్రదర్శనము

శక్రవారము ఒలింపియాలో ప్రారంభమగును

ప్రాంసు, బెల్జియం, హాలండు, ఇటలీ, ఆమెరికా బ్రిటిషుమోటారులన్నియు వచ్చును. బ్రిటిషుబండ్లు విదేశపుబండ్లకు తీసిపోవని జూపెదరు.

ఇరాకు పరిశులను జూచుటకు వెడలిన పార్లమెంటు సభ్యులు తొందరగ ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారు.

చీనా తిరుగుబాటు

సేనాని పరారియగుట

రీఫ్, అక్టోబరు 18:—చికియంగు సేనులు ఓడిపోయినవి. సేంగుసేనానులు ఓడిపోయి జపానుకు ఓడలమీద బోయిరట. ఇంతటితో తిరుగుబాటు అంతరించు ననుచున్నారు. ఫ్యూక్కి, కియాగీ బలము చక్కగ ముందుకేగుచున్నారు. సేను హ్యంగుహేను బట్టుకొనెద రనుచున్నారు.

లూయంగు హిసింగు సేనాని పారిపోవుటకు కారణము బెక్యాసేను సేనానికి యాగుపక్షములో జేరుటయేయని తెలియుచున్నది.

సేన రీఫ్ చీలిపోయినందున హ్యంగుహేలోనున్న విదేశములకు ఉపద్రవములేదనుచున్నారు. ఇచటచేయవలసిన తీరు తనంతను జేయుచున్నారు.

అస్సెస్మెంట్ గారు

వెయిట్ ఎన్నికలకు నిలబెడదరు. ప్రభుత్వ కార్యకర్తలకు మినహాయింపు. కర్మలను గాన అస్సెస్మెంట్ గారికి ప్రత్యేక సుండులు మానుకొనిరి.

కమ్యూనిస్టులు - ప్యానిస్టులు

ట్రాప్టరుచవుతులో జరిగిన సభలో కమ్యూనిస్టులకు ప్యానిస్టులకు తగవుగల్గెను. ప్యానిస్టులు కొందరు కిక్కిరియెరి.

హెడ్ జాబి ప్రజలు ఈజిప్టు రాష్ట్రములో ప్రవేశించ రాదనుట

కయో, అక్టోబరు 14:— ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు హెడ్ జాబి ప్రజలు ఈజిప్టు రాష్ట్రములో ప్రవేశించరాదనిరి. ఆంగ్ల కారణముచే ఇట్లుచేయలేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులందేని రాగూడదనిరి.

జపాన ప్రభుత్వమువారు ఖర్చున పైనికానా దేశీయ కాశుల నుండు చాలతగ్గించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

మ సో లు స మ స్య

అంగ్లేతురుమ్మ భిన్నాభిప్రాయములు

లీఫ్ట్, అక్టోబరు 13:— బ్రిటిషు లేఖకు తురుమ్మలించిన ప్రత్యుత్తరమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునా రాలించిచుచు న్నారు. తురుమ్మ ప్రత్యుత్తరమున సఖ్యభావమున్నటుల కన్పించుచున్నదట. ఇరాకు దాడినిగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు తర్కిక ఇంకొక లేఖను తురుమ్మలకు పంపినవారట.

బ్రిటిషువైఖరి

లండన్, అక్టోబరు 13:— మసోలు పైనికపరిస్థితులను గూర్చి బ్రిటిషువారు తురుమ్మ ప్రత్యుత్తరము నాలించిచుచు న్నారు. త్వరలోనే తీర్మానింపబడును. బ్రిటిషు లేఖ అంత్య సందేశ మనిపించుకొనదు.

ప్రైవిజ్ ట్రికల హెచ్చరిక

మరల మసోలుసమస్య సామిప్య ప్రాచ్యదేశమున యుద్ధ జ్వాలలను మరల ప్రజ్వలిల్లజేయునాయని లీ జర్నలుప్రతిక యాడుచున్నది. ఈ వ్యవహారమును గట్టిగ పరిష్కరించిన కార్యకులకు లాభకరముగ నుండు ననుచున్నది. ఎన్నికలలో గొప్పవిజయము గల్గననుచున్నది.

ఇంగ్లాండులో నేరములు

1922 సంవత్సరములో బాగు తగ్గినవి. అధికారులచేత ప్రకారముగా యిటీవల నేరము తగ్గి నట్లు దాఖలుగలవు. 1918 సం॥ నుండి 61 పెరసెంటు త్రాగుడువలన నేరములు తగ్గెను. కొట్లాటలవలన నేరములు చిన్న కొంగతనములనుగూడ తగ్గెను. మోటారు రాకపోకలవలన దారులలో సంభవించెడు నేరములు వృద్ధి గాంచెను.

మెక్కాపరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, అక్టోబరు 15:— మెక్కాపరిస్థితులు ఆగమ్య గోచరముగ నున్నవి. తంతివార్తాప్రచారము లేకుండ నరికివేసిరి వాహనాలు నగరములో ప్రవేశించినది లేనిది తెలియదు. జెడ్డా నుండి అమిరాల్ గారు వచ్చినట్లు లండనుకు ఇచ్చిన తంతివలన తెలియుచున్నది. రక్తపాతము లేకుండ జేయుటకు తన సైన్యములతో మెక్కానుండి వెడలిపోవని తెలియజేసిరి. హెడ్ జాబి ప్రభుత్వస్థానముగ జెడ్డా తాత్కాలికముగ నేర్ప జిచిరి.

హెడ్ జాబి ముసేనురాజు

నిన్నటిదినము హెడ్ జాబి ప్రభుత్వ పాగయోడమీద వెడలిపోయెను. జనావాలోగూడ వెడలెనట. అకాశాకు జోవుననుచున్నారు. ఇతడు నిష్క్రమించుటచే ప్రజలకు కొంచెము హాయిగ నున్నదట.

గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యారవిషయ తరపున 22 అక్టోబరు మొదలు 28 అక్టోబరువరకు దీపావళినిధి వసూలు చేయబడును

గుంటూరుజిల్లావాసులందరు యథాశక్తి తోడ్పడ పాఠితులు

ఇరాకుసరిహద్దు

జాతీయమిలికి తెలియజేయుట కొప్పకొనుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, అక్టో 15:— అంత్యపరిష్కార మగువరకు ఇరాకు సరిహద్దులో పూర్వమున్న పరిస్థితులనుగా విమియు లేట్లుటకు తురుమ్మ ప్రభుత్వమువారును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును ఒప్పుకొనిరి. ఈసంగతి జాతీయమిలి సెక్రటరీ జనరలుకు తెలియజేయుచున్నారు. ఇపు డాక్రమించుకొన్న పంతులను చాల అభయమును ముందుకేగరని స్పష్టముగ తెలియుచున్నది.

తురుమ్మలకును బ్రిటిషువారికిని విరోధము వచ్చిన ప్రపంచమునకు విస్తృత గలుగునని పత్రిక లనుచున్నవి. కాన జాతీయ మిలివారు ఈ విషయమును నివారంపవలెననుచున్నవి. జాతీయ మిలివారు నిర్భయముగ స్థైర్యముగ న్యాయముగ తక్షణము ప్రవర్తించవలెననుచున్నది.

ఇరాకులో బ్రిటిషువారు తమపైనికప్రచలనము గావించుచున్నారని అంగ్లేరా వార్తలు వెలుపుచున్నవి. ఇది ఖాయ బడలేదు.

జిల్లిక్ జన్ అర్ రి అమెరికాకు బయలుదేరెను.

నర్మక్యావేలుచావుకు బెర్జియంవేగువాడు కారకుడని ఆ తనిని ఉరిదీసిరి.

ఇంగ్లాండు దేశములో

వివాహములు

దంపతుల ముదివయస్సు

30 ఏండ్లపై న పెండ్లికొడుకు లగుట

తమతండ్రులు, తాతలు పెళ్లిళ్లు చేసుకొనిన వయస్సు నందుగాని యుద్ధమునకు పూర్వము అన్నలు చేసికొన్న వయసునగాని వివాహములు చేసికొనక ఇంగ్లాండుదేశములో ప్రస్తుతం ఉద్యోగస్థులు వ్యాపారస్థులు వయసు ముడిరిన తరువాత పెళ్లిచేసి కొంటున్నారు. రిజిస్ట్రారు కచ్చేరిలోని లెక్కలను బట్టి చూచిన క్రిందటి పురుషాంతరములో నిట్టి ఉద్యోగస్థులు, వ్యాపారస్థులే, 2 ఏళ్లు దాటినతర్వాత పెళ్లిళ్లు చేసుకొనిరి. కాని యిప్పుడు 22, 23 ఏళ్లవయస్సుగలవారు పెళ్లి చేసుకొనిన సమయమని తెలుచుచున్నారు.

ఒక రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులోని అధికారి “పెళ్లి యీడు తెగ పెరుగుతున్నది. ఇక్కడ పెళ్లికొరకువచ్చే పెళ్లికొడుకులం తా మధ్యమయస్సు వాళ్ళే. ఎప్పుడైనా యువకులైనవారు వస్తుంటారు. యువకులు రావటం అరుదు ఇలావుండడమునకు ఆర్థిక స్థితి కారణంగావున్నది. సరియైనవని తుదకపోవుట తీవ్రతం గడుపుట కయ్యేళ్ళు పె రు గు ట మూ లా న పె ఱ్లి ఱ్లు ను నున్నుమిదిరితర్వాత చేసికొంటున్నారు. యుద్ధానికి పూర్వంనూడండి. అప్పటికి యిప్పటికి పెళ్లియీడు మారిపోయింది. యుద్ధమునకు పూర్వం పెళ్లిళ్లు 20 ఏండ్ల సుమారున జరిగేవి అని చెప్పినాడు తరువాత.

పెళ్లి కూతుళ్లు యీడు

సుగూర్చి యిలా చెప్పినాడు. “ఆడవాళ్ళ పెళ్లి యీడు గూడా పెరిగింది. పెళ్లి కూతుళ్ల వయస్సు సాధారణంగా 26, 27, 28 ఏళ్లవయస్సు వుంది. ఇదివరకున్న యిప్పుడు పెళ్లికూతుళ్లు పెద్దవారు; మగవాళ్లకు మల్లేనే ఇరవయ్యోపదిలో పెళ్లిచేసుకొనే పెళ్లికూతుళ్లుగూడ చాలాతక్కువగా వున్నాను.” అని చెప్పినాడు.

తరువాత యింకొక రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులోని సుమస్తా “ఇక్కడ పెళ్లినయస్సుతక్కువగానే ఉండాలనే ప్రామాణ్యపడుతున్నది. ఇక్కడ పెళ్లిళ్లు చేసుకొన్న పెద్దమనుష్యులు చాలా మంది 80 దాటినవారే. కాని రైల్వేలో పనిచేసేవాళ్లు చాలా మందియువకులే 20 ఏళ్ల వాళ్ళ పెళ్లిళ్లు వచ్చారు. డబ్బున్న వాళ్లు స్వతంత్రంగా తీరించేవాళ్లు అయిన యువకులకు 20 ఏళ్ల వయస్సు మేము పెళ్లిళ్లుచేస్తున్నాము” అనిచెప్పెను. (టిబ్ లిట్టు)

కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల విజయము

శ్రీయుత నేత్రకంటి కోనేటిరావు, శివరామదాసు గార్లు ఎన్నుకొనబడిరి

మాడవవాడు ఎన్నికలలో పోటీదారునకు 57 వోట్లును కోనేటిరావుగారికి 66 ఓట్లును వచ్చినందున కోనేటిరావు గారు నెగ్గిరి.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలో కోనేటిరావు (మాడవ వాడు), దిర్బా వేంకటేశ్వరరామదాసు (15 వ వార్డు) గార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. స్వతంత్రులలో శ్రీభాగవత్ వేంకటరావు (8 వ వార్డు), దామోదర కృష్ణమూర్తి (11 వ వార్డు) మంజులూరి రామన్న (18 వ వార్డు) గార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇక మూడు వార్డుల ఎన్నికలఫలితము నేడు సాయంకాలము తెలియ గలదు. (స్వకీయవిశేషి తంతివార్త)

యే లూరు

అడిమినల్ డిప్రెస్సివ్ కోర్టులో

సయిల్ O. S. 125/24 లో

8 వ ప్రతివాదిఅయ్యి పూరకర్ణ వెంకటలక్ష్మయ్య సా బాపిరాజు గూడెం అనేఆమెవయ్యి కరిణీకంసర్వీసు యినాము రాబట్టుకొనటకు (వాది) శ్రీరాజా బొమ్మజేవర నాగన్న నాయుడు బహద్దరు జమిందారుగారు దావా తెచ్చినారు.

వాయిదా 16-10-24 అయియున్నది. ఆక్షేపణయుంపే తెలియపరచు కొనవలెను.

ఎస్. సీతారామయ్య,

డి. ఏ. డి. ఎల్ వాదితరపున ప్లీ డరు.

ది మద్రాసు అండు నదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు

సరకులను ప్యాకు చేయుట

కొన్ని సరకులను కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకింగు చేయవలసినట్లు 1924 సం॥రం అక్టోబరునెల మొదటి తారీఖు నుండి ఏర్పాటు చేయబడినదని యందుములముగా మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వేమారుగా సరకులను పంపునట్టి వర్తకులకును, ఇతరులకును తెలియజేయబడినది. రైల్వే ఉద్యోగులు ప్యాకింగు సదరు నిబంధనల ననుసరించి చేయబడినసేగాని కన్వైనెంట్లను అంగీకరించగూడదని స్పష్టముగాను, నిష్కర్షగాను ఉత్తరువు జారీచేయబడినది. సరకులను రవానా చేయవారు సదరు నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకుచేయుటకు అంగీకరించక పోయినచో ఏ.రి.క్యూ నోటును (ఏ.సప్లయరు సు) వ్రాసియిచ్చిన అంగీకరించబడును.

గాన సరకులను రవానా చేయవారు వారి స్వలాభము నిమిత్తమై ప్యాకింగు యే క్రొత్త నిబంధనల ననుసరించి చేయబడవలెనో ప్రేమనుపూర్వరులను అడిగి లేక వారికి వ్రాసి తెలిసికొనుట ఉత్తమము.

పార్కుచెను } ఎఫ్. బి. వాదన్
మదరాసు } జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము నాయకులతో ఆలోచన

మతకలహముల నడగించుట

మరల దీక్షగా పనిచేయగలకత్తి శ్రీమముగా లభించవలె నని మహాత్ముడు తహతహపడుచున్నాడు. మతకలహములు జరిగినస్థలములకును జరుగునని తెలిసిన స్థలములకును శాంతిసావనారము కొంతవందిని పంపించు చున్నాడు. ఢిల్లీ కలహముల విచారణకు ఏర్పాటులను చేయుచున్నాడు. ఆ విచారణవలన అనుపానులు పూర్తిగా తెలియవచ్చుననియు అపుడు దేశమునందన్ని రాష్ట్రములలోను ముఖ్యముగా పంజాబు ఢిల్లీ సంయుక్త రాష్ట్రములలోను మతకలహములను పూర్తిగా నడగింప వీలగు ననియు ఆశించుచున్నాడు.

నాయకులతో ఆలోచన

ఇంకను సీరస మత్యధికముగ నున్నను ఎవరేమి చెప్పవచ్చినను నిరభ్యంతరముగ వినుచున్నాడు. ముందు జరుగవలసినవినిగూర్చి 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము దేశబంధు దాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగార్లుమున్నగు నాయకులతో ఆలోచించుట కేర్పాటు జరిగినది. ఉపవాసదీక్షయొక్క ఆధ్యాత్మికసంకేతము నెరుంగ జాలనివారు ఉపవాసదీక్షవలన లాభ మేమియును కలుగలేదని చింతిలుచున్నారు. ఉపవాసదీక్షవలన మహాత్మునికి బలక్షయమయినదేగాని కొట్లాటలేమియును తగలేదని అట్టివారు పలుకుచున్నారు. మరల కొట్లాటలుజరిగినవని వారు తెలుపుచున్నారు గాని సాంకేతమును గ్రహించగలిగినవారట్లనుట లేదు. "దీక్షవలన హృదయఃపరివర్తనము కలిగినది. మతకలహముల ఉద్ధృతము తగ్గినది. శాంతిపతాకము లన్నిచోట్ల నెగురుచున్నవి. ఇటీవల కలిగిన కొట్లాటలు ఆరిపోవునపు డొక్కసారి లేచు పెను మంటునంటివి. అన్నిచోట్లను పంచాయతీలను ఏర్పరచుటయు అవిచాల బాగుగా పనిచేయుటయు శాంతికి మూలాధారమగును" అని తక్కినవారు తెలుపుచున్నారు.

నాయకుల ప్రయోగము

నాయకులనభకు ఢిల్లీకి వచ్చిన నాయకులందరునుఒకరొకరుగా వెడలిపోవుచున్నారు. శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు తప్ప తక్కిన దాక్షిణాత్య నాయకులందరును వెళ్లిరి. మహారాష్ట్ర నాయకులు గూడ వెళ్లిరి. 10 వ తేదీరాత్రి బాబూరాజేంద్రప్రసాదుగారు వెళ్లిరి. అలహాబాదులో అల్లరులు జరుగుటచే పండిత జవహరలాలుగారు విధిలేక వెళ్లవలసి వచ్చినది. డాక్టరు మహమ్మదగారిని మహాత్ముడు నాగపురము పంపెను. హజరతు మోహనీగారు కాన్పూరు వెళ్లిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారికి జబ్బుగా నున్నది. దేశబంధుదాసు, పండిత మోతీలాలు గార్లు కుటుంబలో విశ్రాంతి గొనుచున్నారు. వారు ప్రతిదినమును మోటారులో అటనుండి వచ్చి మహాత్మునిచూచి పోవుచున్నారు.

వేసవిలో రద్దీప్రాంతములకు వెళ్లినవారు మరల సిమ్లానుండి ఢిల్లీకి వచ్చెదరుగాన తోటలు, ఉద్యానములు, వీధులు మున్నగువానిని బాగుచేయుచున్నారు. కాని వర్షము లధికముగా కురిసినందువలన వ్యాధులు ప్రబలముగా నున్నవి.

(జూంబే 1 కానికలు)

సాంఘిక వార్తలు

మదరాసులో జరుగు ఆంధ్రమహిళాసభకు కాకినాడ వాస్తవ్యురాలగు శ్రీమతి వులుగుర్రలక్ష్మీచర్యమాంబగారు అధ్యక్షత వహింప నంగీకరించిరి.

రాకపోకలు:—ఎగ్రికల్చరు డైరెక్టరు ఆర్. డి. ఏన్సెడ్ కుటుంబాంతరాజు, సర్వేయర్లు బాటిమెన్ గార్లు మదరాసునుండి నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి.

క్రొత్తపాటము:—శ్రీ వా. విరాచామ్యలుగారు ఈనెల 17 వ తారీఖుమొదలు తమ నూతనపాటమును ఆంధ్ర ఖద్దరుప్రదర్శనశాలలో ప్రదర్శించెదరు.

హరికథ:—19 తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు మైలాపూరు సంగీతసభవారి యాజమాన్యముక్రింద సి. సరస్వతీ బాయిగారు నందనరాచరిత్రమును అరవములో హరికథ చెప్పుదురు.

దక్షిణాఫ్రికాకు జాబులు:—గలంబోనుండి దక్షిణాఫ్రికాకుపోవు తపాలా 16 అక్టోబరు సాయంకాలము 6 25 గంటలకు మూసివేయబడును.

కిస్తీబందిమార్పులు:—1884 ఫసలీకి (1924-25) కోయంబుత్తూరుజిల్లా కిస్తీబంది మార్పుచెందును. ఫిరేజేరిలో 4 అణాలు మార్చిలో 8 అణాలు ఏషియలులో 4 అణాలు కిస్తీబంది కట్టవలెను. (ప్రభుత్వప్రకటన)

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విద్యార్థి మహాసభ:—ఆంధ్ర విద్యార్థిసభవారి యాహ్వానసంఘసభ రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున జరుగును. సభ్యులందరును విచ్చేయప్రార్థితులు. క్రొత్తసభ్యుల యాహ్వానసంఘమున చేర్చుకొనబడుదురు. శ్రీ యుత వే. రామదాసుపంతులుగా రధ్యక్షత వహింతురు.

మరణముల నివేదికము:—మదరాసు నగరమున 11 తేదీతో ఆఖరయ్యేవారములో 1000 కి 45.7 మరణములు అంత్యక్రియ వారము 41.8 మరణములు. కలరా 8 తగిలి 1, మనూచి 18 తగిలి 8, మిగతాజాడ్యములచే 8, మరణించిరి. క్రిందటిసంవత్సరము యీ వారములో 1000 కి 29.4 మరణించిరి.

అఖిలభారత గ్రంథాలయసభ:—డిసెంబరు చివరవారములో బెల్గాం లో అఖిలభారత గ్రంథాలయసభ సమావేశమగును. అఖిలభారత గ్రంథాలయసంఘ కాన్వీనియన్సకు వ్యతిరేకముగా రన్ని ఏర్పాట్లుచేయుదురు. భారతదేశమునందున్న గ్రంథాలయ సంఘములన్నియు, స్వదేశసంస్థానములందున్నవి గూడ ప్రతినిధుల పంపప్రార్థితులు. ఈ ఉద్యమసంబంధమున వ్యాసములు చదువదలచినవారు ముందుగా తెలుపప్రార్థితులు. తీర్మానములనుగూడ ముందు తెలుపగోరుచున్నాము. ఉద్యమాభివృద్ధికి చేయవలసినపరిశ్రమ ప్రచారము; యావిషయములకు నిర్ణయించుట కీసవారు పూనునెదరని నూరి వెంకట నరసింహశాస్త్రిగారు ప్రాయము చూపుదురు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నూరి వెంకటనరసింహశాస్త్రిగారితో వైనా, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారితోవైనా జరుపవలెను. తీర్మానములు వగయిరాల గూర్చి వీరికే (బెజవాడ) వ్రాయగోరుచున్నాడు.

నూలువదుకుపోటీపరీక్ష

ఆంధ్రమహాసభల సమయమున అనగా 19 తేదీ మధ్యాహ్నము చెన్నపురి గోల్డేహౌసునం దీపోటీపరీక్ష జరుపబడును. దీనికి హాజరగువారు 1 రూప్రవేశము మీయవలెను. ఒక గంటకాలము వడుకవలెను. రాత్తుములు, కడుపు, ఏకులు వాకే డెచ్చుకొనవలెను. ప్రభములుగా గెలిచినవారికి 5 గురికి సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు 5 మెడల్లు (బంగారు, వెండివి) యివ్వ నుద్దేశించి యున్నారు. ఇంకను వీలయినచో మెడల్లు యివ్వ వాలోచించుచున్నారు. ఎల్లరు ప్రయత్నింపవలెనని కోరుచున్నాము.

ఫారెస్టు పంచాయతీ రిపోర్టు:—ఫారెస్టు ఆఫీసరు చీఫ్ కన్వల్యేటరుగారిక నివేదికమును ప్రభుత్వమునకు పంపిరి. అందువారొనరించిన సంచారానుభవము, పని, తెల్పిరి. చెంగల్పట్టణలో క్రొత్తగా 9 పంచాయతీలు, దక్షిణార్కాడులో 1 పంచాయతీ స్థాపించియు ఇంతవఱకు ఉన్న పంచాయతీలు 457 క్రింద 857 1/3 చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణమున్నట్లు యీక్రొత్త 10 పంచాయతీలతో 457 పంచాయతీలక్రింద 878 1/6 చదరపు మైళ్లన్నట్లు, ఇంకా పంచాయతీ కేర్పాట్లు చేయవలసినవి. 840 వున్నట్లు గనర్నమెంటు అడిషనల్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు మంజూరు చేసేదాకా యీ పంచాయతీల నేర్పాటుచేయుట సాగదనియు రిజర్వర్సు రక్షణచేయుటలోనూ, పంచాయతీలపనిలోను అభివృద్ధికలగనియు వీటినివయమై అప్పుడప్పుడు నివేదికముల పంపియేయున్ననూ మరల పంపుచున్నాననియు వ్రాపిరి. చెట్లు నాటటయందు, నూతుల త్రవ్వటయందు, గొడ్డు నీరుతాగుతొట్లు బాగుచేయుచుటయందు మిగుల యభివృద్ధి జూపినవని వ్రాయుచు పంచాయతీ పనిచేసిన తెక్కల పంపియున్నారు. (ప్రభుత్వప్రకటన)

కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులరిపోర్టు

గంజాంజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగ్ యూనియన్ నందు పైడెవ్ వాటామొత్తం రూ 225 తగిలిపోయింది. ఈ బ్యాంకునుండి వీడిపోయి పల్లాకిమిడి బ్యాంకులోచేరిన రెండు సంఘాలకు వాటామొత్తము వాపసుచేయుటకుచేతను ను. రెండుసంఘములయొక్క వాటామొత్తం గతమాసం నెలలలోనే బుణముగా నిచ్చుటచేత యీలోటువచ్చినది. వద్రాసు నెంట్లు బ్యాంకునందు రూ 120 గంజాం గాక యితరబ్యాంకులందు రూ 121545 వాటామొత్తం అధికము వచ్చినది. మద్రాసు నెంట్లుబ్యాంకు అనంతపురం జిల్లాబ్యాంకు తక్కితక్కిన వన్నియు నిర్ణీతస్థితియందుండెను. అనంతపురం బ్యాంకు జూను మాసాంతమునకు రూ 14050 అప్పు. అంతకుముందు అధికంగా రూ 90442 వుంది. (ప్రభుత్వప్రకటన)

మాపిశాల గృహపరిశ్రమల యభివృద్ధి

మలబారులో తిరుగుబాటు జరిగిన ప్రదేశములలో మాపిశాలయొక్క ఆర్థిక దుస్థితిలోగిరించుటకు గృహపరిశ్రమల ద్వారా వీలుకలదని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. అదిగాక డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీసు "ఈవిషయమునందు యంగ్ మన్యు క్రిష్టియన్ ఎసోసియేషన్ వారు ఏరియకొట్లో నేత, నారచీరలనేత, మొదలగునవి స్థాపించి డబ్బులేక మానివేయవలసి వచ్చినదని" తెలిపినారు. ఎసోసియేషన్ వారికి ప్రభుత్వము గన సహాయముచేయుచో వారు సాంతముగా చేసిన పనికిన్న ఎక్కువ పరిశ్రమాభివృద్ధి చేయగలరని వారువ్రాసినారు. ఒకసంవత్సరమునకు 4250 రూపములు దీనిక్రింద ఖర్చును, అందులో సగము ప్రభుత్వమువారు అసోసియేషన్ వారికి మంజూరుచేసి ఒక ఎడాది పనిచేయించి ప్రతి నెలాపని వీరితిగా జరుగుచున్నది. రిపోర్టువ్రాయుమని, సంతృప్తిగానున్న వైసంవత్సరముగ్రాంటు పూర్తిగానో భాగముగానో యిచ్చుటనుగూర్చి ఆలోచింపవచ్చునని వ్రాసినారు.

అందుచే డైరెక్టరుగారి పరతుప్రకారం యీసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారు రూ 2000 సాంక్షన్ చేసినారు. వచ్చే ఏడు డైరెక్టరు బడ్జెటుకు రూ 1000 కలపబడును. ఈ గృహపరిశ్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడగల మాపిశాసంస్థ తగిన దేదైన కలదేమో డైరెక్టరుగారు తెలుపుదురుగాక (ప్రభుత్వప్రకటన)

ఎస్టేటు లాండ్ ఆక్టు విచారణసంఘము

ఈ సంఘమువారు సోమవారమునాడు సమావేశమైరి. లామెంబరుగా రధ్యక్షులు. 12 సభ్యులు హాజరైరి. మొదట విచారణ సలహావిధము ఆలోచింపబడినది. కమిటీవారన్ని విషయముల పూర్తిగా విచారణ సలహావలయునని ప్రాతినిధ్య ఘంపబడెను. ఆక్టుపెన్సి ఆక్రమణాత్ములనుగూర్చిన చర్య మరల జరుపవలెనని కోరబడెను

శ్రీ శ్రీ కె. శ్రీనివాసయ్యగారి బిల్లుపై చర్య యాధారపడి యుండవలెనని యొప్పుకొనబడెను. ఇద్దరు డిప్యూటీ కలెక్టరులను చిత్తూరు వెంకటాచారిగారిని మెంబర్లుగా చేర్చుకొనుట, సంపూర్ణవిశేషములగులనివేదికములను ప్రత్యేక స్థానిక సంస్థలనుండి ప్రాతినిధ్యము రాబట్టుటకు తీర్మానించిరి.

యమవజనవారము

యమవజనవారమును గూర్చి పెద్దల యభిప్రాయముల నరయుటకు మొన్న గోల్డేహాల్లో నొక సభ జరిగినది. ఎన్. ఎం. ఫాసిల్ గా గభ్యక్షులు. కజిన్సు, బిసెంటుక్కు, రామలింగారెడ్డి, సత్యమూర్తి, గౌర అమృత్, రిడ్డెక్కు, సుబ్బలక్ష్మి అమృత్, రాజారాం అమృత్, రాఘవాచార్యగారు వచ్చియుండిరి అధ్యక్షుని యమనా సానంతరము.

బి సెంటు మ్మ

గా గభ్యక్షునిచిది. యమవజన వారము సానంతరము మాత్రము వచ్చినారు. ప్రపంచము దొక యమవజనవారము బయలుదేరి యున్నదనుట నిశ్చయము. జన్మనీ యమ వజనము న్నేహ సౌభ్రాతృత్వములకై, ప్రాతర్దేవులను మరచి, కష్టములకు వెరువక, ప్రపంచమందలి యమవజనందరిని ప్రోత్సహించుచున్నార. జాతీయతకన్న అంతర్జాతీయత భావములతో వీరీకష్టముల బడుచున్నారు. యమవజన చేయవలసినది చాలా కలదు. పడవలసినవారు చాలా కలవు. నిరుత్సాహముగూడా చాలా కలదు. యమవజన కుత్సాహము, పెద్దల కనుభవము ఎక్కువ ఈ సంగతులను వారువారు గ్రహింపవలెను. ఎవరంటే వా రనుభవించి వసుక తగిననూ నయమేగాని ఆలోచనలతో పనిలేదు. పెద్దలవద్ద శిష్యులండుట గౌరవము. కాని యమవజన ధైర్యసాహసములు, త్యాగము లుండును. ఆనాడు ములను వారు నిలబెట్టుకొనవలెను. హిందూమతావ్యుదయ సఖ్యతకై యాయమవజన ఆయువముల న్నేహ మొనరింపవలెను న్నేహము ద్వేషముల తొలగించును. పెద్దల నాయకత్వము కాగానే యమవజన భారతదేశముయొక్క స్వతంత్రత జండా నెత్తవలసినవారని చెప్పి విడిమించెను.

సత్యమూర్తి

యమవజనవారము యిండియాలో గూడా నాలుక పోయింది. ఇండియాకు ఎప్పుడు స్వభావముగా వున్న ప్రేమ నాధారము చేసికొని యమవజన ప్రవర్తించుట గాకయని డిగ్రోవన్యాసము గాకందిరి.

రామలింగారెడ్డి

తరువాత డాక్టరు బిసెంటుక్కు ముసల్దే నా యమవజనని వలెనే పనిచేయుచున్నది. ఆమెను ఉదాహరణముగ తీసికొని యమవజన శ్రమపడవలయును. సాంఘిక సేవ చేయవలయునని చెప్పిరి. తరువాత,

కజిన్సు

పెద్దలు యమవజనముగా నున్నప్పు డుండినతీరు వరచి పోయెదరు. ఇంతవరకును వచ్చినకష్టములు యమవజన ఆనుభవ హీనములే గాదు. పెద్దల అనుభవము మూలముననే వచ్చినవి. అని చెప్పుచు గంభీరముగ నుపన్యసించి యమవజన సామన్యము సౌభ్రాతృత్వము ప్రేమ యీగుణముల కాధారభూతులై వారి స్వభావ బోధనాత్మకమును వెలిపరుపదగినని యుద్బోధించిరి.

- కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి పర్యటనక్రమము
- 23, 10-24 బొంబాయి మైల్ ట్రెయిన్లో బయలుదేరి గుంటకల్లు ద్వారా థార్వాడకు పోయెను.
 - 24, 25, 26, థార్వాడ రెడ్డికో- ఆపరేటివ్ బ్యాంకు నూతనమైన సాంతగృహమును తెలిచి ప్రవేశ ఉత్సవమును నడిపించుట ఇత్యాదులు.
 - 27, 28, బళ్ళారి.
 - 29, 30, అనంతపురము.
 - 31, 1 వ నవంబరు కడప.
 - 2 వ నవంబరు చిత్తూరు.

కోహట్టు విచారణ

రాజప్రతినిధి భీష్మకమిషనరుని పిలిపించియుడుగుట సిద్ధా, అక్టోబరు 18:—ఒక ప్రకటన:—రాజప్రతినిధి, పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు ప్రధాన కమిషనరు రగు బోల్సు గారిని 12 తేదీకి రావల్సిందికి రమ్మని పిలిపించి కోహట్టోమ్మి నేరములగురించి ఆయన చేయుచున్న విచారణ యంత్రులకు వచ్చినదో దానియొక్క ఫలిత మేమైనదో ఆయనతో కలిసి విచారించెను. రావల్సిందిలోనున్న కోహట్టు హిందువులు పిలవనంపిన ప్రకారము భీష్మకమిషనరు దగ్గరకు రాకపోవుట త విచారణలో త ఆలస్యము జరిగినది. ఆయనకు విచారణ సంతృప్తికరముగానే జరిగినది. (ఆ. ప్రె.)

కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ

12 వ తేదీని అలెప్పేలో జరిగినది

టి. ఆర్. కృష్ణస్వామి అధ్యక్షుగారి అధ్యక్షతకీరిద 12 వ తేదీ ఆదివారము రాత్రి అలెప్పేలో కేరళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినది. కే. పి. కేశవమీనను, పి. రామని మీనను, కర్నూరు నీలకంఠనంబుడి, సి. శంకుషిల్ల, ఏ. కే. పిళ్ల గార్లు మున్నగువారు వచ్చిరి. డిల్లీ తీర్మానముల నామోదించు చును మహాత్ము నభినందించుచును అధ్యక్షు డుపపాదించిన మొదటితీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

అహమదాబాదు తీర్మాన ముల లో నూలుపడుతుండు గూర్చినతీర్మానము నిర్బంధముగా నామోదించబడక పోయినను నెట్టెంబరులో కొచ్చిలో జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో నిర్బంధముగా నామోదించబడెను కాన ఆనిర్బంధవరకును రద్దుపరచవలెనను తీర్మానమును కేశవమీననుగా రుపపాదించిరి. దాని నుపపాదించగూడదని ఒక రాక్షేపించిరి. హెచ్చుమంది నడుగగా ఉపపాదించుట కాపక్షేపలేదనిరి. తీర్మాన నామోదించబడెను (ఆ. ప్రె.)

సాల్వకల్పకు మాస్టర్ మన్, ఏ. సి. పెయిన్సుగార్లు నేడు మదరాసుకు వచ్చిరి.

రివరెండు ఉత్తమగారి అరెస్టు

బర్మా యువజనసంఘసభ

బర్మా బౌద్ధయువజన సంఘసభ కసభ రంగును కార్వీ కేవను అధ్యక్షుడు డాక్టరు బి. ఏ. ఇనుగారి ఆధిపత్యము క్రింద జరిగినది. “8 వ తేదీని ఉత్తమాగారిని అరెస్టుచేసిన పిమ్మట ప్రజలు వెడలిపోవలెనని ఉద్యోగు లాక్షాపించినపుడు ప్రజలు కదలకపోవుట చాల తప్పిదము. దౌర్జన్యముచేయుట వెడలిపోవుచున్న పూంగీలను యితరులను పోలీసువారు కొట్టి నందున చాలమందికి గాయములు తగిలెను. వారిలోనొకడు చనిపోవుటగూడ తలపడినెను. ఇది చాల ఘోరము. ఈ రీతిగా రంగునులో నుమాండలేలోను పోలీసు వారుజరిపినచర్యలనుగూర్చి విచారణచేయుటకు దొరతనమువా రొక మిశ్రమసంఘము నేర్పరుపవలెను” అను తీర్మానము లా సభలో నామోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నిల్వయున్న బంగారు ప్రమాణసంచికము

కలకత్తా, అక్టోబరు 14:—నెట్టెంబరు 30 తేదీని యింక్లాండులో నిల్వయున్న బంగారు ప్రమాణసంచికము విలువ పా 40,000,000. ఈదినవ దాఖలాగానదిఉన్నది:—బ్యాంకు ఆఫ్ యింక్లాండునందు రొక్కయూపకముగ. పా 8:8 లు, బ్రిటిషు దొరతనమువారి పత్రముల విలువ పా 89999182. (ఆ. ప్రె.)

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు: రాజమహేంద్రవరము సంపాదకుడు: తల్లావజ్జల శివశంకరశాస్త్రి,

అద్దేల్లి లక్ష్మణస్వామి, నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—వ్యుత్పన్నములపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీలైదు. ప్రవేశము 0.4-0 యిచ్చి చందాదారులనువారికి పోస్టేజీగాక చందాదారులకు రు 1.0-0; ఇతరులకు రు 1.8-0.

కుముద్వతి రచయిత: శ్రీమతి పులవర్తి కమలాదేవి

మనోహర మైనపదాలిత్యము—చమత్కారకథాకల్పనము—కుముద్వతి ధైర్యసాహసము — రామానందుని యుదారస్వభావవర్ణనము—మిక్కిలి రామణీయకము. స్త్రీలు వ్రాసిన గ్రంథ మిట్లుండుట యరిది యని చదువరులు తలంతురు. వెల చందాదారులకు రు 1—0—0; ఇతరులకు రు 1—8—0.

చంద్రవేషి తెలిగించినది: శ్రీయుత చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు.

ఇందలికథ లతీచమత్కారములు — హంతకు నన్వేషించుట — చీటిచోరి పట్టుకొనుట — మున్నగు రహస్య నేర్పణము లిందు మిక్కిలి రమ్యముగ వర్ణింపబడినవి. వెల చందాదారులకు రు 0—8—0; ఇతరులకు 0—12—0.

నరనము దృఢమైనది నమ్మకమైనది.

యిప్పటిమోద్రుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపనెట్టెలు ఈదినవ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపనెట్టెలు చేయువారు, 89, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

(ప్రాబ్లెమ్), నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వక్కును. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్టింగ్లు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపేట్లోని, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బయట వ్రాయబడును.

మోటారు బండి స్వంతదారులు

దక్షిణ యిండియాలోనున్న మోటారుకంపెనీ లన్నిటికంటెను ఇక్కడ ధర మిక్కిలి సరసమని తెలిసికొనవలెను. మోటారు వరికరములు, బోర్డు, ఓవర్లాండు విడిభాగములు, అన్నిరకముల మోటారులైరులు, పెట్రోలు లూబ్రికేటింగు చమురులు, మొదలగునవి మావద్దగలవు. ధరలు మిక్కిలి న్యాయముగా నుండును. ఒకదఫా మావద్ద భేరముచేసిన తప్పక మీకు తృప్తి కలుగును.

THE MOTOR TRADING & Co. 24 Errabalu Chetty Street Madras.

మైనూరు శాసనసభ

మైనూరు శాసనసభయందు దివాన్ గారి యువవ్యాసాంతరము మైనూరు సివిల్ సర్వీసు పునర్విర్యాణమునుగూర్చి గవర్నమెంటు ఆర్డరుపై చర్చజరుప ననుమతి నీయవలయునని అభ్యాసఖాన్ గారు కోరిరి. 50 మందిసభ్యు లామోద ముండిన ఆట్లు చేయబడునను రూలు దివాన్ గారు జనునగనే 50 కన్న ఎక్కువసభ్యులు ఆమోదించిరి. ప్రజలఅనుమతి లేక గవర్నమెంటు ఆర్డరు చేసినది. అభ్యాసఖాన్ గారు గవర్నమెంటు ఆర్డరును గురించి చెప్పుచుండగా దివాన్ గారు వారు తప్ప చెప్పుచున్నారని ఆభ్యంతర పెట్టి గవర్నమెంటులో వాటి తక్కువ యటి వారికి సివిల్ సర్వీసు లోని సందర్భములు తెలియని చెప్పిరి. ఈ ఆర్డరుచేయుటకు గవర్నమెంటు చాలా సంవత్సరము లాలోచించినదనిరి. అభ్యాసఖాన్ గారు గవర్నమెంటు యిన్ని సంవత్సరము లాలోచించినపుడు ప్రజలు దానిని గూర్చి జాగ్రత్తగా నాలోచింపవలయునని చెప్పిరి. ఈవిషయము విచారించుటకు శాసనసభ్యుల సంఘము నొకదాని నేర్పాటు చేయవలసినదని నూచనల గా వినిచిరి. అంతవరకు గవర్నమెంటు ఆర్డరు నిలిపియుంచవలసినదనిరి. దివాన్ గాట్టి చెబుట అభ్యాసములో లేదు. సివిల్ సర్వీసు నిబంధనలు శాసనసభ వాని వోటునకు సంబంధింపవు. ప్రతిదీ శాసనసభ వోటుకు సంబంధించినచో గవర్నమెంటుమర నడచుట కష్టము. కనుక యీచర్చ యిక జరుగుటకు వీలులేదనగనే సభ్యులలో కలవరము బయలుదేరెను. సభ్యులు గవర్నమెంటు ప్రజాప్రతినిధుల లక్ష్యపెట్టినచో శాసనసభ యేల నిరంకుశముగా నేలవచ్చున గదా అదిగాక లక్ష్యపెట్టిననూ పెట్టకపోయిననూ శాసనసభలో చర్చజరుగుట కాలంక మేల యని వాదించిరి. అప్పటికి చాలా ప్రార్థనాపోయినది. 6-30 గంటలైనది. దివాన్ గారు 17 వ తారీఖున యీచర్చ మరల జరుపవచ్చును. నేటికిచర్చ విరమింపుడు. మితిర్యావము నుపసంహరించుకొను దని అభ్యాసఖాను గారిని కోరెను. అందులకు సభ్యు లంగీకరించిరి. మరల యీచర్చ 17 తేదీని జరుగును.

మరు సమావేశమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. గోరక్షణమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా గవర్నమెంటువారు గోరక్షణ కొరకు చర్యతీసికొనునని, పరిశీలనలకు పూవు విద్యార్థుల వేతనములనుగూర్చి ప్రశ్నింప, 18 వేతనముల నిచ్చితిమనియు వాటి క్రింద రూ 158949 ఖర్చైసవనియు, చెప్పిరి. తరువాత ప్రారంభవిద్య, భద్రవతి ఇరార్ వర్కు నాకాగజెటెడ్ ఆఫీసర్లను గూర్చి ప్రశ్నలు జరిగినవి. మైనూరు సర్వీసులో 529 నాకాగజెటెడ్ ఆఫీసర్లు కలరు. తరువాత బ్రాహ్మణులు ఎక్కువగా సర్వీసు నందుటకు కారణము ప్రశ్నింపబడెను. గవర్నమెంటు సమర్థించి చెప్పెను.

బొంబాయి శాసనసభ

బాలబాలికులసంరక్షణ చట్టము

పూనా, అక్టోబరు 14:—బొంబాయి శాసనసభలో నేటి దినమంతయు అనేకసరణుల తమాదచేసి యుంచబడిన. బాల బాలికుల సంరక్షణచట్టముయొక్క విచారణలోనే సరిపోయెను. మద్రాసు, బోంబేయని రుజువుచేయబడిన తప్ప లేకపోయిన యెడల నిష్కృపటిగానే యెంచబడవలెనను న్యాయశాస్త్ర సూత్రమున సవరణలకు సంబంధించిన క్లాజులలో నొకటి ఆతి ప్రమించు చున్నదని ఆక్షేపణ లేబడెను. ఈక్లాజును తొలగించవలసినదని బొంబాయినుండి వచ్చిన నారిమనుగారు కోరిరి. వీరిని బలపరచినవారిలో జయకరు పహాల్ జానీగార్లుండిరి. సభలోపక్షములుగా యేర్పడినప్పుడు ప్రభుత్వమువారడగించు న్నప్పటికిని 80 మంది ప్రతిపాలముగా ఓటిచ్చినను 40 మంది అనుకూలముగా ఓటిచ్చుటవలన ససర అంగీకరింపబడెను.

ఒకపిల్లకుగాని పిల్లవానికిగాని సంరక్షకుడుగా నుండుటకు యెటువంటివాడు తగడో వానియొక్క గుణములను తెలుపుచున్నట్టి మగియొక సవరణను దాల్చిగా రుపపాదించిరి. అటువంటి గుణములలో నొకటి త్రాగుబోతుత్వము. అంతటి చితమైనను బలను తొలగించుటకు ప్రయత్నించుచున్న యీసవరణను ప్రభుత్వమువారడగించిరి. కాని 80 మంది ప్రతిపాలముగా ఓటిచ్చినప్పుడు 40 మంది అనుకూలముగా నిచ్చుటచేత సవరణ అంగీకరింపబడెను. సవరణలనుగురించిన చర్చ జరుగుచుండగానే సభ ఆదినమునకు ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

13 తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభమైనది

పూనా 13 అక్టోబరు:— బొంబాయి శాసనసభయొక్క అక్టోబరు సమావేశము యీనాధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభమైనది. గౌరవనీయులగు సర్ యిబ్రహీం రహీంతుల్లా గారు అధ్యక్షత వహించిరి. మతసభ్యులు ప్రమాణములు గైకొనినవిదప కే. యస్. షి. వాడియా, భూట్, సర్దుగార్లు యీసమావేశమునకు చైర్మనులసంఘముగా నుండురని ప్రకటింపబడెను. ప్రశ్నలపట్టికబహుదీర్ఘముగనుండెను. అవివిషయములను సానికవిషయములను గురించియు సాంఘికశాఖావిషయములను గురించియు నై యుండెను.

మోటారుకారుల నమ్మివేయుట.

మోటారుకారులను కొనుటకై (కొత్తగవర్నరుగారు రు 89,000/-ను గ్రాంటుచేసి యున్నందువలన సర్ జార్జి లాయెడుగారు కొన్నటువంటి మోటారుకారు లెట్లు పరిష్కారము చేయబడినచో సర్దార్ మజుందార్ గారు తెలిసికొనగోరిరి. ఆగవర్నరుగారు కొన్నటువంటి మోటారుకారులు అమ్మివేయబడి అందువలన వచ్చినమొత్తము ప్రభుత్వమువారికింద అమకట్టబడెనని బదులు చెప్పబడెను.

చాలామంది సభ్యులు, చాల ప్రశ్న లడిగి యీవిషయము బట్టెలులో నెచ్చట చెప్పబడి యున్నచో, అమృతమువలన వచ్చిన మొత్తమెంతయో తెలిసికొనగోరిరి. కాని ఆధికసభ్యుడు నోటిను నడిగెను. తక్కిన ప్రశ్నలమీద చర్చలు జరుగలేదు.

బాలబాలికులయొక్క సంరక్షణచట్టము

నారిమనుగారి అభ్యంతరములు

ఈచట్టము సభలో కొండవసారి చదువబడుటకు తీసికొని రాబడెను. మొదటిసారి లేబడినప్పటికంటె నెలెట్లక మిట్టి నుండి వచ్చిన తరువాత చట్టము కొంతబాగుగానే యున్నదనియు కాని యింకను అందులో కొని ముఖ్యంతరవిషయము లున్న వనియు వాటిని తొలగించి నేయవలెననియు నారిమనుగారు చెప్పిరి. ఈదావారణముగవా ివిషయమును తెప్పిరి: రక్షణకొరకు ఆపివెట్టలను పోలీసు స్టేషనుకు పంపుట తగదని. మరయు కాపురముందు యిండ్లను గృహములను పోదాచేయుటకు పోలీసువాటికి అధికార ముండరాదని. అతిసరమైనయెడల ఉండరానిచోట నున్నదని చెప్పబడిన పిల్లను తీసికొనిరమ్మని మేజిస్ట్రేటు సమనులు చేయవచ్చునని చెప్పిరి.

సవరణలు

కొండవసారి చదువుటనుగూర్చిన తీర్మాన ముమోదింపబడిన తరువాత సభవాని సవరణలను విచారింప ప్రారంభించిరి. సవరణ లనేకము లుండెను. అధికారతరవ్యవహారములకు 5 దినములు మాత్రము ప్రత్యేకింపబడెను. బొంబాయి శాసనసభలో తాదాపుగా దినమంతయు సవరణల విచారణక్రిందనే వినియోగింపబడెను. సవరణలు అరవైకి మించి యుండెను. చట్టము ప్రకారమురాజధానిలో ఎచ్చుబునైనను ఈయధికారమునుపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి హక్కు గలదు.

పిల్లల కిట్టి రక్షణ కావలెనని అడిగిన లోకల్ బోర్డుకు మ్యునిసిపాలిటీలకు మాత్రమే యీయధికారము నీయవలెనని ధారావరునుండి వచ్చిన జాగుగారు చెప్పిరి. కాని యీసవరణ 4 వోట్లచే నిరాకరింపబడెను. అనుకూలముగా 32 వోట్లు మాత్రమే వచ్చెను.

పిల్లలను రక్షించుట కెవరు తగినవారను విషయముక్రింద పిల్లలనుచేర్చి రక్షించుటకై స్థాపింపబడిన సంఘములు చేర్చబడినవి.

అంగీకరింపబడిన సవరణలు

పిల్లలను రక్షించుటకై యేర్పరపబడిన సంఘము ఆయా పిల్లలు ఏమతమునందు జనించిరో ఆయా మతములకు తగిలితినే వారిని పోషింపవలెనని ధూళియానుండి వచ్చిన దేవగా రొక సవరణను సెట్టిరి. ఈసవరణను కొద్దిపాటుతో ప్రభుత్వమువారికింగీకరించిరి.

చట్టముప్రకారము బాలరకు బాలికలకుగూడ పోలీసు స్టేషను గక్షాజ్ఞానముగా నెంచబడుచున్నది.

బాలరకుమాత్రమే ఆది రక్షాజ్ఞానముగా పరిగణింపబడినదని బొంబాయినుండి వచ్చిన నారిమనుగా రుపపాదించి. ప్రభుత్వమువారడగించినవీరిసవరణ అంగీకరింపబడెను. సభ ఆదినమునకు ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర శ్రీ భాష్యము

శ్రీ రామానుజాచార్య రచించిన బ్రహ్మసూత్ర భాష్యమునకు గురియైన తేటతెనుగున రచియింపబడి శ్రీ వానమామలై జియ్యంగారులు మొదలగు ఆచార్యపురుషులచే మిక్కిలి శ్లాఘింపబడినది.

మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0
2-వ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ చతుర్థాధ్యాయములు) రు 8

శ్రీవచనభూషణం

ఇది శ్రీ వైష్ణవసిద్ధాంతమున నెక్కువప్రాముఖ్యమును వహించిన గ్రంథము. శ్రీ పిళ్ళై లోకాచార్యుల మూలమును శ్రీ మనవాళమానుల వ్యాఖ్యానమునున్న ద్రావిడమునుండి చక్కని తేటతెనుగున తెనిగింపబడి ద్రావిడములోనుండు మూల వ్యాఖ్యానములతో సహా సంచిక 1-కి 80 పేజీలుగల 8 మాస సంచికలుగాను ముద్రింపబడుచున్నది.

సంచిక 1-కి వెల రూ 1-0-0

ఆచార్య హృదయము

ఇదియును అన్ని విషయములలోను శ్రీ వచనభూషణమువలెనే ముద్రింపబడుచున్నది.

సంచిక 1 కి వెల 1-0-0

వేదాంత ముద్రాక్షరశాల,
88, ఏడుబావులపీఠి, జి. టి. మద్రాసు.

మహాభుగంసంహితా

ఇది గొప్పవాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది. జాతకచక్రమున నక్షలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని మాకు పంపిన యెడల అందరి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదకుటకు రు 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
పోస్టేజి రు 0-4-0
మొత్తం రు 2-4-0 అగును.

అర్థం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.

(930) ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు (గోదావరిజిల్లా).

కర్తవిజ్ఞానము

వెల ప్రతి 1.కి రు 2-0 0 లు మాత్రమే.

కావలసినవారు 1924 సం॥ నవంబరు 30 తేదీ లోపుగా రు 0.8-0 లు అడ్వాన్సుగా మాకు పంపవలయును. ఈవిధముగా మాకు ఆర్డరు లిచ్చినవారితే డిసెంబరు 30 తేదీనాటికి పొత్తములు వీ. పి. గా వచ్చి చేరును. మా కిదివరకే కొన్ని ఆర్డరులు వచ్చి యున్నవి. వైతేదనాటికి చేరుగల ఆర్డర్ల ననుసరించి కొద్దిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడును. కనుక తరుణముమించిన గ్రంథములు దొరకవు. ఈ సదశివే 1909 జూలై మాసమున కొద్దిప్రతులు ముద్రించినాము. నాటినుండి యీ పొత్తమును గురించి దేశాభిమానులనేకులు ప్రతిదినమూ గోరుచుండుటచే తిరుగ ముద్రింపవలసివచ్చినది. ప్రస్తుతమిందు కార్మికవిషయములనే కము క్రొత్తవి చేర్చి యనవసరభాగములు తీసివేసి వెంచి, రివైజు చేయబడినది. ఇందు ముఖ్యముగా అద్దములకు వెండిశాయి చేయుట, రకరకముల సబ్బులు, సిగరలు, వార్షి ఘలు, ద్రావకములు, ధృతులు, అత్తెలు, నూనెలు, మెంధాలు, పచ్చకర్పూరము మొదలగు నుగంధ ద్రవ్యములు చేయుట చిత్రచిత్రమైన బాణాసంచాపనులు, కనేడియంగోల్లు, జర్మను సిల్వరు మొదలగు నానావిధ లోహసమ్మేళనములు, మొత్తము 150 చేరినవనులు వానివాని వ్యాపారమర్మములతో అనుభవసిద్ధ మగు నట్లుగాను, విరాళముగాను, తేటతెనుగున వ్రాయబడినది.

ఈ గ్రంథమును గోరువా రడ్వాన్సు లీక్రించి పిలాసమునకు పంపవలయును.

విలాసము:— కామయ్యమ్మ మృత్యుంజయవర్మ

ఆయుర్వేదనికేతనము,
పితాపురము - గోదావరిజిల్లా.

ఇరిగేషన్ విజ్ఞానము

గంజాంజమిందారీ రైతులవిజ్ఞానము

గంజాంజమిందారీ రైతుల సంఘము యొక్క క్రింది విధముగ నొకవిజ్ఞానము ఇరిగేషన్ విజ్ఞానము విచారణ సంఘమునకు బంపిరి:—

జమిందారీ రైతులసేతి

ఈసంఘము గంజాంజమిందారీ జమిందారీ రైతులసేతి నష్టములగుర్చి తెలుప గోగమన్నది. ఈజిల్లాలోని 16 లక్షల జనసంఖ్యలోను జమిందారీరైతులు సుమారు 70 కంటే పెక్కుమంది యున్నారు. జీవితావధిములగు వస్తువులగుల పెరుగుట చేత యీ దేశములో జమిందారీ రైతులకు యెక్కువభాగం పడినవారులేదు. రైతులు చెల్లించగలగిన దానికన్న యెక్కువ పన్ను విధింపబడుచున్నది. ఇందువలన జమిందారీరైతు నిస్సహాయుడై దరిద్రస్థితిలో నున్నాడు. అందువలన జమిందారీలన్నిటినుండియు కార్మికులు బర్మాకును ఆసామకును పోవుచుండిరి. పన్నులెక్కువ యగుటచేతను వాణిజ్యమును జమిందారీమామలు పర్యామిడి ఎట్టెట్టులో వప్ప యిజరచొట్ట వెలెట్టిపోయెను. చాలచొట్ట నిపుడు యొక 50 రూ॥ లు ధరయున్నది. గంజాంజిల్లా రాజధానిలో నితరజిల్లాలకు విద్యావిషయమున వెనుకబడియున్నది. ఇచట 3, 4 మంది నూటికి చదువుకొన్నవారుగలుగు. రైత్యాధిభూమిలకుగన్న జమిందారీ ప్రదేశములలో చదువుకొన్నవారు యికను తక్కువమంది గలరు. కావున విద్యలేకపోవుటయు దారిద్ర్యమును గంజాంజిల్లాలోని జమిందారీభూమిలకును మిగిలియున్నది.

ఇనాం గ్రామములలో కుడివరం హక్కు

ఇనాం గ్రామముల క్రిందను దానములక్రింద నున్న ఈ నాం గ్రామములలో ఆక్రమణహక్కు మంచిముల మేగ్గురుప వలెనని యీ సంఘము కోరుచున్నది. 'ఎట్టెట్టు', 'లాండుహోల్లరు' అనుపదనిర్వచనములలో యీసంఘము జేయు టవసరము ఈజిల్లాలో అగ్రహారదారులే సాగు జేసికొందురు గాన అగ్రహారం యీనామల విషయమై వేరువిభజన యేర్పాటుండవలయుననికూడ కోరుచున్నాము.

బాడుగ

'రెంటు' బాడుగయను పదమును నిర్వచించుటలో భూమి ఆదాయముమీద భూస్వామి కోరవలసినదానిని మొత్తం ఆదాయములో నింతయుండవలెనని నిర్ణయించవలెను. ఎట్టెట్టు ల్యాండుఅట్ట 28,168 (2) సెక్స్ నలలోనున్నటుల యిప్పుడున్న విధముగ రెంటును రేట్టును మొత్తం ఆదాయములో నూటికి 50 రిండ్ల తక్కించుటను రద్దుచేయవలయును. రైతు ఈయనలసిన మక్తా సెక్కువజేయుకుండ రక్షణముజేయుకున్నయెడల కుడివరం హక్కువలన ప్రయోజనమేమియును నుండదు. చెన్నరాష్ట్రములో వ్యవసాయము తప్ప వేరుపరిశ్రమలేనచోట ఆట్టిరక్షణము ముఖ్యముగ నవసరమైయున్నది. ఇప్పుడున్న భాగములవద్దటి ఆర్థికధర్మములకు విరుద్ధముగనుండి వ్యవసాయ సెటిల్మెంటు మరతునకు భంగము గలుగజేయున్నది.

ఇప్పుడు భూస్వాములు ఏర్పాటుజేసిన ఆచారము రాజును రైతులను ఆచారమును పంపకొను పూర్వపు హిందూ మహమ్మదీయభూమ్యుదాయనాత్రములకు విరుద్ధముగ నున్నది. క్రి॥ శే॥ ఆర్. సి. దత్తాగారును 1903 నాటిప్రాతనివిలియమును సురాజభాగము మొత్తంపంటలో 15 వంతుండవలెని నిర్ణయించిరి. దీని సంగీకరింపకున్నయెడల రయత్వారీభూములకున్నగ వన్న మెంటు తరంరేట్టునే ఎట్టెట్టులలోని వానికి గూడ వర్తింపజేసి వానికితోడు ప్రభుత్వమునకు భూస్వామి కేవలము చెల్లించుటను గూడ యేర్పాటుచేయెడల యీ పద్ధతిని ఒక గ్రామమునకు రావలసిన న్యాయమును బాడుగ వచ్చినదని చెప్పవచ్చును.

1923 మార్చిలో కాసనసభ్యులు 32 మంది ప్రభుత్వమునకు విన్నవించిన ప్రత్యామ్నా నవిధానములలో నిది యొకటి యనిగూడ విన్నవించెను.

రెంటు సెక్కువజేయుట

ఇరుది స॥ మల కొకసారి రెంటు సెక్కువజేయుట చాల అన్యాయముని మేము చెప్పుకొనుచున్నాము. ప్రభుత్వపు రెంటు 80 యెండ్ల కొకసారి యెక్కువ చేయుచును. కాసనసభ యందు, జమిందారీ ప్రతినిధులగున జేరి 1922 లోనే రయత్వారీ భూములకు పర్సెంటు సెటిల్మెంటు సేర్పాటుచేయవలెనని తీర్మానించిరి. కావున జమిందారీ భూములకు 20 స॥ముల కొకసారి సెటిల్మెంటుండుట న్యాయముగాదు. పదియెండ్లలో ధరలు పెరుగునని యెక్కువజేయుట అన్యాయమే గాక భారతదేశ కాసనములకు దెబ్బగనిజై యున్నది. ఇట్టిదానిని 1905,

1908 ఎట్టెట్టు ల్యాండు బిల్లులో సర్. పి. శివస్వామి అయ్య గుగాను తీవ్రముగ ఘోషించిరి.

రెంగాలు, ఒరిస్సా, వాయవ్యపరగణాలలోని రైతుల స్వీ ఆర్థులలో నున్నటుల రైతు 20 యెండ్లు అంకవపై ఒకడి రెంటు నిచ్చుచుండియెడల దానినే కాశ్యేతము జేయునట్టి భావము యిచటి ఎట్టెట్టుల్యాండు ఆర్థులలో లేదు.

రెంటు సెక్కువజేయుటకు పదియెండ్లలో ధరలందు గల్గిన మార్పులట్టి లెక్కించునెడల అది మరీగొద్దికాలమగును. దానిని బట్టి ధరలు పెరుగుటను జూచి సరిగా అంచనావేయలేము. కావున యీసంఘమును కోరున దేవునగా:—

1. ఒకటి రెంటు ఆచరణలో నున్నపుడు దానినే కాశ్యేతముగ నుంచుటను గూర్చి యితర రైతుల సేవనములలో నున్న భావముల నిచట స్థాపింపవలెను.
2. ధరలెక్కువైనవని రెంటు సెక్కువ జేయవారు.
3. అల్పెక్కువ జేయునెడల 2 యెండ్లకు తక్కువగా ఉండ జూచి అక్మాలమున ధర తొంత యెక్కువవనో దానిని బట్టి లెక్కింపవలెను.
4. రెంటు సెక్కువజేయుట 50 స॥ మల కొకసారి జరిగవలెను.
5. ఎక్కువజేయు రేటు ధరలెక్కువైనదానిమీద నూటికి 10 కన్న యెక్కువయిండుదారు

నగదు రెంటుల పరిష్కారము

భూస్వామికియవలసిన రెంటును రైక్కవేయుటలో దర భాగముజేసిన రోజునుంచి రైక్కవేట్టులెను గాని యిప్పుడు లా బోర్డులలోవలె ఆర్డుజేసిన రోజునుంచి గాదు. ఇట్లు జేయుట ఆసరము. ఏలయునగా, రోడ్డుల తీర్పుజేయుటకు స॥ములైగా బట్టును. ఇంకెగాను భూస్వాములు రైమ్యో సివిలుకోర్టులకు అప్పీలు జేసికొనుట తేర్పాటుండవలెనగూడ తీర్పుదారులనుకు పోయి యీలోవల ధరలు పెరుగుకుండ వచ్చును. కరువుకాని 10 స॥ల రెంటునుబట్టి మొత్తముమీద రైక్కవేయుట చాలదు. 5 యెండ్లపు స॥లను, యెండ్లమునకు పూర్వము 5 స॥లను ఆదాయముమొత్తముమీద రెంటును పరిష్కారము జేయుట రైతుకు చాల ఎక్కువగ నుండును. మట్టుప్రక్కలనున్న గ్రామములలోనున్న రేట్టులగుర్చిన నిబంధనలను చక్కగ నిరూపించవలెను. రైతుకు తాను చెల్లింపవలసిన మక్తా సెక్కువజేయుటనుండి రక్షించుటకై 27,28 సెక్స్ నులందున్న భావములను తలక్రిందుజేయుటకు తగిన సాత్వమునుగూడ నుంచవలయును. ఇప్పుడున్న రెంటును మొత్తముపంటలో సగముమీద రెంటురేటును రైక్కవేయుటయు న్యాయము గాదు. ప్రభుత్వమువారు తమ హక్కులను మార్చుకొనుటచేత భూస్వాములకు రైతులకు మాత్రమే భాగము నీయవలెనని రెంటురేటులలో విభేదము గనుపరచినయెడల రైతుల కన్యాయమగును. కారణము చాల జమిందారీ ప్రదేశములు పర్సెంటు సెటిల్మెంటుపిదప రయత్వారీయై వానిలాభములను బొందుచున్నది.

డబ్బు రెంటు పరిష్కారపు దావాను పరిష్కరించుటలో అసిస్టెంటు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరులకున్న, రైమ్యో ఆఫీసరులకుగల విచక్షణాధికారములను నిర్ణయించు 11 ఆర్డయములలోను 40 వ సెక్స్ నులోను నిబంధనలను చక్కగ జేయవలయును. తరంరేటును ప్రభుత్వమువారి సంగీకరించుటకై అసిస్టెంటు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరులపై వారలు తయారుజేయవలెను. ఆతరంరేట్టు నాచరణలో బెట్టుపని అసిస్టెంటు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుకియవచ్చును. అయితే ఆయనపై అధికారి దానిని మార్పుజేయవచ్చును. ఎట్టెట్టు ల్యాండుఅట్ట 168 (2) సెక్స్ నునందు యిప్పుడున్న రెంటు న్యాయమును భావముగలదు గాన దానిని వదిలివేయవలెను.

ఆర్డులో 11-వ ఆర్డయముక్రింద జేయవలసిన పనులకు డబ్బురేపాటికునుగూర్చి సవరించిన నిబంధనలు పనిజేయుట చాలకష్టము. రికార్డు ఆఫ్ఫైట్టును రెంటు సెటిల్మెంటును తయారుజేయుట ఆచరణయందు కష్టముగదోచెను. ఈజిల్లాలో రికార్డు ఆఫ్ఫైట్టును తయారుజేయుటకును, రెంటు సెటిల్మెంటుకును సర్వేయంత అర్హుగాలేదని జేతెను. కావున ఎకరము నకు 0.8-0 డెపాజిటు చేయవలెనను పాతరూలు నుంచవలయును.

దావాలుతగ్గి రైతులు కోర్టులకు డబ్బుపోయకుండజేయుటకై అన్ని యెట్టెట్టులలోను సర్వేరకార్డు ఆఫ్ఫైట్టు ఉండుట నిర్బంధము జేయవలెను.

జమిందారీ రైతులకు భూస్వామియకు వదలిజేసి గవర్నమెంటు రయత్వారీ రైతులకు ఆర్డుతును భేదముగలుగజేయుట చాల అన్యాయము. రైతు ఇంజీనియరు, ప్రావిన్షియలు పన్నులన్నియు గట్టును. సెక్సులు చెల్లించుటలో గూడ రైత్వారీ రైతులకు సెంటు కన్న రైతు యెక్కువ చెల్లిం చు న. సెక్సులు వేయు మామూలు భూము

లకు రయత్వారీ రైతులకు చెల్లించుదానికన్న మూడు నాలుగు రెట్లు చెల్లింపవలసి యుండును. సురద, గుంసూరు, మొహిరీ, వారస్తానంవంటి జమిందారీలు యిపుడు భూస్వాములక్రిందికి వచ్చి రయత్వారీయై ఆలాభములను బొందుచున్నది. ఇప్పుడు రెంటులోను, రేట్టులోను, రయత్వారీ భూమికిని ప్రక్కనున్న ఎట్టెట్టుకు నున్నవార జూడ వ్యావసాయకముగను ఆర్థికముగ గూడ రైతుకు చాలనష్టదాయకముగ గానించును జమిందారీ రైతు దారిద్ర్యస్థితిలో నుండును.

రెమిషనులు

కరువు వచ్చిన సంవత్సరములలో రెమిషను లిచ్చుటకును రెంటునాపి యుంచుటకును నిబంధనలు లేకుండుట యీచట్టము నందు పెద్దలోపమని యీసంఘము చెప్పుచున్నది. రెంటు విధించుటలో కరువులేని పది స॥ముల బట్టి జూడబడుచున్నది. కరువువచ్చిన స॥ములను వేరుజేసియున్నారు. 19.5 బిల్లును దిండుటకు నిబంధనగలదు. ఈధర్మమును సెటిల్మెంటు యంగీకరించెను. కరువులేని పది స॥ములబట్టి రెంటు విధించినపుడు దానిని వసూలుజేయుటకు భూస్వామికి హక్కు లేదనియే మేము జెప్పుచున్నాము. కరువువచ్చుట అసాధారణ పరిస్థితి లేర్పడుటయును. కరువు మరలమరల వచ్చుట భూస్వాములు ఇరిగేషను కాలవలను మరమ్మత్తు జేయక విడిచివేయుట పట్లనైయున్నది రైతు అన్నములేక మాడగా అన్నము పెట్టి ప్రభుత్వమువారు తక్కువ ఋణము నిచ్చుకపుడు భూస్వామి మక్తాను వసూలుజేయు సధికారము గల్గియుండుటకన్న నన్యాయముండదు. కొందరు భూస్వాములు మక్తాపరిష్కారము జేయునపుడు రెమిషను లిచ్చుట కంగీకరించిన రాజీ డిక్రీలలో సాత్వము గలదు. భూస్వాములు రెమిషనుల నిచ్చినని యిప్పటికి నందు గలదు.

కరువు వచ్చిన స॥ములలో రెంటురెమిష నిచ్చుటకును పంట లెక్కిపోయినపుడు మక్తావసూల్లను ఆదాయించుటయు ముఖ్యమని శుభ్రముగ నిబంధనల జేయవలెను. కావున 1905 ఎట్టెట్టుల్యాండుఅట్ట బిల్లు 124 క్లాజును యీచట్టములో జేర్చి రైతులకేయ న్యాయము జరుగకుండ జేయవలెనని కోరబడినది.

రెంటుపన్ను

రెంటుపన్నును జేయుటకు స్క్రీమార్గ మేదైనదానికి యీ సంఘము భూస్వాములతో నేకీభవించునని యెప్పుడెను. రైతులన్నములేకమాడిన రాజభాగము నీయకుండ చాలకాలముం చుకొనునెడల రైతు జెల్లించుటకుగాని భూస్వామి వసూలు జేయుటగాని చాలకష్టము. రైతే పండినదానిని మంచిభరకయ్యు కొనునటుల యేర్పాటు జేయుట యుక్తము. కావున రెంటుపన్నులుజేయుట ప్రైవేటీకరణ కనుకూలముగ నుండవలయును. చక్కని పద్ధతులమీద నడువవలయును. పంటమీద 73.76 సెక్స్ నుల క్రింద కిమ్మతుగట్టుట గూడ ఆత్మేపకాంక్షమై యున్నది. ఈపనిని తక్కువ జీతము దీసికొని రెమ్యూ ఇన సెక్టరులు జేసెదరు. వరిపంట జనవరి ఫిబ్రవరి చాకగూడ నుంచుటవలన రైతుకు నష్టము కష్టమునుగూడ గలుగుచున్నది. ఇట్లు పంటమీద కిమ్మతుగట్టుట కంగీకరించు నెడల పంటను విభజింపవచ్చును. ఇట్లు పంటల మొత్తముమీద అంచనావేయుటకు నిరంతర హావరపవలెను.

రైతుల చరాస్తిని జప్తు చేయుటకు మానివేయవలెను. పెద్దపెద్ద మొత్తములగుల పట్టా నాధారముజేకొని చరాస్తి అంతయు రైతుకులేకుండవేసి మరల కోర్టుకు పోయి యీజప్తు విడిపించుకొనునటుల జేయుట అన్యాయము. ఈజిల్లాలో నిది ఆచరణలోనుండెను. కావున చరాస్తి జప్తు జేయుపద్ధతిని తొలగింపవలెను. చరాస్తి జప్తు జేయు టవసరమని తలంచునెడల రెంగాలు రైతుల స్వీ ఆర్డు 69-71 సెక్స్ నులను ఎట్టెట్టు ల్యాండుఅట్టలో జేర్చవలెను.

ఒక గ్రామములో ననేకులభూము లొకపట్టాలోనున్నందున భూస్వామి ఒక్కరైతు మీదనే అన్ని భూములకుగల సె జప్తుచెప్పి పద్ధతిని తొలగింపవలెను. ఇందువలన రైతులకు చాల అర్హుమను. రెంటుసెక్కువజేసినపుడు ఒక గ్రామములోని రైతులందరూ 1 అని ఒకచేదావా జేసి నటుల ననుకూలుజేయుట న్యాయమగును. ఈహక్కు జాయింటు భూస్వాములు వారిరైతులపై చర్యదీసికొనుటకు యీయబడెను.

ఇరిగేషనుకాల్వల మరమ్మత్తులు

ఇరిగేషను కాల్వల మరమ్మత్తుకు సంబంధించిన నిబంధనలు చాలలోపభూమియ్యములగు నున్నవి. ఎట్టెట్టు లేతమకాల్వలను మరమ్మత్తు జేసికొనవలయునని యేర్పరుపబడినది. ఇప్పుడు భూస్వామియే ఇరిగేషను కాలవలను మరమ్మత్తు జేసికొనుహక్కు గల్గియున్నాడు. అతను జేయకున్నయెడల రైతుజేయించి అడబ్బును స॥ ఆదాయమునుండి రాబట్టుకొనును.

చెన్నపురివంటి మెట్టరాష్ట్రములో నీరు రైతుకు చాల క్రియమైనది. కావునభూస్వామి ఇరిగేషను కాలవలను మంచిమరమ్మత్తులో నుంచుటల నిబంధన జేయవలెను. భూస్వామి

తాను జేయవలసిన పని జేయకున్నయెడల రైతుమరమ్మత్తుజరుగు శరతు ప్రభుత్వపు మెట్టరేటు ప్రకారము జెల్లించుచు, రైతే ఆ కావలసిన మరమ్మత్తులు జేసి అడబ్బునువడ్డీలోగూడ భూస్వామి వద్దనుండి రాబట్టుకొనునట్లు జేయవలెను. 185, 186, 187, 'సెక్షనులలోని ప్రాసీజరు చాలదీర మైనది. దానిని తగ్గింపవలయును. ఇరిగేషను కాలన నిటితో నిండినవిదవ చేసినమరమ్మత్తు బాగా పురుకట్టముగాన వెంటనే వానిని కొలతజేయవలెను.

అన్యాయముగ సెన్సులను వసూలుజేయకుండ నిషేధించుచు నొకనిబంధన జేయవలెను.

సంఘములకు ప్రత్యేక ఇనాములు

ప్రత్యేక సంఘముల కొనుగు ఇనాములను నిరూపించుటయు, వానిపై గ్రామసులకుండు హక్కులను విపులముగ వివరింపవలెనని యీసంఘమువారు గోరుచున్నారు. 3 వ సెక్షను (16) (బి) యందు చెడినవిగాక, గ్రామచర్యకులకు, వైద్యులకు భాగవతమందిరములకు మున్నగువాటి కొంసంభూములపైని గ్రామస్థలందరికి సంపూర్ణాధికార ముండవలెను. పరిశ్రమస్థులందున్న వారి కొంసం ఇనాములను వాంఛితులందున్న వారి కొంసం ఇనాములను వారాన్యత్వము పిల్లపిల్ల తరముగా ఆనుసరించుచు ప్రత్యేక అభివృద్ధి పాఠశాలగల యందురనియు యీ భూములకు ప్రభుత్వమువారు గాని భూస్వాములుగాని స్వాధీనపరుచుకొనరాదనియు విధింపవలెను.

కేసుల విచారణ

జిల్లా కేసునకే రివిన్యూ కోర్టులలోను, సివిల్ కోర్టులలోను గూడ అప్పీలుజేసికొనుట రయితులకు కష్టపాత్యముగ నుండును. వెన్యూ ఉద్ద్యోగులు కనులు తిరుగుచుండును. ఈచట్టముక్రింద ఆర్డీలన్నియు సాంకేతికములగుటచే రయితులు స్వరక్షణార్థమై న్యాయస్థానములకు తిరుగుచుండుట కష్టమగును. వారి ఆర్డీలు సంశ్లేషికరముగ తీర్పుకరుగుటలేదు. విలంబముకూడ జరుగుచున్నది. కేసులు అనేకయెండల నరకు గూడ ప్రేసలు గాకుండినట్లు అనే నిదర్శనములు గలవు.

ధనము డిక్రీలకు సంబంధించిన కేసు లన్నిటిని సివిల్ కోర్టుల స్వాధీనమునకును, మిగిలినవి రివెన్యూ కోర్టులలో కేంద్ర స్థానమున త్వరలో తీర్పుజేయబడుటకును యేర్పాటు జేసినచో రయితులకు జమీందారీలకు గూడ లాభించును.

కొన్ని ఎస్టేటులందు గుత్తలు నిర్ణయము

మండసా, బాదవ ఎస్టేటులందు రెంటులు నిర్ణయించు విధానము బాగులేదు. జరగా, కల్లికోట, అవగడా ఎస్టేటులలో యీవిషయమింకను విచారణయందుండుటచే మేమేమియు ఆనబాలము. కాని వచ్చుపంటలో నుటికి 50 భాగము 55 భాగముపై లెక్కించుచు యీకొస్తులను నిర్ణయించుట కంగీకరింపబడదు. బాదవరయితులు లేమ అప్పీలు పరిష్కరింపబడినవిదవ రివెన్యూ అధికారులు నిర్ణయించిన వడ్డీల కన్న యెక్కువ లాభకరముగ వరతులను లేమ భూస్వామివద్ద సంపాదించగలిగిరి. ఈవిషయము రయితులయందు నగదుకట్టుబడులుగా మారుచున్నట్లునటతాను మధికము జేయుచున్నది. మరియొ ప్రస్తుత కానము రయితులకు ఉపయోగ పడదని రుజువుజేయుచున్నది. బాదగడా ఎస్టేటునందు నగదు చెల్లుబడిగా మారుచున్న రయితులు మరలయెక్కువ రొక్కపు కట్టుబడులను చెల్లింపలేక ఫలసాయము భాగింపుకొను ప్రావృత్తత తికి వచ్చిరి 'దెలుపుటగూడ దీని కనుకూలముగ నుండును.

మండసా ఎస్టేటునందు 29 గ్రామములందును, బాదవయందును, అన్యాయము గా రెంటులను విధించుట నా గూర్చి విచారణ సంఘమువాటికి యీసమాజమువారు దెలుపకుండజాలరు. 8 గ్రామములకు కరవులు లేని ఏడువత్సరముల ఫలసాయము నగలు ఆదాయమును బట్టి రెంటు నిర్ణయించిరి. మిగిలిన 21 గ్రామములకు 171 సెక్షనుకు పెదార్థము నూచించి అప్పీలుజేసికొనసాకున్నానే తొలగించిరి. మండసా ఎస్టేటులో విధించిన యీరెండు, చేరవనన్న రయిత్వారి గ్రామములందరి రేటునకు 5 రెట్లును, జలంత్రా ఎస్టేటునందలి రేటునకు 2½ రెట్లును, పల్లకిమిడి రేటునకు 3 రెట్లును అధికముగా నున్నవి. కావున సదరు గ్రామములనుగూర్చి 172 సెక్షను ప్రకారము పునర్విచారణగావించి, యవిశ్వాత ఆర్థిక దురవస్థకు పాల్పడకుండ కాపాడవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. ఈసంఘమువారు తన మెమోరాండమునందు చెడిన విషయములన్నిటిని నిదర్శనములతో బలపరచి దెలియజేయుటకును, యీ చట్టము నమలుజరిపిండునలన గలనష్టమును తెలుపుటకు ఒక వకిలవాడ్యారా విచారణ సంఘమువారి యెదుట హాజరుగానున్నారు.

ఇట్టి పరిస్థితులందు విచారణ సంఘమువారు భూస్వామికి కాలదాయనకుగల సంబంధములను గూర్చి యిచ్చి విషయములను విపులముగా చాలోచించి, యీరొప్పునుగూడ కాళ్ళెత్తుముగా యిరుపత్తుముల శాకి సమాధానము కుదురునట్లు యేర్పాటుజేసి, జమీందారీ రయితులను, దేశమును దౌర్భాగ్యత నుండి రక్షింపవలెనని ప్రార్థింపుచున్నాము.

ఇట్లు తమవిధేయులు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ఈదిగువనెంబరులు గలవారు, సెప్టెంబరులో జరిగిన పరీక్షలయందు తీర్గుతెరి.

బి. ఏ. డిగ్రీపరీక్ష

2 వ భాగము—2 వ గ్రూపు (ఎ)—ఫీజీకలుపైస్సు

2 వ తరగతి:—70, 88, అనన్ 1141

3 వ తరగతి:—51 52 58 59 63 68 72 75 76 77

78 82 88 91 94 95 564 566 567 816 818 819 928

981 985 986 1189 అందు 1147.

2వ భాగము—గ్రూపు (6) ఆంగ్లముకాక యితరభాషలు

3 వ తరగతి:—1217 1219 1220 అందు 1219.

ఎల్. టి. డిగ్రీపరీక్షలు

2 వ తరగతి:—4 41 60 74 89 94 96.

3 వ తరగతి — 1 2 3 5 6 7 8 10 11 13 14 15

16 18 19 20 21 22 25 26 30 35 36 38 43 44 45 48

49 52 54 55 56 57 59 61 62 64 65 69 72 76 79 84

85 87 88 90 91 92 97 98 99 100 101 102.

ఈ దిగువనెంబరులు విద్యార్థులుగూడ ఇంగ్లీషు సెన్సులను

పరీక్షయందు తీర్గుతెరి:— 35 36 38 41 52 55 56 60 61

64 65 69 72 84 85 87 88 89 90 96.

పూనాలో క్రొత్తకళాశాల

బొంబాయిగవర్నరు శంఖుస్థాపన చేయుట

పూనా అక్టోబరు 14:—పూనానగరమున క్రొత్తగా నిర్మింపబడుచున్న కళాశాలాభవనములకు బొంబాయిగవర్నరు అనేకమంది ప్రేక్షకులనుత్తమునయాయుదయమున శంఖుస్థాపన జేసిరి. ఈసమయమున రు 30 విరాళములు పంపబడినట్లు ప్రకటింపబడెను. పినిలో రు 25,000 కంట్రాక్టరులగు మెగ్నర్సు ఆర్. రానడే నాదరు లాసంగిరి రు 2000 విద్యాధివేతనములక్రిందను రు 5000 భవననిర్మాణములక్రిందనుఒసంగబడెను. నర్సార్ డాక్టర్ హెబునాటుగారు రు 2,000 ను పిలోత్రివ్యాంకు సంబంధితుడైన కె. ఆర్. కంటేగారు రు1,000 ను ఒసంగిరి. శంఖుస్థాపన చేయుచున్న సమయమందు, కళాశాలను మరియితరవిద్యాసంస్థలను నడుపునట్టిశిక్షణ ప్రచారకమండలివారుచేయుచున్న పనికి మెచ్చుకొనిగవర్నరుగారువారికి జయముకలుగుగాకయని కోరిరి.

శిక్షణ ప్రచారకమండలి

ఈకళాశాల బాబామహారాజుగారి భూములలో నిర్మింపబడుచున్నది. గవర్నరుగారిని శంఖుస్థాపనచేయుట కాహ్వానింపుచు శిక్షణ ప్రచారకమండలిచేపాఠ్యక్షుడగు దివాన్ బహదూర్ కె. ఆర్. గాడ్సేలేగారు. 1888లో స్థాపింపబడిన యీసంఘముయొక్క చరిత్ర నిట్లుచెప్పిరి. అష్టాదశసంఘము దేశభాషలలో నడుపబడుచున్నటువంటి ఒకచిన్న ప్రైవేటీకరిని ప్రస్తుతిస్థితికి తీసికొనివచ్చెను. ఇప్పుడిది చియెక్లాసువరకు విద్యగరవబడుచున్నది. దీనిక్రింద పూనాలో ఒక హైస్కూలులో లాభాలలో ఒక హైస్కూలునుగలదు. ఇవిగాక దేశభాషలలో నడుపబడుచున్న ఒక పెద్దపాఠశాలకూడగలదు. ఈమండలి క్రింద నిష్పాదు 118 ప్రాథమికగురు. విశ్వవిద్యాలయ పటాలమునకు పీరు రెండు దండులనిచ్చియున్నారు. కళాశాలను కట్టుట కింతమంచిస్థలమును సంపాదించినందుకు గవర్నరు మండలివారి నభినందించెను. కళాశాలాభవనము నిమిత్తము 2 లక్షలరూపాయలగ్రాంటును వాగ్దానముచేసి ప్రభుత్వమువారు తమసాను భూమిని ప్రత్యక్షముగా గవరచియున్నారని గవర్నరుచెప్పెను. విశ్వవిద్యాలయ పటాలమునకు కళాశాలవారు పంపిన రెండు దండు చాలజనియు మరియొకదండును పంపుట అవసరమనియు, ఈపని నిష్పాదుచేయజాలమనియు గవర్నరుచెప్పెను. అయినను బాలభట్ ద్యమముతోపాటు యాయుద్యమముగూడ కళాశాలలో బాగుగాపాడుకొని నందున తనకు సంతసముగానే యున్నదని పలికెను. మండలివారు చేయుచున్న పనికి వారినిభినందించి కళాశాల మంచియభివృద్ధిలోనికి రావలెనని గవర్నరు కోరెను. (అ. ప్రె.)

భూకంపము

జిల్లా, అక్టోబరు 14:—స్వల్పమైన భూకంపపు జలజడి నిన్న రాత్రి సుమారు 10 గంటలకు పుట్టెను. చుట్టుపట్ల ప్రదేశములందుండివచ్చుచున్న రిపోర్టులబట్టి లాహోరు వైపున భూకంపము కొంచెము హెచ్చుగానున్నట్లు చెలియుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	అత్యధికము	అత్యల్పము	వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగా సం॥న మరియొక ముఖ్య జిల్లా
గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ	గ్రామ
గోపాలపురం	89.3	77.6	...	8.78	44.96	
విశాఖపట్టణము	90.2	79.1	...	2.29	87.09	
కాకినాడ	87.8	76.8	...	4.49	89.09	
మచిలీపట్టణము	86.6	77.6	0.21	1.81	41.59	
కర్నూలు	88.5	75.2	0.05	1.71	26.01	
బళ్లారి	90.7	78.8	...	0.07	20.51	
కడప	98.9	78.2	...	1.08	81.28	
నెల్లూరు	93.4	79.1	0.15	0.71	87.99	
మద్రాసు	90.4	76.8	...	8.29	50.74	
కడలూరు	89.6	78.5	...	2.50	52.94	
నేలము	95.9	78.6	...	0.48	89.30	
కోయంబట్ూరు	88.7	69.3	...	0	22.29	
తిరుచనాపల్లి	97.8	74.7	1.44	1.52	83.18	
నాగపట్టణము	90.0	77.7	...	0.29	54.98	
మధుర	96.4	78.7	...	0.12	33.58	
పాంబస్	90.3	78.7	...	0	87.00	
తిరునల్వేలి	0	28.34	
తిరుచేంద్రము	88.1	74.9	...	0.81	64.51	
కొచ్చిక్	87.1	75.7	...	0.98	114.51	
కాలికట్టు	88.8	72.7	...	0.48	117.16	
మంగళూరు	86.0	73.4	...	2.97	125.68	
బెంగళూరు	84.5	66.8	...	1.15	35.87	
మేరకార	75.6	59.5	...	1.59	125.46	
కొడైకనాల్	62.8	49.6	...	0.69	62.18	

మచిలీపట్టు నందు 0.21 వర్షము పడినది. విశాఖపట్టు నందు పగటివేడిమి 23.0 అధికముగను, మచిలీపట్టునందు 31 తక్కువగయున్నది. కడపలో కొంచెము మేఘములున్నవి. రాత్రివేడిమి 30 అధికముగ నున్నది. నెల్లూరులో 0.15 వర్షము పడినది. ఇచ్చట కొద్దిగ తుపాను, తూర్పుతీరమున చిన్నవర్షము రావచ్చును.

సి. ఆర్. సామ్రాథు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

హెడ్డాజురాయి అధిః పతనము

హిందూదేశములోని ముసల్మానుల సంతసము

పేకుమున్ పేరు హుస్సేనుగారి అభిప్రాయములు
లక్ష్మణపురము, అక్టోబరు 14:— భారతసామ్రాజ్య శాసనసభ్యులగు పేకుమున్ పీరు హుస్సేనుగారు ఆసోసియేటెడ్ ప్రెసిడింట్ గారికి యీదిగువయభిప్రాయములను హెడ్డాజురాయియనున దెల్పిరి:—

“పహాల్ శాస్థాపకునివలెధ్యంసమును జేయువాడు ఇబ్నీ సాదుగానియెడ హెడ్డాజురాజగు హుస్సేనుమిది కతను దండయాత్రచెడలినందుల కెన్నరును ఆలజబడిజేగ. నవసరములేదు. ఇస్లాముమతములకు సంబంధించిన చిక్కులను స్యలు యీధండయాత్రచేదీరును. హుస్సేనురాజు అధిఃపతనమునకు సంతసింపని మహమ్మదీయులెవ్వరునీ దేశమునలేరు. జాతీయసభాధ్యక్షుని ఖలీఫాగాను పుణ్యక్షేత్రత్రక్షుడుగను సాటించుటకు అంగోరాదొరతనమువారి కిదియేమంచియగును. ఈఅభిప్రాయము దెల్పుచు అంగోరాదొరతనమువారికి తంతిబుగిరినది. ఇదికేవలమును మహమ్మదీయసమస్యకావున మహమ్మదీయేకరులు మిషలకల్పించుకొని శోక్యముగలుగజేసికొన వారి కేదిగమైన హక్కును లేదు.”(అ.ప్రె.)

మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతము

అత్యయమనః కేశ నివారణకే

‘ఇండియన్ సోషలిస్టు’ కేశ వ్రత యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

గాంధీమహాత్ముని మహాదుఃఖవ్రతము క్రిందటిబుధవారము మధ్యాహ్నముతో సమాప్తియయ్యెను. ఆయన ఏపనిజేసినను చిన్నదైనను పెద్దదైనను ఒకపద్ధతిని చక్కగనుండును. అదేవిధముగ మహాత్ముడు పెద్దెబరు 18 వ తేదీని పత్రికలకు వ్రాసినదానిలో తానుపవాసవ్రతము గైకొనుటకు కారణములును పరిమితియు, కాలమును అన్నియు వివరముగ చెప్పెను. అందు ఆయన యిట్లు వ్రాసెను:— “ఈమధ్య జరిగిన సంఘటనలు నాకు దుస్సహములగు నుండెను. నేను నిస్సహాయుడుగ నుండుట మరింత దుస్సహముగ నుండెను. ఎప్పుడైననుగాని తొలగింపశక్యముగాని మనఃకేశము తటస్థించినప్పుడు ఉపవసించి ప్రార్థింపవలెనని నామతద్ధర్మము బోధించుచున్నది. నేనేమి జెప్పినను వ్రాసినను హిందూమహాత్ముడియ జాతులచెందును ఒకటి యగునట్లు గాన్పించలేదు. కావున నేడు మొదలు అక్టోబరు 8 వ తేదీ బుధవారమువరకును 21 రోజులు ఉపవాసముజేయ నేనువిధించుకొనుచున్నాను. నాయుత్తమువచ్చిన ఉప్పువేసియో లేకయో నీటినిత్రాగదను. ఇదితపస్సును ప్రార్థనయు గూడనగును. తపస్సుజేయుటకు అందరయనుమతియు సక్రమరేదు. ఆత్మహత్యజేసికొనకుండ హిందువులును మహాత్ముడియులు చేయదగిన ప్రార్థన యుపవాసమేయని ప్రచరించాయెడ దినాడనే. మానవలోకమునకును మతమునకును అవమానకరముగ నుండు నీపొట్టాటనంతరింపజేయుటకు అన్ని జాతులనాయకులను ఆంగ్లేయులనుగూడ ఆహ్వానించుచున్నాను. భగవంతుని పదభ్రమని జేసినట్లుల దోచుచున్నది:— ఆయనను మరల మనమాన సములందు నెలకొల్పెదము గాక”

దీనిని జూచినయెడల మహాత్ముడు తన మనఃకేశమును బాపుకొనుటకే యాఉపవాసవ్రతము నవలంబించెనని తెలియగలదు. మతమునాట యట్లుండ మనసులో నొకపెద్దబరు పుండి రపుడు ఆకిరి మొద్దుబారిపోయి ఉపవాసము జేయుట ప్రకృతిధర్మమైయున్నది. దగ్గరబంధువు చచ్చిపోవునపుడుగాని చచ్చిరపుడుగాని తిండిపోతుతప్ప అన్నపురుచి నెరుగదు. కేశకారణమును తొలగించుటకుగాని, తద్రూపమును పరిమార్చుటకు గాని పార్థనము మతధర్మోపాయమై యున్నది. ప్రార్థనలన దుఃఖావేశము పోయి మానవసేవజేయుట కొకబుద్ధి పొడమును. ఇందుకు తార్కాణముగ జూడు బ్రెట్లీ తనను కాడ్జెను పిలిచిన విధమును గూర్చి చెప్పినది జూడవచ్చును. బ్రెట్లీ చాల సం॥ ములైన పిదపయిట్లు జెప్పెను.

“కాడ్జెను నన్ను పిలిచిననాడు దుఃఖావస్థాదురమన నిరాశుడనై యుంటిని. కారణము, నాప్రాణ కాంత సమసిపోయెను. నాభార్యయువతితో నీభూమిపై గాంచిన సౌఖ్యము కొద్ది మాత్రమే చల్లబడి పోయి అచేతన మైపెనగడిలో నుండెను. కాడ్జెనుగారు నన్ను ఓదార్చుమాటలతో వచ్చి పిలచెను. కొంతసేపైన పిదప ఆయన పైకిజూచి యిట్లనెను. “ఇంగ్లాండులో నిప్పుడే సమయమున అన్నము లేక చచ్చిపోవునటులు, మాతలు, పిల్లలుగలయిండ్లు వేనవేలు గలవు. ఆదుఃఖ ప్రభవజ్వాల చల్లగనే నాలో రమ్మ. కారణములను రద్దుజేయువరకును మనము విశ్రమింపరాదు.” ఆయన పిలుపు నంగీకరించితిని ఆయన ఆవేల కొలది యిండ్లనుగూరించి చెప్పిన దానితో నతిశయోక్తి యేమియులేదు. ఏవైనను జేయవలసినపని యున్నదని నామనస్సులో నేననుకొంటిని. అందుకని ఆయన పిలుపు నంగీకరించితిని. అప్పటినుండియు మేము యాపనికై యెడతెరిపి లేకుండ కష్టపడి పనిజేసితిమి.”

ఇట్లు స్వీయ దుఃఖ క్షేత్రము మూలముగ ప్రజాక్షేమమునకై నేపజేయుటకు గట్టిపట్టు యేర్పడిన నిదర్శనములనేకముగలవు. ఇట్టి మార్పుగల్గుటకు చిత్తశుద్ధితో ప్రార్థన జేయుటయే ముఖ్యము. ఉపవాసము జేయుటవలన ప్రార్థన కెంతయనుకూలముగనుండునో, కడుపునిండ భోంచేసి ప్రార్థనజేయగడగిన తెలియగలదు. మహాత్ముని ఉపవాసమును ప్రార్థనలును వీనివలన హిందూమహాత్ముడియ సమస్య భారతీయుల మనసులందు వేరురూపము దాల్చెను.

హిందువులకును మహాత్ముడియులకునుగల వినాశకరవిభేదములగాంచి మనమును కుండముగాని అందు స్యయముగ మనకువచ్చిన నష్టములేనట్లు వరదలో భూకంపమో మనమావలెనివి వచ్చి మనద్యుస్థము గలుగజేసినపుడు కుంధినట్లే కుండము. గాంధీమహాత్ముడుమాత్ర మట్లుగాదు. ఇంట్లో తనపిల్లలు ఒకరొకరు కొట్టుకొనునపుడు తండ్రికెట్లుండునో అట్లే యీహిందూ

మహాత్ముడియ విభేదములు మహాత్ముని బాధించును. ఆయన యీపొట్టాటల నాపజాలక ఉపవసించి ప్రార్థనజేసినయెడల వారి మనస్సులకు నాటి అన్యోన్యప్రేమయు సద్భావమును గలుగుజేచాయని భావించెను. మనమందరమును మహాత్ముని వలెనే భావించునెడల అన్నము తినుటకాకలియుండదు. ఇట్లు సోదరజాతులు కొట్టుకొనుచుండ రాత్రి నిద్రయుండదు. మహాత్మునివలె భారతీయులందరూ భావించునెడల యికను హిందూమహాత్ముడియ సమస్యయే యుండదు. మహాత్ముడు 21 రోజులు ఘోరఉపవాసవ్రతము చేయుటవలన మనలో చాలమందికి యీజాతి కలహములయందలి ఆత్మ హంతక భ్రాతృహంతక స్వభావము గోచరించి ప్రతిపాదన హిందూ మహాత్ముడియులలో వైకమత్యము జేహరుటకు యావచ్చు కి ధర్మముగలదని తెలిసెను. ఇట్టి కిష్ట సమయమున భారతీయుడు జాతీయ జీవితము నందు తనదే శీయులకు జేయగల నేపయంతకన్న ఇంకొకటి యుండబోదు. తమపంటిపెత్తురు మాంసముగలమనుష్యునకు సంబంధించిన విషయము వచ్చినపుడే చాలమంది స్త్రీపురుషు లిహ్యహావిషయమును గుర్తింపగలరు. కుమ్మవాదములను ఏగలదిమందియో జేయుదురు. హిందూమహాత్ముడియ విభేదములందుటవలన మహాత్మునకు క్షేమమెక్కువగుననియు అజూచి భరింపజాలము నియువలంచి ఆభేదములను బోగొట్టుటకు నేజుచాలమంది నడుముగట్టినయెడల ఆత్మర్యమేమియు నుండదు, దీనితో నీసమస్య శాశ్వతపరిష్కారము గాంచునను, యిందువలన యిదివరకుపంపత్సరములలో నెప్పుడునెరుంగని అనుకూలపరిష్కార వాతావరణ మేర్పడినదని చెప్పవచ్చును. మనమందరమును అంతర్జాతి మైత్రిని పెంపొందించుటకు దీని నవకాశముగ గైకొనుట విధియై యున్నది.

వికమత్యమహాసభ

క్రిందటివారము వికమత్యమహాసభయందు గావించబడిన తీర్మానములలో మాటుంగీకారమును చెల్పితిమి. మాడుకతా బ్రములక్రింద అక్బరు చక్రవర్తికాలమున తనపాలితులలో భేదములులేకుండ సమన్వయముజేయుటకు ప్రయత్నముజేసిన పిదప నేటి కీసభ జరిగెను. భారత దేశములో హిందువు తక్కువగ నుండుటయే గాక పురాతనజాతియై యున్నది. అందువలన నాజాతి చిన్నజాతులయెడల నిర్వర్తింపజేసిన ధర్మముగలదు. కావున వారు సహనము సానుభూతిగలిగియుండి యేపరిస్థితులు గల్గినను సహాయసంపన్నులుగ నుండవలయును. పురాతనహిందూ ధర్మవేత్తలను కానుటకు భవిష్యత్తునాహించిన వారివలెనే హిందూమతము యితరమతములయెడ సహనమును గౌరవమును గలియుండుటకు మూలముగజేయుటలో హిందువులు తమ పూర్వము విధించిన ధర్మకాసనమును గౌరవించినవారగుదురు. హిందూమహాత్ముడియ మైత్రిమార్గమును హిందువులేజూపవలయును, జూపగలరు. కావున నే ఉభయ జాతులకును కలహములుగలుగుచుండుటకు జూచి మనకాలమున హిందువులలో నెల్లక్రేస్తుడును ఉత్తముడైనవాడు ఘోరతపస్సుజేయుట యుక్తముగనేయున్నది. ఆట్లైనను యిట్టిశిక్షను నెత్తిపైవేసికొనుటకు మహాత్మునకు గాని మరియే హిందూమహాత్ముడియనాయకునకుగాని మరలనవకాశమీయరని మేమునమ్మెదము. పూర్వకాలమున శిక్షవిధించుటలో నిష్పనీళ్లుసాధకములుగ నుండెడివి. సహనకేక్రియంతయున్న నిరపరాధియనియు, అదిలేకున్న తప్పు జేసినవాడేయనియు పరీక్షించుచుండెడివారు. ఇప్పుడే కాలమున నట్టి శిక్షాకాసనములు పునరుద్ధరింప యెవ్వరును ప్రబుద్ధచేతస్కులై కోరరు. రాజకీయజాతీయ సమస్యలనిపుడు కేరీరకన్యమును బడుటకు గలసామర్థ్యమును, యిచ్చనుబట్టిగాక, ప్రజలబుద్ధి వికాసమును బట్టియుండవలెను. జాతీయజీవితమునందు ముల్లులుట ప్రజలమానసమునకు చెలియుటకై దీర్ఘోపవాసమే సాధనమని మహాత్ముడుతలచుట జూడ మనలోబుద్ధివికాసమును విస్తరింప జేయుటకు చాల అవకాశమున్నదని తెలియగలదు.

గాంధీమహాత్ముడు ఉపవాసమును ప్రారంభించినపుడు లక్నోలో నొకహిందూమహాత్ముడియ కల్లోలముజరిగెను. ఉపవాసము ముగించునప్పటికి అలహాబాదులో నిట్టిదే మరియొకటిజరిగెను. సరిగా అక్కాలముల జరుగుటయెగాక యీరెండు అల్లరులజూడ, ఉభయజాతులకును త్వరలో వైకమత్యము కుదురుట యిచ్చములేకుండ యికనయిదిజరుగు టయిచ్చముగదలందు నొకపక్షమున్నట్లు గాన్పించును. ఈపాపసంఘము సం॥ రాష్ట్రములలో నున్నట్లున్నది. కారణము వికమత్యపుటుత్సవములు దేశమంతటను ఆక్రమింప జరుగుటయెగాక హిందువులలోను మహాత్ముడియులలోను అన్యోన్యసద్భావ మేర్పడున

టుల గాన్పించెను. అట్టిసంఘమొకటి నిజముగనుండునెడల మహాత్ముడు ఉపవాసమును ప్రారంభించునప్పుడును ముగించునప్పుడును తొందరపాటును జూపుట జూడ ఆదర్శమును జేరుటలో నీమార్గము సర్వోత్తమమైన దని చెలియుచున్నది. మహాత్ముని ఉపవాసమువలన మరియొక సర్వోపలితముగలిగెను. ఇదివరలో నీరెండుజాతుల నొకటిజేయుటకు జేసినప్రయత్నములను భారతదేశములో నాంగ్లేయులు చాలమంది అనుమానముతో జూచుచుండిరి. అట్లుజూచుటకు కారణముకొంతగలదు. ఇదివరలో నెపుడుగాని ఆంగ్లేయులను యీవిధానములోనికి రమ్మనిపిలచిన దెప్పుడునుజేదు. సర్ నారాయణచంద్రావర్మగారే భారతపరిస్థితుల బాగుగచెలిసికొని అంతర్జాతీయైకమత్యమునకు ఆంగ్లేయులు జేరుటవరమని కనుగొనెను. గాంధీమహాత్ముడు గూడ తన ఉపవాసవ్రతమును ప్రకటించుచు నాయకులనాహ్వానించుచు అందుయీపెద్దపుండును మాన్పుటకు ఆంగ్లేయులను గూడ పిలచెను. భారతదేశములోనున్న మెట్రాపాలిటను రైటులెవరెండుఘానువెస్తకాటుగారు వెంటనే క్రైస్తవభావముతో నీఆహ్వానమునకు సమ్మతించుట ప్రశంసార్హమైనది. ఆయన జేసినపనికి ఆంగ్లేయైకమత్యమునకు స్త్రేబ్బమును హృదయపూర్తిగ నంగీకరించెను. ఈమానముకావలక ప్రకటన ఉపవాసవ్రత సమాప్తి సమయమునకు పెద్దపెద్ద బ్రిటిషుఉద్యోగులనుండియు రాజుపతినిధి వద్దనుండియు, భారతముంతటి ఆలివియరు ప్రభువువద్దనుండియు వచ్చినసందేశము లనేకము బ్రచురించెను. ఆలివియరుప్రభువు యిప్పుడుఇండియాను విభజించిన ట్టిడివరలో మతకలహములు గ్రేటుబ్రతునును విభజించెననియు విద్యావ్యాప్తి గాంచి ప్రజాస్వత్యముభిన్నధియునటకు మూలములగు సహన స్వాతంత్ర్యభావము లుదయించునప్పటికి ఆలివియత్వములయ్యెననియు నూంచిచెను. ఇందువలన ఆలివియరుప్రభువుగారి సందేశము ప్రోత్సాహకరముగనున్నదని చెప్పవచ్చును. ఆలివియరుప్రభువు భారతసమస్యలవిషయమున చారిత్రకసృష్టితో పరిశీలింప ప్రయత్నించును. భారతసమస్య లపూర్వమైనవనియు అపరిష్కారములనియు తలంచుచు చాలమందిఆంగ్లేయైకమత్యములకు పొరబడిరి. ఇట్టిసమస్యలే యితరదేశములందు విద్యవికాసము అభివృద్ధియగుటతో పరిష్కారమయ్యెనని వారికి చెప్పిన బాగుండును.

వారిదేశచారిత్రమునుగూర్చి వారికెంత జ్ఞాపకము జేయవలయునో లిట్లుప్రభువు సందేశములో నీక్రింద ముక్కొపిమాటలు జూచిన తెలియును. “ఒకమతముసందేగాక జాతిఆచారములు సాంప్రదాయములు సంఘపుట్టుబాట్లయిన్నగు వానియన్నిటి యందును భేదముగనున్న రెండుజాతులకు వికమత్యము, ప్రారన, ఉపవాసములవలన చేకూరదు. వీనివలన వికమత్యము లేకపోవుటవలని దోషములు తెలియునుగాని తత్కారణములు తొలగిపోవు” అనిబెంగాలు గవర్నరుగారు చెప్పుచున్నారు. దోషమేదోదానిని జనులందఱకును చెల్లపుడుజేయుట తత్కారణముల తొలగించుటకుముందు ముఖ్యముగ జేయవలసిన పనియైయున్నది. భారతమహాత్ముడియులకును హిందువులకును మతములోనే గాక జాతిలోగూడ భేదమున్నదని లిట్లుగారు తెల్పిన ఆభిప్రాయము తప్పు. ఆమెట్రాపాలిటను పంపిన సందేశమునందు ఆంగ్లేయుల విధ్యుక్తమును చెప్పుచు భారతదేశము స్వపరిపాలనము జూందుటకు ముఖ్యముగ అంతర్జాతీయమైత్రికి ఆంగ్లేయులుగూడ పనిజేయవలెనని చెప్పిరి. ఆయన యిట్టిఉన్నతభావము గలియున్నందులకు కృతజ్ఞులమై యుండవలసినదే.

మానార్కుయొద్ద నొకగతి

లండను, అక్టోబరు 12:—వాషింగ్టను ఒడంబడిక ప్రకారము అడ్మిరాలిటీవారు మానార్కుయొద్దనొకను సముద్రములో ముంచిజేయుచున్నారు. నాశనము చేయుటకు బదులుగా పూర్వము ఇట్టి నౌకలు నావికాదళమునందుగోక్షునభ్యసించువారు తునాకులతో ప్రేల్చుటకును ఇతరవిధముల శిక్షనభ్యసించు రీతులకును ఉపయోగపడు చుండెడివి. కొన్నిపూర్తిగా విప్పివేయు చుండెడివారు సంధిజరిగినప్పటి నుండియు ఓడలను విస్ఫోటకెక్కువ రద్దీకలుగుచేత నీటిలో ముంచివేయుటయే సుఖవాగానున్నది.

నెల్లూరు పురసాధమున

శ్రీమహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకట రాయశాస్త్రిలవారి ప్రాశస్త్యము

ఆంధ్రాభిజ్ఞానశాకుంతలము

1924 సం॥ అక్టోబరు 19 తేదీ ఆదివారం రాత్రి 9.30 గంటలకు మెత్రసంఘమువారు ప్రదర్శించుచు దువ్యంతుడు—దొరస్వామయ్యగారు

రెండవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు-సభ్యుల పేర్లు

వరుస సంఖ్య	సభ్యుల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు సంఖ్య	లంపాదపు గజములు	మూల సంఖ్య	నూలుయెత్తు సరి తులములు
1.	పాల్వేటి వసంతరావుగారు	విశాఖపట్నం	1168	2000	46	2 1/16
2.	చ. విపాటి సత్యనారాయణ	గోదావరి	59	2000	24	4
3.	కందిమళ్ల నారాయణస్వామి	ప.కృష్ణ	868	2000	24	4
4.	కోటగిరి గోపాలరావు	"	865	2838	22	5 1/8
5.	రాయప్రోలు లక్ష్మీనారాయణ	గోదావరి	61	2000	17	5 5/8
6.	కేట బాపయ్య	ప.కృష్ణ	866	2000	40	2 3/8
7.	జులైద గోపాలస్వామి	విశాఖపట్నం	1081	8130	21	7 1/8
8.	సామనేడం కృష్ణమూర్తి	గోదావరి	106	1200	9	5 7/8
9.	కాళి రామశాస్త్రి	తూ.కృష్ణ	691	1920	17	6 1/4
10.	గొల్లపూడి సూర్యప్రకాశరావు	"	715	2400	15	7 1/2
11.	హస్సన్ వరీఫ్ సాహెబ్	"	823	1900	14	6 5/8
12.	నామన బాపన్న	గోదావరి	197	3680	10	17 1/2
13.	కోత కామరాజు	"	118	3100	16	9 1/2
14.	ఉప్పలూరు వెంకటకృష్ణయ్య	ప.కృష్ణ	878	2200	11	9 3/4
15.	మల్యాల వెంకటగోపాలరావు	గోదావరి	122	2000	18	6 1/4
16.	డివి సాంబమూర్తి	తూ.కృష్ణ	746	1560	40	1 7/8
17.	రాచకొండ పేరయ్య శాస్త్రి	గోదావరి	130	400	7	2 5/8
18.	ఘడియారం సాంబయ్య	తూ.కృష్ణ	712	2080	25	4
19.	కనుకుర్తి రామకోటయ్య	గుంటూరు	452	2040	12	8 1/4
20.	వైద్యభూట్ల వెంకటసుబ్బారావు	తూ.కృష్ణ	770	2846	10	5 1/2
21.	గుళ్లపల్లి శ్రీరామలచాదరి	"	718	2000	17	5 5/8
22.	అక్కరాజు వెంకట్రామయ్య	నెల్లూరుజిల్లా	1192	1995	18	5 3/8
23.	గరిమెళ్ల అన్నపూర్ణయ్య	విశాఖపట్నం	1116	2000	48	2
24.	గుంటూరు యామినీపూర్ణతిలకమ్మ	మద్రాసు	935	400	16	1 3/16
25.	భొన్నరెడ్డి యాశ్వరయ్య	"	939	1200	82	1 13/16
26.	సూర్యారావు వియ్యన్న	తూ.కృష్ణ	710	2000	19	5
27.	రెండుచింతల సూర్యనారాయణ	"	796	2100	21	4 3/4
28.	కామరాజుగడ్డ వెంకటనరసింహరావు	గుంటూరు	368	1800	15	5 5/8
29.	యె. కృష్ణయ్య	ప.గోదావరి	1488	8098	13	80
30.	యేమన సుదర్శనం నాయుడు	చిత్తూరు	1354	2010	13	7 3/4
31.	టి. అనంతవల్లభయ్య	చిత్తూరు	1459	2000	10	8 3/4
32.	సుకుర్ల బ్రహ్మదేవశాస్త్రి	గోదావరి	201	2000	9	10 5/8
33.	దేశిరాజు నరసింహ్యం	"	198	4000	10	20 1/2
34.	వారణాసి సత్యనారాయణ	గుంటూరు	350	2000	18	5 1/4
35.	పూరె వెంకటసుబ్బారావు	"	445	2000	11	8 5/8
36.	మాట్లూరి పిచ్చయ్య	ప.కృష్ణ	872	2000	28	3 3/8
37.	వారివేటి వీరరాఘవయ్య	గుంటూరు	410	4000	12	16 1/2
38.	పాలకుని గోపాలకృష్ణయ్య	ప. కృష్ణ	854	2000	11	8 5/8
39.	మంజులూరి అప్పలనరసింహ్యం	గోదావరి	183	2000	19	5 1/8
40.	మంత్రవాది వెంకటనరసింహ్యం	గుంటూరు	355	2520	15	8
41.	యస్. వెంకటరామరాజు	ప.గోదావరి	1064	2000	12	8 1/4
42.	యమ్. జగ్గన్న శాస్త్రి	"	975	2000	24	4
43.	డి. నీలద్రాజు	"	904	2000	16	6
44.	టి. త్రియంబకం	"	1062	2640	13	10
45.	కోమారి అచ్చయ్య	తూ.కృష్ణ	695	2000	19	5
46.	పత్రి అనంతరావు	గుంటూరు	892	2200	18	5 3/4
47.	దేవులపల్లి సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	1705	4400	11	20 1/2
48.	తల్లాప్రగడ కామేశ్వరరావు	ప.గోదావరి	1706	2000	16	6
49.	చె. కామేశ్వరరావు	గోదావరి	1707	2000	17	5 3/4
50.	కవుతా వెంకటనలపతిరావు	గుంటూరు	416	1000	12	4
51.	అలవకొండ వెంకట్రావు	కర్నూలు	1649	2400	13	9
52.	తగ్గచేటి రామభద్రయ్య	"	1645	1333	6	11
53.	గాడిచెర్ల హరిశక్త్య త్తమరావు	కర్నూలు	5	3423	21	7 5/8
54.	పెండ్యాల శేషగిరిరావు	"	1647	2684	20	6 1/2
55.	ఘడియారం చిదంబరయ్య	కడప	1708	2000	54	13 1/4
56.	గోపీ నాథచౌదరి	గంజాం	277	1450	12	6
57.	మొసలకంటి వెంకటకృష్ణారావు	"	1709	2000	16	6
58.	సుంకరి భీమయ్య	"	1387	4000	18	13 7/8
59.	ఈపతి రింగరాజు	"	1386	2000	15	6 1/8
60.	పుల్లెల శ్యామసుందరరావు	గంజాం	1710	2050	12	8
61.	శివలక్ష్మీరామమూర్తి	"	342	2266	19	5 3/4
62.	రావెళ్ల అంజయ్య	గుంటూరు	500	2480	26	4 5/8
63.	జల్లేపల్లి కామేశ్వరరావు	గంజాం	299	1740	15	5 5/8
64.	చె. వెం. సుబ్బారావు	తూ.కృష్ణ	1711	2000	13	7 3/8
65.	వాడేపల్లి సోమశేఖరుడు	గోదావరి	1712	4000	7	27
66.	బొట్లా వె కటప్పారెడ్డి	ప.కృష్ణ	1713	3465	12	14
67.	డి. కృష్ణమూర్తి	ప.గోదావరి	1491	900	17	2 1/2
68.	సత్తిరాజు శ్యామలాంబ	"	1714	2000	14	7
69.	కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు	ప.కృష్ణ	1715	2000	33	2 7/8
70.	ఇటికిరాల సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	1716	2000	10	9 3/4
71.	గోపేటి వెంకట్రావు	"	196	2800	12	10 3/4
72.	హరదా వీరరాజు	గంజాం	328	2840	22	6 1/4
73.	కుంఠం చిన్నయ్య	కడప	1717	1387	14	4 1/2
74.	ప్రభల కృష్ణమూర్తి	గుంటూరు	1602	2084	12	8 1/4

(నమోదించు)

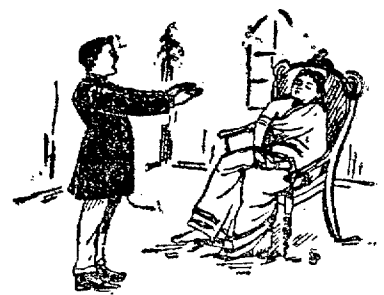
అలీబాబా అండ్ ఫార్మిరాబర్స్ అద్వైత విజయము

మూడేమటలు! ఆంధ్రదేశ మంతపర్యంతము చూచు
అంగుని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవరస పరిమళ
కడుపుబ్బనవ్వించుచు నాచోహ యనిపించునది యిదియే; సహజములగు చక్కనిమాటల పాటలతో విలసిలు నాటకము నిదియే.

- నవరసభరితము మొదలు 0.12-0
1. ధుని విజయము (నాటకము) రు 1.0-0
 2. కుచేల —కృష్ణ. 1.0-0
 3. చిత్రకేతు. 0.14-0
 4. జగన్మోహిని 1.0-0

దివసాహ:— పామర్తి బుచ్చిరాజుగారు,
గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ

మెనరిజము నేర్చుకొనుదు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ ట్రే
వన్, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెస్సరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మజ్ఞ హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మొదటి ప్రతి 1-కి రు. 1.0-0 పోస్తేజి 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెస్సరిస్టు ఏలూగు

అవురూపమయిన సంస్కృతపుస్తకములు

నాగరిలిపిలో నున్నవి

సిద్ధాంతలేఖము	రు 2.8-0
పంచపదిక	2.0-0
పంచపదికవివరణము	4.0-0
వివరణ ప్రమేయసంగ్రహము	4.0-0
సప్తపదార్థి	1.8-0
బృహత్సంహిత 1, 2 భాగములు	16.0-0
స్వంప్రదీపిక	1.0-0
వాక్యార్థచంద్రిక	5.0-0
తిగలతార్థవతరణి	7.8-0

పదిరూపాయలకుమించిన ఆర్డరుపయిని నూటికి పది రూపాయల చొప్పున కమీషను యవ్వబడును.

వలయువారలు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

Agent: Vijianagaram Raj, Bhelpura, Benares.

ఇలో ఫౌంటేన్ కలము బంగారు సేప్టికలము

అది మేలైనరకము 14 కారెట్ల బంగారుపాళీ కలము. పాళీపైనయుండు ఇరిడియము, చాలాదృఢపరిగానుండును. ఈ కలమును యేవిధముగానైనను వాడవచ్చును. సిరా బాగుగా ప్రవహించును. ఈదినములలో ఫౌంటేన్ కలము ప్రత్యేకముగ కిని మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనది గాన ఒక మేలైన ఫౌంటేన్ కలము చతుకలో అందమైనదిగా, తయారుచేయుట యవసరమయినది.

ఈగుణములన్నియు నీ ఇలో ఫౌంటేన్ కలమునందు గలవు. ఈకలమువల 7.0-0 మాత్రము పోస్తేజిఖర్చులుగాక.

Sole Importers,
Giri Bros., Triplicane Madras

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 15-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

చనియలు బా 1-కి రు	80.0.0	మొదలు	42.0.0	నాణ్య
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు	వరకు	
కుము తేనాలిబి ,, ప 48 గలవి రు	14.0.0		14.8.0	
నెల్లూరిబి ,, డిటా ,,	15.8.0		16.0.0	
డిల్లిబి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8.0		17.0.0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12.0		9.0.0	
నవ్వులు ,, ,,	20.0.0		24.0.0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు	11.0.0	రు	12.0.0
సెనగలు ,, డిటా ,,		11.4.0		12.8.0
పెసలు ,, డిటా ,,		11.8.0		12.4.0
మినుములు ,, డిటా ,,		18.0.0		18.0.0
ఉలము రు 164 ,, ,,		9.4.0		11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు	170.0.0		175.0.0
నెయ్యము 1-కి		14.0.0		26.0.0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,,		65.0.0		68.0.0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,		60.0		62.0.0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155		మి.కొ.నూ.నె	150	
అమడునూనె బా 1-కి	రు	190.0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు	200.0.0		205.0.0
కురపసుపు ,,	రు	125.0.0		130.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరిబి) బా 1-కి రు	120.0.0		133.0.0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి రు	45, 50			
కాళవాష్టిపాయకట్టు ,,	రు	60, 70		
బెల్లము బా 1-కి	రు	85.0.0		90.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రు	80.0.0		49.0.0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి	రు	82.0.0		88.0.0
చురం ,,		82.0.0		88.0.0
రవుండు ,,		82.0.0		86.0.0

(6) లోహములు

చెండి 100 గుంటుకు	రు	78.0.0		81.0.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు	28.8.0		24.0.0
సవన 1-కి				15.8.8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు	265.0.0		272.0.0
రాగి డిటా	రు	80.0.0		805.0.0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు	88.4.0		88.12.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము 20 డి.గ్రీలు రు		75.0.0		
తొట్టికృష్ణము డిటా				
సింహం డిటా				
గురం డిటా				

(8) కూడి

కోండా జెన్న బారస 1-కి	రు	820.0.0		
-----------------------	----	---------	--	--

(9) పూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు	9.19.0		
నగరం నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు	8.6.0		
పుష్పారు తేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు	8.12.0		
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు	9.3.0		
డిటా నెం 14 డిటా	రు	10.2.0		
మూశయేనుగ నెం 20	రు	11.18.0		
జపాన్ నెం 20	రు	11.12.6		
,, ,, 40 ఏ తేలి అయినను	రు	15.12.0		
గోకాకు నెం 12 1/2	రు	9.15.0		
వద్యాక్ నెం 24 1/2	రు	12.2.0		
14 1/2 క్విల కా పక్షి	రు	9.14.0		

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0.2 0 డెజ్ 1 కి 1-4.0
తాగునీరు ముందు పండ్లు తినవలసినవిగా గుర్తించును.
చిగుళ్ళనుండి రక్తము కారవలసినది నొటమర్దంధములేక గుండును. పండ్లు తినవలసినది తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి.

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

గుణము లేదని రుజువుచేయువారికి రు. 1.6.0.0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టవత కుమారో గములు గ్యారంటీ గ కుదుర్చుబడును 1 నెలకు సరిపడు బొంబము ధర రు. 6.0.0 రెండు నెలలకు పరిపడు బొంబము వెల రు. 10.0.0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు వేరు.

రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫెసురు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు గోవానరిజిల్లా.

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లో

అశ్వశాలాజీవము

మంచి తరుణము!

చాలా తాభము

త్వరపడుదు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

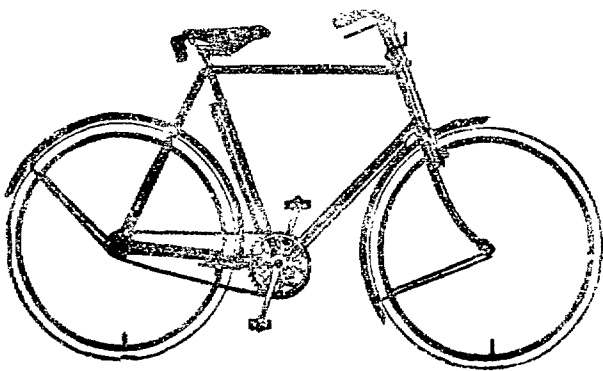
ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లుయొక్క బనీనులను చాలానుంది జనులు ప్రపయోగపర్చుచు. వాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై ప్రస్తుతపు మామిల్లువైస్ లిప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీనులుకున్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డజన్లు ఒకేతూరి ఖరీదు చేసేవారికి వేరే టరమ్సున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు వ్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తంజివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ. మానేజరు:— ఆంధ్రమౌజిరీమిల్సు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

అన్ని బైసికిళ్లు
కంటేను
ముందుగా
వచ్చినది.

40 సెం. ముల
నుండి
వాడుకలో
నున్నది.
భద్రమైన
బైసికిలు

అమోఘమైన బైకు డెవలప్ టైరులతో సహా ధర 1-కి రు 109—12—0.

శ్రేష్ఠమైనది.

తక్కువధరలో కావలసినవారు హక్కుల్ను పాపులరు సైకిల్ నే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

మా ప్రస్తుతము రైట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు వీలులేదు.

ఇది బ్రిటిషువారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్నునట్లు ఆభివృద్ధిచేయబడిన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

ప్రతి సంవత్సరమును వేనకువేలు విక్రయము.

ప్రేముకు ఎనామెలు వేయుటకు మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై కాసి టైజుడుచే యబడుట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గుఱించి యిదివరలో, వాడుచున్న లెక్కలేనివారిని అడిగి వారి అభిప్రాయము ను తెలుసుకొనుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ది ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంస్ట్రుమెంట్ కంపెనీ,

తంజివిలాసము: నెం 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
"సైకిలు" మద్రాసు }

సక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యును.

పండ్లనొప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాడుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మూలకల ఖరముతోను బొంబయ్యలతోను చేయబడినది. 1 డబ్బీ 0.2-0, డజను 1.4-0. టి.ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్ళవీధి తిరువల్లికేడీ మద్రాసు.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏవయస్సునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి రు 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృష్టి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమాసా విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవులతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకోయచేత మామలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888.6 పి. ఆర్. జవాహర్లూ చాయాను, లింగోబ్బూరు గురుజిల్లా.